

ننڊڙين اڪڙين سان

(ڪهاڻين جو مجموعو)

ليکڪا: پريا وچاڻي

ننڊڙين اڪڙين سان

لکيڪا: پريا وچاڻي

ننڊڙين اڪڙين سان

ننڊڙين اڪڙين سان

(ڪهاڻين جو مجموعو)

ليکڪا: پريا وچاڻي

ننڊڙين اڪڙين سان

(ڪهاڻين جو مجموعو)

ليڪا : پريا وچاڻي

(حق واسطا ٽائمر)

ننڊڙين اڪڙين سان

(ڪهاڻين جو مجموعو)

ليڪا : پريا وچاڻي
چاپو : پهريون ڪاپيون : 500
قيمت : 300 روپيا سال : 2020
چپائيندڙ : پريا وچاڻي

بجرننگ پبليس، بئرك نمبر 1/208،
گڏيش آپارٽمينٽ جي سامهون، بيبوس چؤنگ
جي ڀرسان، اُلهاسنگر - 1، ٿاڻم (مهاراشٽرا)
م.و. : 985003713 / 9765450444
چپيندڙ : سڌا آفسيٽ ۽ پرنٽرس
34 / 25، پهريون ماڙو، پرنس مارڪيٽ،
فرنچيز بزار، اُلهاسنگر - 3. فون: 0251 2560456

Title : Nandidiyun Akhdiyun sa
(Kahaniyun Jo Majmuo)

Author© : Priya Vachhani

Edition : 1st Copies : 500

Price : ₹ 300 Year : 2020

Publisher : Priya Vachhani
Bajrang Palace, B.K. No. 208/1
Opp. Ganesh Apt., Near Bewas Chowk,
Ulhasnagar - 421 001. Thane (Maharashtra)
Mob.: 9765450444 / 985003713
E-mail: priyavachhani26@gmail.com

Printer : Sudha Offset Printers & Graphics
25, 1st Floor, Prince Market,
Furniture Bazar, Ulhasnagar- 421 003.
Tel. No. 0251 - 2560465

نمبر	وشيه	صفحہ
1	مهاڳ	1
7	ليڪا پاران	7
9	هوائي جهاز	9
21	رجسٽر مٽريچ	21
30	ڪٽريئر	30
38	خوشي	38
45	پيو جنم	45
54	ڏوهي ڪير؟	54
69	سال ۾ هڪ دفعو	69
77	ورهاڱو	77
82	آزادي	82
89	مرڻ کان پوءِ	89
96	ننڍڙين اڪڙين سان	96
103	موڪل	103
113	نياڻي	113
119	مٽ - سٽ	119

نالو

: پريا وچاڻي

انڊريس

: بجرنگ پئليس، بئڪ نمبر 1/208،

گڏيل آپارٽمينٽ جي سامهون، بيوس چؤنگ
جي پرسن، اُلهاسنگر -1، ضلع - ٿاڻم (مهاراشٽرا)
مو.: 9765450444

ساهتڪ يونٽدان

: ديش ۽ وديش (جپان ۽ ڪئناڊا) جي مشهور
اڪبارن ۾ ۽ مگزنس ۾ رچنائون ڇپيون آهن،
نئشنل ۽ انٽر نئشنل منچ تي ڪاوي پات،
آڪاشواڻي ريڊيو تان روزانو پروگرام

مان - سمنان

: دهليءَ جي مانڊوي پبليڪيشن دواران ”ساهتيه
گرپما“ سمنان، انوراڌا پبليڪيشن دواران
”راشٽر پاشا رتن“ سمنان. گواليار ساهتيه ڪلا
پريشد دواران ”ديشڪا“ سمنان، ”شبد
ڪلش“ سمنان، ”ڪاوي ساهتيه سرتاج“ ۽
”سمپادڪ شرومڻي“ سمنان. دتيا جي مٿورڪر
سنسٽا دواران ”شبد مٿورڪر“ سمنان جهانسيءَ
کان پبلش ٿيندڙ ”جيه وچيه“ مگزن دواران
”بهترين ساهتيه سيوا رچناڪر“ سمنان ۽ دهليءَ
جي پاشا سهودري دواران ٻه دفعا سمنان، راڻپور
۾ نورنگ ڪاوي ويوتي سمنان، ناٺ دواران ساهتيه
منڊل دواران ”ڪاوي پوشڻ“ سمنان. سانجها
سنگره دواران پبلش پنهنجي پنهنجي ڌرتي -
پنهنجو آسمان، پنهنجي پنهنجي سهودري
سوپان، سرجن ساگر - 2، ديشڪا پبلش ۽ سمپادن
ڪتاب - سوپن سرجن، شبد گنگا، شبد انوراڱ
سهودري سوپن، شبد ڪلش

هر شخص جو زندگي ۽ دنيا ڏي ڏسڻ جو نظريو جدا - جدا ٿيندو آهي. هر شخص پنهنجي آزمودن جي آڌار ڪنهن به چيز جي تڪ - طور ڪندو آهي. ڪو شاعر ۽ ليکڪ زندگي ۽ دنيا جي تجربن مان ٿي ڪجهه ڏاڏا کڻي ۽ پنهنجي ڪلپنا سان ڪي جذب ڪري تخليق ڪندو آهي. چاهي شاعريءَ جي صنف هجي يا ڪهاڻي جي، ليکڪ جي ڪلپنا اهم پومیکا ادا ڪندي آهي. زندگي ۾ جيڪو ڪجهه ٿي رهيو آهي ۽ جيڪو ڪجهه آسپن پنهنجي آس - پاس ڏسڻ ٿا. شاعر ان پنهنجي ڳالهين کي ڇڏي هڪ نئين چيز آسانجي سامهون رکندو آهي. ڪو شخص آڌب ڏانهن رخ ڇو ٿو ڪري اهو اهو چوڻ مشڪل آهي. گهڻا ئي آڌب کي پڙهي، ماڻي خوش ٿيندا آهن. ڪي ورا ٿي پنهنجو رخ ادا ڪندا آهن. آڌب ۾ تخليق ڪرڻ ڪو سؤلو ڪم ناهي. هيءُ سفر تمام اڻانگو ۽ ڏکيو آهي. نه صرف تخليق لاءِ وقت ڪپي پر شعر پڻ گهرجي. آڳاٽو ليکڪن کي پڙهڻ، سمجهڻ ۽ پوءِ ڪجهه لکڻ. ان لاءِ هڪ وڏي شعر ۽ شوق جي ضرورت ٿئي ٿي.

سنڌي آڌب تي نظر ڊوڙائجي ته ائين لڳندو آهي، ڏيري ڏيري آسانجي شاعرن ۽ ليکڪن جو تعداد گهٽجندو پيو وڃي. گهڻائي پيرا هن ڳالهه تي بحث - مباحثو ٿيو آهي ته سنڌي آڌب جو ايندڙ وقت ۾ ڇا ٿيندو؟ ائين لڳي پيو ته سنڌي آڌب جو آسمان ڏيري - ڏيري خالي پيو ٿيندو وڃي. پر تصوير جو اهو هڪڙو رخ آهي. گذريل ڏيڏ - ٻن سالن ۾ منهنجي نظر ۾ هڪ شاعر يا ائين چوان شاعر سان گڏ ڪهاڻي نويس پڻ آئي آهي. ٿوري ئي وقت ۾ ان جدا جدا مشاعرن ۾ پنهنجون

ڪويتاڻون پڙهي سڀني اديبن کي متاثر ڪيو آهي.

منهنجي ملاقات جڏهن ڀريا وڃائيءَ سان ممبئي جي ساهتيه اڪادميءَ ۾ هڪ سيمينار ۾ ٿي هئي ته مان شايد اهو سوچيو به نه هو ته ايندڙ سالن ۾ ٿي ڀريا وڃان ڪهاڻين جو مجموعو سنڌي آڌب کي حاصل ٿيندو. اها نه رڳو خوشيءَ جي پر فخر جي پڻ ڳالهه آهي ته آسانجي نئين ٺهيءَ به ڪهاڻين ۾ رچي وڃي رهي آهي. ڪهاڻيءَ جو اُفق تمام وڏو آهي. دنيا جي جدا - جدا ڪهاڻي نويسن پنهنجي - پنهنجي طريقي سان ڪهاڻيون لکيون آهن. ڀريا وڃائيءَ جون ڪهاڻيون پڙهندي ائين محسوس ٿيو ته اهي ڪهاڻيون ڀال منوگيان تي آڌارت آهن. لڳڻ سڀني ڪهاڻين جو مکيه ڪردار ننڍڙو ڀار آهي. ڀار جي نظريي سان ڀريا زندگي ۽ زندگيءَ جي مسئلن کي ڏسڻ جي ڪوشش ڪري ٿي. شايد آسان سڀني جي دل ۾ هڪ لڪل ڀار ويٺو هوندو آهي. پر جيئن - جيئن آسان وڏا ٿيندا ويندا آهيون ان ڀار جو آواز جهيٽو ٿيندو ويندو آهي ۽ آسان پڻ ان ڏي ڌيان نه ڏيندا آهيون. پر ڀريا جي دل دماغ ۾ ويٺل ڀار آڃان شدت سان هر ڳالهه محسوس ڪري ٿو. ان تي سوچي ٿو ۽ ڪٿي ڪٿي پنهنجي ڳالهه به پنهنجي انوکي ڀارائي انداز ۾ چئي وڃي ٿي. هيءُ ڪهاڻيون ڀارن جون ڪهاڻيون نه پر ڀال منوگيان تي آڌارت آهڙيون ڪهاڻيون آهن جنهن کي هر سنجيدگيءَ سان پڙهندڙ ماڻي ٿو، محسوس ڪري ٿو ۽ جيڪو ڪجهه تمام سولائيءَ سان چيو ويو آهي ان کي گهراڻيءَ سان پڻ محسوس ڪري ٿو. ڀار وٽ هڪڙو پنهنجو نظريو ٿئي ٿو. ڀار وٽ پنهنجو آزمودو ٿئي ٿو ۽ ڀار آڃان دنيا جي انهن آزمودن مان نه گذريو آهي جتي آسانجي ايمانداري ۽ سچائي ختم ٿي ويندي آهي. تنهنڪري ڀار جا احساس، ان جي سوچ، انجا خيال سچائي ۽ ايمانداريءَ سان ڀريل هوندا آهن. اها ڳالهه به ته آسان وڏا گهڻو ڪري ڀار جي چئي کي نظر انداز ڪري ڇڏيندا آهيون.

آسانجي ڌيان ۾ نه ايندا آهن. يعني آباھج. آھڙن ماڻھن جي تعداد سماج ۾ ڀل گھٽ ھجي پر خيال رھي آھي بہ ماڻھون آھن. انھن کي بہ پنھنجا احساس آھن. جيڪي سماج جي آھڙن ماڻھن تي لکيون ويون آھن. جيڪي گھڻو ڪري آسانجي سماج جي مکيه ڌارا ۾ آجان تائين شامل نہ ٿي سگھيا آھن. پريا جون ڪھاڻيون ھڪڙي ٻي ٻالھ ڏي پڻ اشارو ڪن ٿيون. آسان ھميشھ چوندا رھون ٿا تہ آڄ جو نوجوان ليکڪ ھندي يا انگريزيءَ کان گھڻو متاثر آھي. پر پريا جون ڪھاڻيون پڙھندي آسان کي سکون محسوس ٿو ٿئي. ھن جي سنڌي سُني ۽ صبح آھي. مان سمجھان ٿو اھا ھڪڙي خوشيءَ سان گڏ آشا جي پڻ ڪرڻ آھي. پريا جھڙيون ليکڪاڻون ۽ ليکڪ آسانجي سنڌي ادب جي ميدان آچن ۽ ايندڙ وقت ۾ سنڌي ادب کي نيون اوچايون بخشن. مونکي نہ رڳو اُميد آھي پر پورو يقين آھي تہ پاڻڪ ھن مجموعي ۾ شامل ڪھاڻيون پڙھي تمام فخر ۽ خوشيءَ جو احساس ڪري سگھن ٿا. ھر ھڪ پاڻڪ پنھنجي - پنھنجي نظريي سان ادب پڙھي ٿو ۽ مونکي پورو يقين آھي تہ ھيءُ ڪھاڻين جو مجموعو سنڌي ادب ۾ ضرور ساراهيو ويندو. پريا جي ھر ڪھاڻي ڪو نہ ڪو الڳ موزن کڻي آچي ٿي. ڪنھن ڪھاڻيءَ ۾ ھو ٻارن جي خوشيءَ جو بيان ڪري ٿي. ٻار کي پنھنجو برت ڏي ملھائڻ مھل ڪيئن خوشي ٿيندي آھي. اُن جو سٺو چتر پريا جي ڪھاڻي ”سال ۾ ھڪ دفعو“ ۾ ملي ٿو، تہ ڪٿي وري ھڪ ننڍڙو ٻار جڏھن اُن جي گھر ۾ ٻيو ڪوئي پيڻ يا ڀاءُ آچڻ وارو ھوندو آھي تہ ھن ٻار کي ڪيئن محسوس ٿو ٿئي ”مت - ست“ ڪھاڻيءَ ۾ حقيقت پسند چتر اُن سان ڪي ملي ٿو. ھڪ ٻي ڪھاڻي آسانجي جاتل - سڃاتل وشيہ ڪٿي آچي ٿي. آڄ ٻارن تي پڙھائي ڪرڻ جو ڏاڍو پريشر آھي. ڪو ٻار امتحان ۾ ناپاس بہ ٿي پوي ٿو تہ ھو مانسڪ طور سان پريشان ٿي وڃي ٿو ۽ ٻار کي شايد ايتري ھمت نہ ٿي ٿئي تہ ھو ٻيءَ جي سامھون يا ماءُ جي سامھون وڃي چئي تہ ھو ناپاس ٿي ويو آھي.

”ھوائي جھاز“ نالي جي آکاڻيءَ ۾ ٻار جي اُن مصعوم ڀاؤ کي پيش ڪيو آھي. جتي ٻار پھريون ڀيرو ھوائي جھاز جو سفر ڪري رھيو آھي ۽ اُن کي ھن سفر ۾ ڪيئن محسوس ٿو ٿئي. اِن ٻالھ کي تمام فنائتي ڍنگ سان پريا پنھنجي ڪھاڻيءَ ۾ کڻي آئي آھي. ايترو ئي نہ ٻار، پيار محبت کي ڪيئن ڏسي ٿو، ڪيئن محسوس ٿو ڪري ۽ ڪنھن مصعوميت سان ھو پيار جي باري ۾ پنھنجو رايو ڏئي ٿو، اھا ٻي ٻالھ ”رجسٽر مٽريچ“ ڪھاڻيءَ مان نمايان آھي. ايترو ئي نہ پريا پنھنجين ڪھاڻين ۾ زندگيءَ جا الڳ الڳ احساس اُڀري آچن ٿا. پر ھڪ ٻالھ جيڪا خاص ڌيان ڇڪائيندڙ آھي، اھي سڀ احساس، سڀ جذبات ٻار جي نظريي سان بيان ڪيا ويا آھن ۽ پريا کي ڪھاڻي چوڻ جو ڌانءُ آھي. ڪٿي بہ ڪھاڻي پڙھندي ائين محسوس نٿو ٿئي تہ ھاڻي پاڻڪ ٻور ٿي ويو آھي. ڪھاڻي سادي، سرل نموني سان اڳتي وڌي ٿي. پاڻي جي رُچي بہ ڪھاڻيءَ ۾ وڌندي وڃي ٿي. ۽ پنھنجي مطابق ڪھاڻيءَ جي ڪاميابي اُن ۾ آھي تہ پاڻڪ کي پڙھندي - پڙھندي پنھنجي زندگيءَ جي گھڻا ياد آچي وڃي. ڪو واقعو اُن جي نظرن جي سامھون آچي وڃي ۽ ائين جڏھن پريا جون اھي ڪھاڻيون پڙھون ٿا تہ ائين محسوس ٿو ٿئي تہ اِن ۾ ايندڙ گھڻائون يا تہ آسان سان ٿيون آھن يا آسان جي ڪنھن دوست، ڀاءُ يا پيڻ جي زندگيءَ ۾ آسان اھي واقعا ڏٺا آھن. چاھي آڄ جي ماءُ - پيءُ جي جدوجھد پريل زندگي ھجي جنھن ۾ ھو ٻار جي سونھري پوشيہ لاءِ ڏينھن رات محنت ڪن ٿا. پئسو ڪمائين ٿا. پر ٻالھ وسري ٿا وڃن تہ ٻارن کي صرف سک، سھوليت يا پئسي جي نہ بلڪ ماءُ - پيءُ جي پيار جي پڻ ضرورت ٿئي ٿي. گھڻيئي ڀيروار شھر ۾ اھڙا آھن جتي ٻار مائي - پيءُ جي پيار محبت کان محروم رھي صرف آياڻن جي ھٿن ۾ پلجن پيا ٿا. پريا جي ڪھاڻين جي ھڪ ٻي خاصيت آھي تہ پريا سماج جي ڪنھن ٻارن جي احساسن کي بہ قلمبند ڪري ٿي جيڪي گھڻو ڪري

ڪري ٿي. جيڪا پنهنجي ماءُ سان گڏ ٻين جي گهرن ۾ بهاري-باسڻ ڪرڻ وڃي ٿي. ڪن - ڪن ڪهاڻين جا موزون ساڌارڻ ۽ ڄاتل سڃاتل لڳن ٿا. بدلجندڙ وقت ۾ سماج جن کي صفا پنهنجي دائري کان آڇ تائين ٻاهر رکيو هو اهڙا (ٿرڊ جينڊر) شخص پڻ پنهنجي حقن جي لڙائي لڙي رهيا آهن. اهڙن شخصن جي زندگي ۽ ۾ جهانگ (نهارڻ) ۽ سندن احساسن کي تخليق جو حصو بڻائڻ نه رڳو مشڪل پر پر پيچيدا ڪم آهي. ”ڏوهي ڪير“ نالي ڪهاڻي ۽ جو ڪردار هڪ اهڙو ئي ٻار آهي.

هنسا، آپراڌ اهو به آسان جي سماج جو حصو آهي. پر شايد ئي ڪاڻي ڪهاڻي هجي جيڪا هنسا يا آپراڌ جي ٻوڏ تي لکي وئي هجي. پريا جون ڪهاڻيون روايتي طور سان چيل لڳن ٿيون. بچ جي بيحد جديد دور ۾ ڪهاڻيون لکڻ جا جيڪي نوان - نوان طريقا آيل آهن، پريا اُنجو اُپيوگ نه ٿي ڪري. چئي سگهجي ٿو ته پريا جون ڪهاڻيون روايتي ڪهاڻيون آهن.

ڊاڪٽر وندو آسوداڻي

پريا جي هڪڙي ڪهاڻي ۽ جو ڪردار اُنهي ۽ ڏکي ذهني حالتن کان گذري رهيو آهي ۽ آخر اُن سان ڇا ٿو ٿئي اِن ڳالهه کي ”مرڻ کان پوءِ“ ڪهاڻي بخوبي پيش ڪري رهي.

اڻين ضروري ناهي ته سماج ۾ بدلاءُ صرف پڙهيل - لکيل ماڻهو يا سماج سيوک ٿي ڪري سگهن ٿا. ڪڏهن - ڪڏهن ٻار به پنهنجي سڀ (تيز) ٻڌي ۽ (سمجھ يا عقل) سان گهڻو ڪجهه چئي سگهن ٿا. پريا جي ڪهاڻي ۽ ننڍڙين اکڙين ۾ اها ئي ڳالهه چيل آهي. هڪ ننڍو ٻار جنهنجو پيءُ گذاري ويو آهي ۽ هو پنهنجي ماءُ کي ڏسي ٿو ته هو هه هاڻي هار - سينگار نه ٿي ڪري. رنگين ڪپڙا پڻ نٿي پائي. صرف آڇا ڪپڙا ئي پائي ويهندي آهي. ٻار کي اها ڳالهه ناگوار (نه ٿي وڻي) گذري ٿي ۽ هو پنهنجي ماءُ کي چئي ٿو ته ڇا ٿي پيو آسانجو پيءُ آسان سان گڏ نه آهي پر تون اڻين جو اداس رهندي آهين؟ اڻين جو ڪپڙا پائيندي آهين؟ پريا جي هر ڪهاڻي آسان کي گهڻو ڪجهه سوچڻ تي مجبور ڪري ٿي. هڪ ٻي ڪهاڻي ”ٻيو جنم“ به اهڙي ڪهاڻي آهي جتي پريا سماجي ڪرتوتن ڏي اشارو ڪري ٿي. آسان اڪويهيڻ صديءَ ۾ رهندا هجن ۽ عورت - مرد جي سمانتا (هڪجهڙائي) جي وڪالت به ڪندا هجن پر ڇا آسانجي ٿي ديش ۾، آسانجي ٿي سماج ۾ اهڙا ڪٽنب ناهن جتي پٽ ۽ ڌيءُ ۾ فرق ڪيو وڃي ٿو؟ اوڏي مهل (تنهن وقت) اُن ننڍڙي ڌيءُ کي ڇا لڳندو هوندو؟ اُن جي من جي پيڙا پريا پنهنجي ڪهاڻي ”ٻيو جنم“ ۾ کڻي آچي ٿي.

آسانجي سماج ۾ جنهن کي سڀ ڪجهه حاصل آهي. پئسو آهي. تعليم آهي ته آسان شايد انهن ماڻهن جي باري ۾ نٿا سوچيون. ڪي غربت ۾ آهن، ڪن وٽ تعليم جا موقعا ناهن، جيڪي مزوري ڪري ڪنهن ۾ ڪم ڪري پنهنجي روزي روٽي ڪمائين ٿا. ”نياڻي“ نالي جي ڪهاڻي ۾ پريا هڪ اهڙي ننڍڙي چوڪريءَ جي دل جو حال بيان

ليڪا پاران...

گهڻا ئي ڀاڱا، گهڻيون ئي ڪهاڻيون

آسانجي من ۾ اُسرجنديون آهن. پر سڀ اُسرجندڙا سلا پوٽا نه ٿي سگهندا آهن. ڪجهه اُتي ئي ڦٽي ختم ٿي ويندا آهن ته ڪجهه ٿورا وڏا ته ٿيندا آهن پر صحيح لفظن جي کاڌ نه ملڻ ڪري دم توڙي ڇڏيندا آهن. ڪجهه ٻڙيل - چونڊيل احساس ٿي ڪويتا يا ڪهاڻيءَ جو روپ ٺهي سامهون ٿا اچن.

روزمره ۾ سڀني جي اکين اڳيان گهڻيون ئي ڳالهائون ٿينديون آهن. جنهن ي ڏسي يا ته اُن مهل ئي وساري ڇڏيندا آهيون يا ٿوري وقت تائين ياد رکندا آهيون. پر ليڪ... ليڪ ننڍڙين ننڍڙين ڳالهين کي من ۾ سانڍيندو. اُن تي سڀني پاسن کان سوچيندو ۽ پوءِ اُن تي لکڻ جي ڪوشش ڪندو آهي. ڪابه ڪهاڻي صرف ڪجهه ڪردار يا ليڪ جي سوچ نه هوندي آهي. ڪٿي نه ڪٿي حقيقي جيون ۾ ليڪ اُنهن ڳالهين يا گهڻائن کي پنهنجي آسي - پاسي ۾ محسوس ڪندو آهي. ۽ پوءِ اُن گهڻا يا ڪردار کي اوتري وقت تائين جيئندو پڻ آهي. جيستائين هُو پاڻ اُن ڪردار کي پنهنجي اندر محسوس نٿو ڪري تيستائين هُو ڪهاڻيءَ سان پورو انصاف نه ڪري سگهندو. چوندا آهن ته ڪهاڻي پڙهڻ مهل، اگر اُن جا ڪردار آسانجي اکين اڳيان اچن ٿا ۽ پڙهڻ سان گڏ اُها ڪهاڻي اکين اڳيان هلندي محسوس ٿئي ٿي ته اُها ڪهاڻي سڦلي آهي. جي اگر پنهنجيون ڪهاڻيون پڙهڻ مهل به توهان ڪجهه ائين محسوس ڪيو. توهان کي پاڻ سان گذريل يا ڪنهن پنهنجي سان گذريل ڪا ڳالهه ياد آچي وئي ته مان پنهنجو لکڻ سڦلو سمجهنديس. ڪوبه انسان ڪهڙو به ڪم ڪندو آهي ته اُن جي پٺيان رڳو اُن جي محنت نه هوندي آهي. بلڪ پيا به گهڻا ٿي هٿ

هن کي ساٿ ڏيندا آهن. تڏهن هُو اُن مقام تائين پهچي سگهندو آهي. اڄ مان جنهن به مقام تي آهيان اُتي پهچڻ تائين پنهنجي جنهن به سڌي اڻ سڌي نموني مدد ڪئي آهي مان اُنهن سڀني جي ٿورائتي آهيان. مان تمام گهڻي ٿورائتي آهيان پنهنجي گهٽ مهرباني وڃائي ۽ ڏي ۽ هيٺا وڃائي ۽ جي جنهن پنهنجو هر قدم تي حوصلو وڌائي سدائين ساٿ ڏنو. پنهنجي ماءُ گيتا روهڙا ۽ پيءُ رامچندر روهڙا جي جن مونکي اڻ لائق بڻايو. ۽ تمام گهڻي ٿورائتي آهيان ڊاڪٽر ونود آسوداڻي پيءُ جي ۽ دادا رامچندر مسند جي، جيڪي نه رڳو پنهنجو حوصلو وڌائيندا رهيا پر هر قدم تي ساٿ ڏيئي، پنهنجي ڏاڏا پنهنجي مصروف زندگيءَ مان وقت ڪڍي پنهنجي رهنمائي ڪندا رهيا ۽ شڪر گذار آهيان جانوي رامناڻيءَ جي جنهن وقت ڪڍي پنهنجي ڪتاب جي پروف ريڊنگ ڪئي. اوهان سڀني جي سهيوگ بنان پنهنجو هيءُ سڀو پورو نه ٿي سگهي ها.

۽ ٿورائتي آهيان پنهنجي ساهيڙي ايڪتا ساردا جي جنهن نه رڳو هر قدم تي پنهنجو ساٿ ڏنو پر ڪور ڊزائين پڻ ٺاهي ڏنو. پاڻ جي تنقيد ليڪ لاءِ ٿانڪ جو ڪم ڪندي آهي. ليڪ لاءِ اُها ڪنهن پرسڪار کان گهٽ نه هوندي آهي. توهان جي تنقيد /راي جي انتظار ۾ پريا وڃائي.

هوائي جهاز

سونو او ... سونو، پدما رنڌڻي مان سونوءَ کي سڏ ڪيو.
 ”آيس ممي“ ماءُ جو آواز ٻڌي راند آڏ ۾ ڇڏي سونءَ رنڌڻي
 ڏانهن ڊڪ پاتي.

سونو پٽ تنهنجا پيپر ڪڏهن پورا ٿيندا؟
 آسانجا پيپر ته ڏهين اپريل تائين پورا ٿي ويندا. ٽيڪر چوي
 پيئي ته يارهين اپريل کان موڪلون شروع ٿي وينديون. سونوءَ خوش
 ٿي ٻڌايو. ”پر ڇو ممي؟“ سان سوال به ڪيو.

پٽ تنهنجي دهليءَ واري ماسي آهي نه، اُن جي ڏير جي
 شادي آهي پنڌرهين اپريل تي.

اڙي واهه! مطلب هن موڪلن ۾ آسان ماسيءَ وٽ دهليءَ
 هلنداسين، واهه! مزو آچي ويندو. ڪو ڪو گڏي ۾ مان ته سڀ کان
 مٿين واري سيت تي چڙهي ويهي رهندس، سونوءَ ايتري ۾ سڀ
 ڪجهه سوچي به ورتو.

نه پٽ، هن دفعي آسان ريل گڏي ۾ نه هلنداسين؟ ته پوءِ ڇا
 ۾ هلنداسين؟ سونو منجهي ويو.

تنهنجا پيا چون پيا ته سونو ڪڏهن هوائي جهاز ۾ نه وينو
 آهي، انڪري هن دفعي آسان هوائي جهاز ۾ هلنداسين.

هوائي جهاز ۾!!! سونو آڪيون ڦاڙي ماءُ ڏانهن نهارڻ لڳو.
 ها پٽ، پيا ته ائين ٿي چيو آهي پدما مشڪي سونوءَ جي
 حيران منهن ڏانهن نهارڻ لڳي.

هوائي جهاز ۾!!! مان ايترو مٿي هوائي جهاز ۾ اڏامندس!!
 ڪڪرن جي وچ ۾!! اُتان سڄ ڪيترو ويجهو ڏسڻ ۾ ايندو! سونو من
 ۾ سوچڻ لڳو! سڄ ايترو ويجهو هوندو ته گرمي به گهڻي لڳندي.... نه
 مان پيا کي چونڌس ته رات واري جهاز ۾ هلو. پوءِ ته چنڊ ڏسڻ ۾
 ايندو، وڏو، گول، چمڪندڙ ۽ تارا به ته ڏسڻ ۾ ايندا. ٿي سگهي ٿو
 تارن جي وچ مان ڪا پري به ڏسڻ آچي.. اُهي به ته رات جو نڪرنديون

آهن! مان سڀني دوستن کي جهاز جو ٽائيم ٻڌائي ڇڏيندس. اُن
 مهل هو گهر جي ٻاهر آچي ويندا ۽ مان مٿان اُنهن کي ٿا - ٿا
 ڪندس.

سونو ڪهڙن خيالن ۾ گهر ٿي ويٺين؟ راند نه ڪيڏي آئيئي؟
 ماءُ جي آواز سان سونو خيالن جي دنيا مان ٻاهر نڪري آيو.
 ممي پڪ نه آسان هوائي جهاز ۾ هلنداسين.
 ها پٽ.

پوءِ ته مان هاڻي ٿي وڃي سڀني دوستن کي ٻڌائي ٿو آڃان،
 چئي سونوءَ ٻاهر ڊڪ پاتي.

سونو، پدما ۽ اُميش جو سڪيلڌو پٽ هو. ست سال ٿيا سونوءَ
 کي ڄاڻي پر اُن کان پوءِ هنن کي ٻي اولاد ڪانه ٿي.

سونو دوستن کي ٻڌائڻ لاءِ ٻاهر آيو. پر هاڻي هو ٻالھ ڪيئن
 ڪڍي؟ اگر سڌو ٻڌائيندو ته سڀ سوچيندا سونو ڏينگ ٿو هڻي پر
 ٻڌائڻو به آهي... پر ڪيئن ٻڌايان ڪيئن نه... آڃان سونو سوچي ٿي
 پيو ته ايتري ۾ مٿان هوائي جهاز وڃڻ جو آواز آيو. سڀني جي نظر
 مٿي ويئي ۽ سڀ اُن کي ڏسي خوش ٿي ٿا - ٿا ڪرڻ لڳا. سونوءَ کي
 موقعو ملي ويو پنهنجي ٻالھ چوڻ جو.

اپريل ۾ مان به ويندس هوائي جهاز ۾، سونوءَ نڪرو ڪندي
 چيو.

سڀ سونو ڏانهن مڙيا.

سڄي تون هوائي جهاز ۾ ويندين؟ ديوو حيرت سان چيو.
 ”ها“ سونوءَ نڪرو ڪندي چيو.

پر ڪيڏانهن ويندين؟ بن پڇيو.

دهلي، منهنجي ماسيءَ جي گهر شادي آهي، مميءَ ٻڌايو.
 پيا چون پيا، سونو ڪڏهن هوائي جهاز ۾ نه چڙهيو آهي، انڪري
 هن دفعي آسان هوائي جهاز ۾ هلنداسين. سونو اسٽائيل ماري چوڻ
 لڳو.

اڙي واهه سونو! تون ته هوائي جهاز ۾ ويندين... پوءِ آسانجي

”پپا، آسان ماسيءَ وٽ هوائي جهاز ۾ هلنداسين؟“

”ها پٽ“ چوندي اُميش سونو جي ڳلن تي مٺي ڏني. موت ۾ سونوءَ به پيءَ جي ڳلن تي مٺي ڏيندي چيو، پپا، آسان ڪنهن مهل هلنداسين؟

جنهن مهل تون چوندين پٽ، تنهن مهل هلنداسين.

سونو سوچ ۾ پئجي ويو، جي آگر هو منجهند جو چوي ٿو ته گرمي به هوندي ۽ چنڊ ۽ پريون به نه ڏسي سگهندو ۽ جي آگر رات جو چوي ٿو ته پوءِ دوستن کي مٿان ٿا - ٿا ڪيئن ڪندو؟
ڇا ٿو سوچين سونو؟

پپا جي آسڻ منجهند جو هلنداسين ته سچ پاسي ۾ هٿڻ ڪري وڌيڪ گرمي ٿيندي نه؟

ته پوءِ آسان صبح جو سويل واري جهاز ۾ ٿا هلون. اُن مهل ته گرمي نه لڳندءِ نه؟ اُميش مشڪي چيو.

آڙي ها! آسان صبح واري جهاز ۾ هلنداسين، سونوءَ جي چهري تي مرڪ آچي ويئي. پر پٽي ڪٺ (پل) ۾ ئي هو وري سوچ ۾ پئجي ويو. هاڻي وري ڇا سوچڻ لڳين؟

پپا جي آسان صبح جو هلنداسين، ته پوءِ مان پري راڻيءَ کي ڪيئن ڏسي سگهندس؟

مان سمجهيس نه!! پري راڻيءَ کي ڪيئن ڏسي سگهندس مطلب؟
مطلب اهو ته مان سوچيو هيو ته آسان رات واري جهاز ۾ هلنداسين ته چنڊ ۽ تارا ڏسڻ ۾ ايندا ۽ ٿي سگهي ٿو تارن جي وچ ۾ پري به ڏسڻ ۾ آچي وڃي. ممي آکاڻيءَ ۾ ٻڌائيندي آهي مٿي آڪاش ۾ پريون رهنديون آهن ۽ هو رات جو اُڏامنديون آهن. پر جي آسان صبح جو هلنداسين ته تنهن مهل ته پريون ڪانه ڏسڻ ۾ اينديون، سونوءَ مصعوميت سان چيو.

سونو جي ان مصعوم سوال تي اُميش کي ڪل آچي ويئي، ته پوءِ ائين ٿا ڪريون هتان صبح واري جهاز ۾ ٿا هلون ۽ اتان رات واري جهاز ۾ واپس اينداسين، پوءِ ته ٺيڪ آ؟

آچي سڀ ٻڌائجانءِ. مٿان کان آسانجو شهر ڪيئن پيو لڳي؟ ۽ هوائي جهاز اُڏامڻ مهل توکي پڻ ٿيو ڪ نه؟ موليٰ چيو.

آجان سونو ڪجهه چوي اُن کان پهريان ئي گوپ چيو، آڙي! دهلي ڪيترو پري، آجان ويهندا ئي نه ۽ ڏهين پنڌرهين منٽن ۾ دهلي پهچي ويندا. جيستائين هي ڪجهه سوچي سمجهي تيستائين ته دهلي آچي ويندي. خبر به اُتو جهاز ڪيترو فاسٽ اُڏامندو آهي؟ بمبئيءَ کان دهلي پهچڻ ۾ وڌيڪ ٿاڻير ڪونه لڳندس.
تون ته ائين ٿو چئين جيئن تون هوائي جهاز ۾ ويو آهين. سونوءَ ڪاوڙجي چيو.

ويو نه آهيان ته ڇا ٿيو؟ مونکي سڀ خبر آهي.
هي گوپ ته جهاز جو نالو ٻڌي سڙي ٿو... هون... پل سڙي ته سڙي، واش ٿوڙي ٿيڙي ڪندي سونو من ۾ سوچڻ لڳو.
پر ها، مان توهان کي ٿاڻير ۽ تاريخ ٻڌائي ڇڏيندس. اُن مهل توهان هٿ بيهجو. مان مٿان کان توهان سڀني کي ٿا - ٿا ڪندس.
تون ڪنهن مهل ويندين؟ ٻين چيو ڏس منجهند جو نه وڃجانءِ، ڇاڪاڻ ته منجهند جو ممي اُس ۾ ٻاهر ڪونه نڪرڻ ڏيندي.
نه، مان پپا کي منع ڪندس منجهند جو نه هلو. ڇاڪاڻ ته گرمي به هوندي ۽ سچ ايترو پاسي ۾ هوندو ته گرمي به گهڻي پوندي. مان پپا کي چونڊس ته رات جو هلي. تارا ۽ پريءَ واري ڳالهه سونو نه چئي اُن کي لڳو متان وري گوپ ڪجهه چوي نه.

رات جو؟ پر رات جو توکي ايترو مٿان کان اوندهه ۾ اسان ڏسڻ ۾ به اينداسين؟ گوپ چيو، آسان ڇا توکي پيو ڪجهه به ڏسڻ ۾ ايندو؟ گوپ جي ڳالهه ٻڌي سونو سوچ ۾ پئجي ويو، پر هو پنهنجو مونجهارو ظاهر نه پيو ڪرڻ چاهي.

ٺيڪ آ وقت آچي ڏسنداسين. مان، پپا کان ٿاڻير ۽ تاريخ پڇي ٻڌائيندوسان. چئي سونو گهر هليو ويو.

شام جو جيئن اُميش گهر آيو سونو ڊڪندي پيءُ کي پاڪر پاتو.

مميء (هدايتون) تاڪيدون ڏيڻ شروع ٿي وئي. جهاز ۾ مستي نه ڪجانءِ، هيءُ نه ڪرڻو آهي، هونئن نه ڪرڻو آهي. پر اهي سڀ ڳالهائون ته رڳو سونوءَ جا ڪن پيا ٻڌن. سونوءَ جو ڌيان ته جهاز، دوستن ۽ پرين ۾ هو.

ممي جهاز جو ٽائيم ڪهڙو آهي؟
صبح جو آهي پٽ ساڍي نوين وڳي.
مان هاڻي ئي دوستن کي ٻڌائي اچان ٿو، چئي سونو ٻاهر هليو ويو.

سونو کي ايندو ڏسي سڀ راند ڇڏي سونو ڏانهن وڌيا.
تون ڪنهن مهل ويندين؟ ڏيڍو پڇيو.
صبح جو ساڍي نوين وڳي جو ٽائيم آهي، سونو نڪرو ڪندي چيو.

واهه!! آسان هٿ ٿي بيٺا هوندا سين، تون مٿان کان آسان کي ڏسجانءِ ببن سونوءَ جي ڪلهي تي هٿ رکندي چيو.
ها پڪ، توهان هتي ئي بيهجو، چئي سونو گوپ ڏانهن نهارڻ لڳو. مٿان گوپ وري ڏهين پنڌرهين منٽن واري ڳالهه چئي ته هو ٻڌائيس ڪڏهن پنڌرهين منٽ نه لڳندا. پر گوپ ائين چيو ٿي نه. سونو جي من ۾ اڻ ٿڌ ٿيڻ لڳي.

ڏسجانءِ نه جهاز اڏامڻ مهل، گوپ چيو.
ڏڪندڙ ڇو؟ مان ڇا ننڍڙو ٻار آهيان؟ سونو کي موقعو ملي ويو پنهنجي ڳالهه چوڻ جو. ڏڪندا ٻار آهن، توکي خبر آئيئي؟ منهنجي چوڻ سان ئي پيا وڃڻ جي ٽڪيٽ صبح جي ۽ آڇڻ جي ٽڪيٽ رات جي ڪرائي آهي. اگر مان ٻار هجان ها ته هو منهنجي ڳالهه ڇو مڃين ها؟ ۽ ٻي ڳالهه ٻڌايانءِ! اُن ڏينهن تون چوين پيو نه، ته ڏهين کان پنڌرهين منٽن ۾ دهلي اچي ويندي؟ دهلي ڏهين پنڌرهين منٽن ۾ نه ٻه ڪلاڪ ڏهن منٽن ۾ ايندي.. هون....

ٻه ڪلاڪ ڏهن منٽ!!! موليٰ جون اکيون حيراني منجهان ڦاٽي

سونوءَ جي چهر تي مرڪ هاڻي ڏسڻ لائق هئي. thank you پيا چئي هن اُميش جي پنهني ڳالهن تي پياري ڏني ۽ زور سان پاڪر پاتو.
اُميش هن کي پاڪر پائي ڪڇ مان لاٿو، پٺيان ٽڙن تي هلڪي ٽپڪي هڻندي چيو، ”گهمڻ جون ڳالهائون ٿي ويون، هاڻي وڃي پڙهاڻي ڪر.“

سونو ڊڪ پائي پنهنجي ڪمري ۾ هليو ويو.
پدما تيستائين اُميش لاءِ چانهه کڻي آئي.
سونو جهاز ۾ هلڻ جي ڳالهه ٻڌي تمام گهڻو خوش ٿيو آهي، پدما چيو.

ها، اهو ته ڏسڻ ٿي ٿو اچي. منهنجيون به وڌيڪ موڪلون ڪونه بچيون آهن، سو جهاز ۾ هلڻ ڪري آڇڻ - وڃڻ جا اهي ٻه ڏينهن بچي پوندا. انڪري ئي ته جهاز ۾ هلڻ جو سوچيو.
پيا هڪ ڳالهه پڇڻ وسري ويس.

پنهني جو ڌيان سونو ڏانهن ويو. پدما سوچ ۾ پئجي ويئي ته سونو ٻُڌي ورتو هنجو پيا سونو جي ڪري نه، پر پنهنجين موڪلن جي ڪري جهاز ۾ ٿو هلي.

ڇا پٽ چئو؟
آسان بمبئيءَ کان دهلي ڇا ڏهين پنڌرهين منٽن ۾ پهچي ويندا سين؟

نه پٽ، بمبئيءَ کان گهٽ ۾ گهٽ ٻه ڪلاڪ ڏهن منٽ لڳندا آهن.

سونوءَ جي اکين ۾ خوشي اچي ويئي ۽ هو واپس ڪمري ۾ هليو ويو.

پيا کي موڪلون ڪونه آهن انڪري هو جهاز ۾ ٿا هلن، سونو سوچڻ لڳو. پر ٻئي ڀل ۾ ئي هن جي اکين اڳيان دوستن جو چهرو اچي ويو. پوءِ ڇا ٿيو، ڪارڻ ڪجهه به هجي، پيا مونکي جهاز ۾ ته وٺي ٿا هلن نه. منهنجي لاءِ ايترو ئي ڪافي آهي.

امتحان پورا ٿيا، دهلي وڃڻ واري ڏينهن کان هڪ ڏينهن پهريان

۾ آناٿوسمينٽ ٿيڻ لڳي. هوءَ اِشارن ۾ سمجھائي پيئي. سونو کي
ڪجهه سمجھ ۾ نه آيو ۽ هو ٻاهر نهارڻ لڳو.
جهاز رن- وي تي هلي پيو، سونو جي بيتابي وڌڻ لڳي. جڏهن
ٻن ٽن منٽن تائين جهاز رن وي تي ائين ئي هلندو رهيو، هن کان
صبر ڪونه ٿي سگهيو.

پڇا هي جهاز روڊ تي ڇو ٿو هلي؟ هي هئا ۾ نه اڏامندو ڇا؟ اسان
ائين ئي دهلي پهچي وينداسين.

اُميش کي ڪل آئي، چيائين، ”نه پٽ، تون پهريون دفعو جهاز
۾ ويٺو آهين نه، انڪري ڪئپٽن توکي سڄو ايئرپورٽ گهمائي پوءِ
وٺي هلندو.“

مونکي ايئرپورٽ نه گهمڻو آهي، توهان ڪئپٽن کي چئو هو جلد
جهاز کي اڏائي، منهنجا دوست انتظار ڪندا هوندا، مونکي انهن
کي ٿا - ٿا ڪرڻي آهي.

دوست انتظار ڪندا هوندا!! پر ڪٿي؟

گهر جي ٻاهران، مان هنن کي چئي آيو آهيان ساڍي نوين وڳي
گهر جي مٿان ويندس، توهان اتي ئي ٻاهر بيجهجو. سونو مشڪي چوڻ
لڳو.

سونو جي معصوميت تي اُميش کي ڪل آچي ويئي. چئو چوان ٿو
ڪئپٽن کي، هو توکي ايئرپورٽ نه ڏيکاري ۽ جلد جهاز اڏائي.

ايٽري ۾ جهاز اسپيڊ پڪڙي، سونو ٿورو ڊجي ويو ۽ مميءَ جو
هٿ پڪڙيائين. ڏسندي ڏسندي جهاز اڏامڻ لڳو. سونو تمام گهڻي
اُٽسڪتا (اُمنگه) سان ٻاهر ڏسڻ لڳو. رستا ۽ ننڍيون - ننڍيون گاڏيون
ڏسندي ئي هن رڙ ڪئي ”ممى هتان گاڏيون ڪيتريون ننڍيون لڳن
ٿيون؟“

”ش...ش... سونو ڏيري ڳالهائي“ اُميش چيو.

ممى هو ڏسو بلڊنگيون به ڪيتريون ننڍيون لڳن ٿيون.“

سونو ڏيري ڳالهائي، اُميش ڪڙڪ آواز ۾ چيو.

پر سونو ته پنهنجي خوشي ۾ هو. جڏهن ڪجهه منٽن تائين

ويون.

تون هوائي جهاز ۾ فوٽو به ڪڍائي اچجانءِ، ببن چيو.
ها، ها ضرور، چئو مان هاڻي هلاڻ ٿو، مميءَ سان گڏ مونکي
پنهنجا ڪپڙا به پئڪ ڪرڻا آهن. پر توهان صبح جو اتي ئي بيجهجو
چئي سونو هليو ويو.

صبح جو سويل ٿي هو ايئرپورٽ پهچي ويا. ايٽرو وڏو ايئرپورٽ
۽ ڪانچ کان ٻاهر بينل جهاز ڏسي سونو تمام گهڻو خوش هو. هن گهڻا
ٿي دفعا فلمن ۽ ٽي.وي. ۾ ڏٺو هو. جهاز ۾ ڏاڪڻيون چڙهي هيٺان
وارن کي ماڻهو ٿا - ٿا ڪندا آهن. هن سوچيو مان به ائين ئي ڪندس،
ڏاڪڻيون چڙهي پٺيان مڙي سڀني کي ٿا - ٿا ڪندس. اهو سوچيندي
ٿي هن کي ڪنهن هيرو جهڙي فيلنگ آچڻ لڳي ۽ هو مشڪل لڳو.

ايٽري ۾ اُميش چيو، ”هلو گيت گلي ويئي آهي.“

سڀ لائين لڳائي ٽڪيٽ ڏيکاري هڪ پاسي وڃڻ لڳا. سونو به ماءُ
- پيءُ سان وڃڻ لڳو. اُميش اڳيان ۽ سونو پٺيان ماءُ جو هٿ پڪڙي
هلڻ لڳو. ٽڪيٽ ڏيکاري هو به اُن گهڻي ۽ وانگر ٺهيل ڪاريدار ۾ هلڻ
لڳا، جنهن ۾ پنهنجي پاسي ڏانهن ڪانچ هئا ۽ ٻاهر الاهي گهڻا جهاز
بيٺا هئا. سونو جهاز ڏسي خوش ٿيندو اڳيان وڌڻ لڳو. پر هيءُ ڇا؟ هي
ته سڌو جهاز جي آندر پهچي ويا سڀئي پنهنجي - پنهنجي سيت
ڳولهي اُن تي ويهڻ لڳا. سونو به پيءُ سان پنهنجي سيت تي پهتو.
”مان دريءَ تي ويهندس“ سونو زور سان چيو.

اُميش مشڪي سونو کي دريءَ واري سيت تي ويهاريو. سونوءَ
جي هيرو واري فيلنگ ٽٽڻ ڪري هو ٿورو مايوس ٿي ويو. پر دري واري
ڪرسيءَ تي ويهي اُن غم کي وسارڻ جي ڪوشش ڪرڻ لڳو. ٿوري دير
۾ جهاز ڀر جي ويو، در بند ٿي ويا ۽ ڏيري - ڏيري زمين تي هلڻ لڳو.
اهو ڏسي سونو تمام گهڻو خوش ٿي ويو.

”ممى جهاز هلي ٿو،“ سونو خوشيءَ ۾ چيو.

پدما مشڪي، ايٽري ۾ سامهون هڪ چوڪري آچي بيٺي ۽ جهاز

به سونو خوش هو ڇا ڪاڻ ته واپسي به جهاز ۾ هئي.

اڄ ته چند، تارا ۽ ٽي سگهي ٿو آسمان ۾ پريون به ڏسڻ ۾ آجن. پر ساڻ ٽي پيءُ جي چڙب به ياد آچي ويس. هاڻي پري به ڏسڻ ۾ ايندي ته مان پيا ڪي نه ٻڌائيندس، ڀل نه ڏسن، سوچيندي هن واش ٿيڙي ڪئي. پر مميءَ کي ڏيري سان ڏيکاريندس ۽ مميءَ کي به منع ڪندس پيا ڪي نه ٻڌائي.

دوستن کي ڇا چوڻو آهي ڇا نه. جهاز ۾ ڇا ڪرڻو آهي، ڇا نه. سوچيندي سوچيندي هو ايئرپورٽ اچي پهتا ٽڪيٽ ڏيکاري آندر وڃڻ لڳا. پر هي ڇا؟ هاڻي هو سڌو جهاز ۾ نه گهڙيا، پر بس ۾ چڙهيا، بس ۾ چڙهي سونو سوچ ۾ پئجي ويو ”ڪٿي پيا ڪوڙ ته نه ٻالهايو آهي؟“ جهاز چڻي بس ۾ ٿا وٺي هلن. ”هن کان رهيو نه ويو ۽ ماءُ کان پڇيائين، ”ممي آسان ته جهاز ۾ واپس هلڻ وارا هئاسين؟“

ها پٽ، اُن ۾ ٽي هلنداسين، هيءُ بس جهاز تائين ڇڏيندي. سونو پيءُ جي پڙ کان پيو سوال نه پڇيو. ايتري ۾ بس بيٺي سامهون جهاز تي ڏاڪڻيون لڳل ڏسي سونو جي چهر تي مرڪ آچي ويئي. ڏاڪڻيون چڙهندي هن ۾ واپس هيرو واري فيلنگ آئي. مٿي چڙهي هو پٺيان مڙيو ۽ ٿا - ٿا ڪرڻ لاءِ جيئن ٿي هٿ مٿي کنياڻين، ڏسي ته ڪوئي آهي ٿي ڪانه هن کي ٿا - ٿا ڪرڻ وارو. هن هوا ۾ ڪنيل هٿ پنهنجن وارن ۾ گهمايو ۽ ماءُ جو هٿ پڪڙي آندر هليو ويو. هو واپس دري واري سيت تي وڃي ويٺو. آچڻ مهل ته جهاز ۾ هو اڪيلو پار هو، پر هاڻي هن کي هڪ پار پيو به ڏسڻ ۾ آيو، جيڪو هنن جي پاسي واري لائين ۾ ويٺو هو.

جيئن جهاز رن وي تي هلڻ چالو ڪيو پار انگلش ۾ ٻالهايو
mummy its flying

هن جي مميءَ جواب ڏنو، no dear, its running on runway

سونو وري مڙي ڏنو، سوچڻ لڳو، ”لڳي ٿو، هي پهريون دفعو جهاز ۾ ويٺو آهي. هيءُ به گهڻا سوال ٿو ڪري. هن کي خبر ڪانهي ته جهاز ۾ چپ ڪري ويهيو آهي. ٿوري دير ۾ هن کي به دڙڪا پوندا،

سمند ٿي پورو نه ٿيو ۽ جهاز ڪڪرن ۾ پهچي ويو ته سونو کان رهيو نه ويو، چيائين، ”ممي آسانجو گهر ڪنهن مهل ايندو؟“
آچي ويندو پٽ، تون ٻاهر ڏسندو ره، پدما چيو.
نه ٿو ڏسڻ آچي. ٻڌايو نه آسانجو گهر ڪنهن مهل ڏسڻ ايندو؟
منهنجا دوست انتظار ڪندا هوندا.

سونو، ڪيتري ته مستي ٿو ڪرين، توکي چيو نه چپ ڪري ويهي ره، نه ته هيڏانهن آڇ، مان ٿو دريءَ کان ويهان. اُميش، سونو کي چڙهندي چيو ته سونو روڻهار ڪو ٿي ٻاهر نهارڻ لڳو.
ٻاهر ڪپهه جي ڦاهي جهڙا وڏا - وڏا گولا ڏسي سوچڻ لڳو. اتي ٽي پريون رهنديون هونديون، متان ڪنهن پريءَ کي نند نه ايندي هجي ۽ هو ٻاهر نڪري آچي. اُن کان پڇندس منهنجو گهر ڪنهن مهل ڏسڻ ايندو. پيا ته ٻڌائين ڪونه ٿا.

پر پري ڪونه آئي. ٿوري دير ۾ هيٺ ننڍا - ننڍا گهر ڏسڻ آچڻ لڳا. سونو خوش ٿي هٿ هلائي ٿا - ٿا ڪري زور سان ٿا - ٿا چوڻ لڳو.
اُميش هاڻي رڙ ڪيائين، گهڻي دير کان چوان ٿو شانت ڪري ويهه. ٻڌين ڪونه ٿو؟ سڀ ڇا سوچيندا؟ ڪيترو نه گندو پار آهي. جو ايترو ڳوڙ ٿو ڪري.

سونو، پيءُ جي چڙب ٻڌي هڪدم چپ ٿي ويو ۽ ٻاهر نهارڻ لڳو.
پر پيءُ جي ڌڙڪن کي وساري هو سوچڻ لڳو، واپس ويندس ته پيا ڪجهه چوڻ نه چوڻ پر گوپ ضرور چوندو. تون ڏسڻ ۾ نه آئين، پوءِ ڇا جواب ڏيندس؟ سوچيندي - سوچيندي هن کي هڪ ترڪيب سڄهي.
ها، چوندومانس جهاز جي دري ننڍڙي هوندي آهي، انڪري توهان مون کي نه ڏسي سگهيا. پر مان توهان کي مٿان ڏٺو ۽ ٿا - ٿا به ڪئي. هونئن به اسان کي هيٺان ڪٿي ڏسڻ ۾ ايندو آهي ته جهاز ۾ ڪير ويٺو آهي. سونو من ٿي من ۾ پنهنجي هن ترڪيب تي خوش ٿيو ۽ مشڪي ٻاهر نڪرڻ لڳو.

شاديءَ جي مستيءَ ۾ ڏينهن ڪيئن نڪري ويا خبر به ڪانه پيئي. واپس آچڻ جو ڏينهن به آچي ويو. پر هن دفعي واپس وڃڻ مهل

ممي نه چنڊ ٿو ڏسڻ ۾ اچي، نه ٿي پريون ۽ نه ٿي آسانجو گهر ڏسڻ ۾ آيو. توهان هن جهاز ۾ ڇو آيو؟ روئڻهار ڪو ٿي ويو سونو، اُن جي اکين ۾ ڳوڙها تري آيا. هيءَ ڳوڙها ٻاهر ڪجهه نه ڏسڻ اچڻ جا هئا، يا هن ٻار کي ڇڙب نه پوڻ جا يا پاڻ کي وڃڻ مهل مليل دڙڪن جا هئا، خبر ڪانه پيئي پوي.

ٻڌايو نه هن جهاز ۾ ڇو آيو؟ چئي هٿ هلائڻ لڳو.

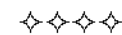
سونو ڇپ ڪري ويهي ره. هي ڇا ٻاراڻي لڳائي ويٺو آهين؟ سڀ ڇا سوچيندا؟ چئي اُميش سونو کي اکيون ڏيکاريون.

سونو ڇپ ٿي ويو ۽ پيريل اکين سان ٻاهر نهارڻ لڳو. ٿوڙي دير ۾ هُن پيءُ جي آواز ٻڌو توهان جو ٻار ڏاڍو پيارو آهي، اُميش انگلش ۾ ڳالهائيندڙ ٻار جي پيءُ کي چيو.

سونو جي ڪنن ۾ اهي لفظ گهمڻ لڳا. جيڪو ٻار ايتري مستي ٿو ڪري، ايترو ڳوڙ ٿو ڪري، ٻيا اُن کي پيارو ٿا چون ۽ منهنجي هڪ ٻن سوال پڇڻ تي مونکي دڙڪا ڏنائون؟ ائين ڇو؟ اُن جي ٻال من ٿي اُن کي جواب ڏنو. ٿي سگهي ٿو هو انگلش ۾ ٿو ڳالهائي انڪري. پر ڇا انگلش ۾ ڳالهائڻ سان مستي معاف ٿي ويندي آهي؟ انگلش ۾ ڳالهائڻ واري جون سڀ غلطيون معاف ٿي وينديون آهن؟

پر دهليءَ واري ماسيءَ جي گهر وارا ته منهنجي سنڌي ٻولي ٻڌي تمام خوش پيا ٿين. هر گهڙيءَ مونسان ڳالهائين پيا. ۽ مميءَ کي به ته چيائون ”تنهنجو پٽ ڪيتري سٺي سنڌي ٿو ڳالهائي، اسان جا ٻار ته سنڌيءَ ۾ ڳالهائيندا ٿي ڪانهن.“ پوءِ ٻيا ڪي ڇو انگلش ۾ ڳالهائڻ وارو ٻار وڻي ٿو؟ هنجون مستيون ڏسڻ ۾ ڪانه ٿيون اچن؟

سونو جهاز ۾ نظر گهمائي سيت جي سامهون ڪجهه انگلش ۾ لکيل هو. ڪرسيءَ جي پٺيان پاڪيت ۾ ڪتاب پيو هو اهو به انگلش هو. ٻيا انگلش ڳالهائيندڙ ٻار جي ساراھ ٿا ڪن. اهو سڀ ڏسي سونو سوچ ۾ پئجي ويو پر اُن سوال جو جواب ڪنهن کان گهري؟ ”انگلش ۾ ڳالهائڻ سٺو آهي يا پنهنجي ٻوليءَ ۾“!!!

سوچي من ٿي من ۾ ڪلڻ لڳو ۽ من جي ڪل ٻاهر چپن تائين اچي وئي. هن پٽي هٿ چپن تي رکيا ۽ ڏيري ڪلڻ لڳو.

جيستائين جهاز اڏامي تيستائين هن چار دفعا ساڳي ڳالهه چئي ۽ ماڻس به ساڳيو ٿي جواب ڏنو. جيئن جهاز اڏاميو هن وري زور سان رڙ ڪئي. now its flying !! ماڻس چيو yes...

سونو کي ته ٻاهر تارا، چنڊ ۽ پريون ڏسڻيون هيون، انڪري هن جو سڄو ڌيان ٻاهر هو. جهاز ٿورو مٿي اڏامندي ٿي سڄو شهر روشنيءَ سان چمڪندڙ ائين ڏسڻ بيو اچي جيئن ننڍڙن - ننڍڙن ستارن جو جهنڊ هجي. سونو جي اکين ۾ خوشي ۽ حيرت هئي.

”ممي هو ڏسو“ هن ڏيري سان چيو، پر اڏ ۾ ٿي اکر واپس ڪاٽي ويو.

نه.. نه مان هاڻي ڪجهه ڪونه چوندس، اکر ٻيا وري دڙڪا ڏنا ته هن ٻار جي سامهون بي عزتي ٿي ويندي. سوچي، هو واپس ٻاهر ڏسڻ لڳو.

پر پاسي واري سيت تي ويٺل ٻار جا انگلش ۾ سوال ۽ ماڻس جا انگلش ۾ ٿي جواب ڏيڻ چالو هئا. جيئن جهاز ڪڪرن جي وچ ۾ پهتو، اچا ڪپهه جا گولا ڪارا ٿي چڪا هئا. چٽي پاسي رڳو اوندهه، ڪجهه ڏسڻ ۾ ڪونه پيو اچي. ڪٿي - ڪٿي ننڍڙا تارا چمڪندڙ ڏسڻ ۾ پيا اچن. گوپ صحيح پيو چوي، اوندهه ۾ ته ڪجهه ڏسڻ ۾ ٿي ڪونه ٿو اچي. سٺو ٿيو جو ٻيا اچڻ مهل صبح جو آيا. پر هاڻي اوندهه ۾ پريون ڪيئن ڏسڻ ۾ اينديون؟ آڙي! مان به ڪيترو چريو آهيان. پرين وٽ ته جادوءَ جي لڪڙي هوندي آهي. هو اُن سان روشني ڪري اڏامندايون هونديون. سوچي وري خوش ٿي سونو ٻاهر نهارڻ لڳو.

ڪلاڪ گذري ويو ۽ ٻاهر ڪجهه ڪونه ڏسڻ آيو. سونو روئڻهار ڪو ٿي ويو ۽ هيڏانهن هن ٻار جي مستي آڃان چالو هئي. هو گهڙيءَ - گهڙيءَ انگلش ۾ ڪجهه چوي ۽ ماڻس جواب ڏئي، پر ايتري دير ۾ هڪ دفعو به هن جي ماءُ هن کي دڙڪا ڪانه ڏنا، ۽ نه ٿي هن جي پيءُ ڪجهه چيو. سونو سوچ ۾ پئجي ويو آخر ماءُ کي چيائين.

رجسٽر مٽريج

”گڏ مارنڱهه سرو.“ پنڪو بس ۾ سرو جي پاسي واري سيٽ تي ويهندي چيو.

”گڏ مارنڱهه.“ چئي سرو واپس دريءَ مان ٻاهر نهارڻ لڳي.

”تون مون کان غصو آهين؟“ پنڪو مصعوميت سان پڇيو.

”ها“ ٻاهر ڏسندي - ڏسندي سرو جواب ڏنو.

”پر ڇو؟“

تون ڪالهه ڇو نه آهين؟ ۽ مونڪي پهريان ٻڌايو ته نه ڪ تون اسڪول مان ڇڏي ڪرڻ وارو آهين. خبر آئيئي ڪالهه مان اسڪول ۾ ناستو به ڪونه ڪاڏو. منهن لٽڪائيندي سرو چيو.

”I'm sorry“ سرو پنڪوءَ ٻنهي هٿن سان پنهنجا ٻئي ڪن پڪڙيا. مونڪي به ڪانه خبر هئي ته مونڪي ڇڏي ڪرڻي پوندي. ٻيا صبح جو چيو ته آڇ اسڪول نه وڃ. آڇ آسان تنهنجي لاءِ نئي ممڻي ولڻ هليون ٿا.

ڇا!! نئي ممڻي!! سرو حيرانيءَ سان چيو.

ها، نئي ممڻي.

ولئي آيو؟

ها، ولئي آياسين.

مطلب تنهنجي پٻا شادي ڪئي؟

ها، چون ته ائين ئي پٻا سڀ ۽ هتي به سڀ پٻا ڪري Happy new married life چئي وش پيا ڪن. پر مونڪي نه ٿو لڳي ته پٻا شادي ڪئي آهي.

مطلب؟ مان سمجهيس ڪانه تون ڇا ٿو چوڻ چاهين؟

شاديءَ ۾ ته ڇوڪرو - ڇوڪري ٺهندا، سڀرندي آهن. نوان وڳا، بڻڻ، مڙايون ۽ ڪاريڪرم ٿيندا آهن. سڀ نچندا - ٽپندا آهن. پر ڪالهه ته ائين ڪجهه به ڪونه ٿيو. بس پٻا مونڪي ولئي هڪ آفيس ۾

هليا، اُتي پٻا جا ڪجهه دوست هئا. نئي ممڻي آئي، ممڻي ۽ پٻا هڪ رجسٽر تي سائڻ (صحن) ڪيائون ۽ هڪ ٻئي کي هار پاتائون. سڀني تازي وڄائي ۽ چيائون ٿي وئي شادي. اُن کان پوءِ نئي ممڻي آسانجي گهر آجي وئي. ائين پٻا ڪيئن شادي ٿي؟ نه ڏانس، نه پارٽي. رڳو صائڻ ڪرڻ سان ٿوري شادي ٿيندي آهي؟ ڪجهه سوچيندي سرو چيو، پنڪو مونڪي لڳي ٿو تنهنجا پٻا توسان ڪوڙ ٿا ڳالهائين. هو نئي ممڻي نه نئي آيا کي وٺي آيا هوندا. پر توکي ممڻي جي ڪمي محسوس نه ٿئي. انڪري هنڪي تنهنجي ممڻي چوندا هوندا.

نه سرو، ائين هجي هاڻ ته هوءَ رات جو پنهنجي گهر هلي وڃي ها نه؟ پر هوءَ ته آسانجي گهر ئي سمهي.

ٿي سگهي ٿو رات جو تنهنجي سمهڻ کان پوءِ هلي وئي هجي ۽ صبح سويل واپس آجي وئي هجي.

ها، ائين به ٿي سگهي ٿو. پنڪو سوچڻ لڳو.

هي وڏا به نه، آسان ننڍن کي ٻار سمجهندا آهن. هنن کي لڳندو آهي آسان ڪجهه سمجهندا نه آهيون.

ها سرو، چوڻ ته صحيح ٿي. پر هاڻي ڪيئن خبر پوي ته هو منهنجي ممڻي آهي يا آيا؟

اُن جي به ترڪيب ٻڌايان ٿي. ڏس، اگر هوءَ توکي پيار نه ٿي ڪري ۽ ننڍين غلطي تي به مار ڏي ٿي، ته پوءِ ٿي سگهي ٿو هو نئي ممڻي آهي، پر جي توکي پيار ڪري ٿي ۽ تنهنجو ڌيان رکي ٿي، ته تنهنجي آيا آهي.

پر آيا هجي يا ممڻي مونڪي ماريندي ڇو؟

مان ٻڌو آهي نئي ممڻي ٻارن کي ماريندي آهي. انهن کي روئي ڪاٽڻ لاءِ به نه ڏيندي آهي.

پوءِ پٻا اُن کي ڪجهه نه چوندا آهن؟

نه، پٻا جي مٿان هوءَ جادو ڪري ڇڏيندي آهي. پوءِ پٻا ڪجهه نه چوندا آهن.

اگر هو ۽ مونکي روڻي نه ڏيندي ته پوءِ مان ڇا کائيندس؟ پنکو روڻهار ڪو ٿي ويو.

تون چنتا ڇو ٿو ڪرين پنکو؟ مان آهيان نه. جيئن اڄ ڏينهن تي اسان ٽفن شيئر (ورهائي) ڪري کائيندا آهيون. آڳاٽي به کائيندا سين. Thank you سڙو، تون ته منهنجي بيسٽ فرينڊ آهين. اڙي ها، ياد آچي ويو. اڄ ته هن مونکي ٽفن ٺاهي ڏنو آڻائين. گرما گرم پراڻا ٺاهيا آڻائين، بنگر مان ٽفن ڪيندي پنکو چيو.

پنکو ۽ سڙو هڪ ٿي اسڪول ۾ پڙهندا هئا. پنهي جي پڪي دوستي هئي. ڇهه مهينا اڳ ٿي پنکو جي ماءُ گذاري وئي هئي تڏهن کان پنکو ڪڏهن ٽفن ڪڍي ايندو هو ۽ ڪڏهن پئسن سان ڪنٽن مان وٺي کائيندو هو. سڙو کي پنکو جو ڪنٽن مان وٺي کائڻ نه وڻندو هو.

هڪڙي ڏينهن هن پنکو کي چيو، ”ممي چوندي آهي ڪنٽن جي روڻي سٺي نه هوندي آهي. ٻار بيمار ٿي پوندا آهن. انڪري تون ڪنٽن مان نه کائ.“ اُن کان پوءِ پنهنجو ٽفن پنکو سان شيئر ڪرڻ لڳي.

پنکو ريسس تائين اهو سڀ ٿي سوچيندو رهيو. ريسس ۾ ٽفن کائيندي - کائيندي سڙو چيو، ”واها! تنهنجي مميءَ پراڻا ته سٺا ٺاهيا آهن.“

ها، پر سڙو هاڻي ڪيئن خبر پوي ته هو ۽ منهنجي ممي آهي يا آيا؟

تون چنتا نه ڪر. مان توکي پتو ڪري ٻڌائينديس.

نيڪ آ، پر جلد پتو ڪجانءِ.

پنکو شام جو گهر پهتو ته هو اُڻ - ٽُڻ ۾ هو ڪ هو ممي چوي يا ٻيو ڪجهه؟ پيا ته چيو اٿئون هن کي ممي چوڻ لاءِ. پر اگر هيءُ آيا هجي ته؟ پوءِ آيا کي ممي ڇو چوان؟ هاڻي ڪيئن خبر پوي ته ڪير آهي!!!

هڪ ڪم ٿو ڪريان، اسڪول جا ڪپڙا هيڏي هوڏي پڪڙي ٿو ڇڏيان. ٿيلهو ۽ جوتا به ائين ئي ڦٽي ٿو ڪريان. سڙو چيو هو نئي ممي ٿوري غلطيءَ تي به ٻارن کي ماري ڇڏندي آهي. اگر هيءُ نئي ممي هوندي ته پڪ ماري ڇڏي، پوءِ ته خبر پئجي ويندي. سوچي پنکو خوش ٿيو. پر بي پل ۾ ئي اُداس ٿي ويو. نه - نه اگر زور سان ماريائين ته. مان ته نه سهي سگهندس... پر ٻيو ڪو رستو به ته ڪانهي جو خبر پوي. وري ٿوري دير سوچڻ لڳو. هڪ ڪم ٿو ڪريان، اگر مارڻ ايندي ته پهريان ئي زور زور سان روڻ شروع ڪري ڇڏيندس ۽ ساري چوندس ته ٿي سگهي ٿو وڌيڪ نه ماري. آيا کي ممي چوڻ کان ته سٺو آهي ٿوري مار کائي وٺان. سوچي هن ڪپڙا هٿ - هٿ ڦهلائي ڇڏيا.

نئي ممي ڪمري کي پڪڙيل ڏٺو، ”هي ڇا آهي پنکو؟ پٽ، سٺا ٻار پنهنجا سامان ۽ پنهنجن ڪپڙن کي پنهنجي جڳهه تي رکندا آهن. هيئن ڦهلائيندا نه آهن. ائين ته گندن ٻارن جو ڪم هوندو آهي ۽ اسانجو پنکو ته سٺو پٽ آهي نه.“

مميءَ جيئن هٿ آڳيان وڌايو، پنکو کي لڳو ممي مارڻ واري آهي. هو ڊجي ويو، پر ممي پيار سان هن جي ڳلن کي سهلايو. ”آڳاٽي ائين نه ڪجانءِ. توکي بڪ لڳي هوندي نه. هل مان تنهنجي لاءِ ناشتو ٺاهي رکيو آهي. کائ هلي.“ چئي هن سڀ ڪپڙا کڻي باٿرو ۾ رکيا.

پنکو واٽڙو ٿي ماءُ کي نهاريو لڳو. پڪ هيءُ آيا ٿي آهي، ممي نه. پر هاڻي مان هن کي سڏ ڪيئن ڪيان؟ هڪ ڪم ٿو ڪريان، مان هن سان ڳالهائين ٿي نٿو. جيستائين سڙو ٻڌائي تيستائين چپ ٿو رهان. نه ڳالهائيندس، نه ڪجهه سڏ ڪرڻو پوندو.

ڇا ٿو سوچين پٽ؟ هل ناشتو کائ.

پنکو رڳو ها چيو.

هوڏانهن سڙو گهر پهتي، اڄ هن کي شانت ڏسي ماڻس چيو.

هيس آڳي پٺو جي لاءِ ڪير ٿين ڪٿي ايندو اسڪول ۾ !!
ڪير ڇو ڪٿي ايندو؟ مان آهيان نه، مان ڪٿي وينديس. توهان
ٺاهي ڏجو.

اها ڳالهه ٺاهي پٽ، اصل ۾ تنهنجي پيءُ جي بدلي ٿي وئي
آهي. تنهنجا امتحان ختم ٿيندي ٿي اسان ٻئي شهر لڏي هلنداسين.
بي شهر !! مطلب مان هاڻي هن اسڪول ۾ نه وينديس؟
نه، هاڻي جتي هلنداسين اُتان جي اسڪول ۾ توکي داخلا وٺي
ڏيڻو پوندو. مميءَ جي ڳالهه ٻڌي سڄو ۾ پئجي وئي.

”گڏ مارنگه سڙو.“ بس ۾ چڙهندي پنڪوءَ چيو.

”گڏ مارنگه پنڪو“

تون صڪيچ پئي چوڻ هوءَ منهنجي ممي نه آهي. ڪالهه مان
سامان پڪيڙي ڇڏيو ته به هن مونکي دڙڪا ڪانه ڏنا ۽ نه ئي ماريائين.
مطلب هوءَ منهنجي آيا آهي. پيءُ مونکي بيوقوف ٿا ٺاهين.

نه پنڪو، پيءُ توکي بيوقوف نه ٿا ٺاهين.. هوءَ تنهنجي ممي ٿي
آهي. ڪالهه منهنجي مميءَ ٻڌايو، هن شاديءَ کي رجسٽر واري شادي
چئبو آهي. جنهن ۾ رجسٽر تي سائن ڪرڻ سان شادي ٿي ويندي آهي
۽ هيءَ شادي قانوني هوندي آهي.

سچ ٿي چئين؟ پوءِ هن ڪالهه مونکي ماريو ڇو نه؟

ها پنڪو، سچ ٿي چوان، ۽ مميءَ اهو به ٻڌايو، ضروري ناهي هر
ممي ٻارن کي ماري ٿي. ڪا - ڪا نٿي ممي سڀني هوندي آهي. جنهن
کي اسان لاءِ خاص پري راڻي موڪليندي آهي. اها ٻارن کي نه ماريوندي
آهي.

مطلب منهنجي لاءِ پري راڻيءَ نٿي ممي موڪلي آهي. تڏهن
پيءُ هڪ ڏينهن ۾ ممي وٺي آيا پنڪو حيرت ڀرين خوشيءَ ۾ چيو.

”ڇا ڳالهه آهي سڙو؟ آڇ ايتري ڇپ-ڇپ ڇو آهين؟ ڪنهن سان
جڳهڙو ڪيو آٿيئي ڇا؟“

نه ممي، ڪنهن سان جڳهڙو ڪانه ٿيو آهي.

ته پوءِ ڇا ڳالهه آهي؟ تون پنهنجي ماءُ کي نه ٻڌائيندين؟
ممي آڇ پنڪو اسڪول آيو هو. مان هن کان ڪالهه نه آچڻ جو
ڪارڻ پڇيو. هن ٻڌايائين ته هن جو پيءُ هو ڪالهه هن جي لاءِ نئي
ممي وٺڻ ويا هئا.

مطلب پنڪو جي پيءُ بي شادي ڪئي؟ پر اها ته سڀني ڳالهه آهي،
پوءِ تون ڇو اڏاس آهين؟ هن جي ماءُ سڀني ڪانهي ڇا؟
نه ممي، پهريان اها ته خبر پوي ڪهه پنڪوءَ جي ممي آهي يا
آيا.

مطلب؟ مان سمجهيس ڪانه.

مطلب اهو ممي، شاديءَ ۾ ته پارٽي ٿيندي آهي، گيت ڳائيندا
آهن. سڀيئي ڊانس ڪندا آهن ۽ ڦيرا پائيندا آهن. پر پنڪو ٻڌائي پيو
اٿين ڪجهه به ڪانه ٿيو. هو رڳو آفيس ۾ ويا، جتي هنن هڪ رجسٽر
تي سائن ڪيائون ۽ چيائون ٿي وئي شادي. ائين به ڪا شادي ٿيندي
آهي ڀلا؟ سڙو کي حيرت ۾ ڏسي، اُن جي واتان اهي اکر ٻڌي سڙو جي
ماءُ کي ڪل آچي وئي.

توهان ڪٿو ٿا؟ مان ته پنڪو کي چيو، هن جو پيءُ هن کي چيو ٿو
ٺاهي. هوءَ ممي نه آيا هوندس.

نه - نه پٽ ائين ناهي. ها شادي ۾ تون جيڪو چوڻ ٿي اهو
سڀ ٿيندو آهي. پر هيئن به شادي ٿيندي آهي. هن کي رجسٽر
مٽريچ چوندا آهن، مطلب قانوني طريقي سان شادي.

مطلب هوءَ سچ ۾ پنڪوءَ جي ممي آهي؟

ها... ۽ سڄو ٿيو جو پنڪوءَ جي ممي آچي وئي. نه ته مان سوچ ۾

پر سرو ڪونه ڪو ته رستو ڳولھڻو ٿي پوندو.

ها پنڪو، پر هاڻي هل اسڪول اچي ويو.

به ٿي ڏينهن گذري ويا پر پنهي کي ڪو رستو ڪانه سمجھ ۾ آيو.

چوٿين ڏينهن پنڪو بس ۾ تمام گھڻو خوش هو.

اُچ تون گھڻو خوش ٿو لڳين پنڪو؟

ها سرو، مان خوش آهيان، ڇاڪاڻ ته مان رستو ڳولهي ورتو آهي.

سروءَ جي پاسي ۾ وڃي ڏيري سان پنڪو چيو.

چا! ا سچي!! تون رستو ڳولهي ورتو آهي؟ سروءَ حيرانيءَ سان پڇيو.

”ها“ اسٽائيل هڻندي پنڪو چيو. اُهو به اهڙو رستو جنهن سان

ڪوئي به اسان کي الڳ نه ڪري سگهندو... تنهنجا - منهنجا ممي پيا به نه.

اچا!!! مونکي به ٻڌائي اُهو ڇا ڪيئن؟ جلد ٻڌائي.

تو کي ياد آئي؟ تنهنجي مميءَ ٻڌايو هو، رڳو رجسٽر تي به سائن ڪرڻ سان به شادي ٿيندي آهي.

”ها“ سرو حيرت منجهان چيو.

ته بس، اهو ئي ته رستو آهي. هيءُ ڏس مان رجسٽر کڻي آيو آهيان. بئڱه مان رجسٽر ڪيندي پنڪو چيو.

اسان ٻئي هن تي سائن ٿا ڪيون ۽ هن رجسٽر کي لکائي رکي ڇڏينداسين. جڏهن تنهنجي ممي يا پيا توکي وٺي وڃڻ جي ڪندا ته اسان هنن کي رجسٽر ڏيکارينداسين. پوءِ ڪيئن وٺي ويندا توکي!!! مشڪي پرون نچائي، ڪنڌ لوڏيندي پنڪوءَ چيو.

پر پنڪو. پوءِ تنهنجي ممي پري راڻيءَ واري ممي نه نڪتي نه؟ تون اُن جي به چنتا نه ڪر. هن ٽن ڏينهن ۾ مان اها پڪ ڪري

”ها پنڪو،“ سرو ڪنڌ جهڪائيندي چيو پري راڻيءَ کي ٽينشن

(چنتا) هوندي ته هاڻي پنڪو ٽفن ڪٿي کائيندو. انڪري تنهنجي لاءِ نئي ممي موڪلي آڻائين.

ٽفن ڪٿي کائيندو؟ پر اها ته ٽينشن جي ڳالهه ئي نه هئي، اُهو ته مونکي تون ڪارائيندي آهين ۽ اها ڳالهه ته آلائي گھڻا دفعا مان پري راڻيءَ کي سڀني ۾ ٻڌائي آهي.

ها، پر هاڻي منهنجي پيا جي بدلي ٿي وئي آهي. مان هيءُ اسڪول ڇڏي هاڻي پي اسڪول ۾ وينديس انڪري.

پيا جي بدلي ٿي آهي ته پيا وڃن، تنهنجي ٿوري اسڪول مان بدلي ٿي آهي جو تون ٿي وڃين!!

ممي چيو جتي پيا رهندا اسان کي به اُتي ئي رهڻو پوندو ۽ مونکي اُتان جي اسڪول ۾ ئي پڙهائي ڪرڻي پوندي.

نه سرو، تون نه وڃ، مميءَ کي چئيس مان نه هلينديس، ڀلي توهان وڃو.

اگر ممي هلي ويندي ته پوءِ مان اڪيلي ڪيئن هتي رهنديس؟ وڃڻ ڏي مميءَ کي به، تون منهنجي گهر ۾ مونسان رهجانءِ. هاڻي ته ممي به اچي وئي آهي، ته روئي به ٺاهي ڏيندي.

پر اگر تنهنجي ممي پري راڻيءَ جي موڪليل ممي نه نڪتي ته؟

پر جي تون هلي ويندين ۽ پوءِ مونکي روئي نه ڏنائين ۽ ماريائين ته؟ پوءِ مان ڪٿي روئي کائيندس؟ ۽ ڪنهن کي اهي سڀ ڳالهيون ٻڌائيندس؟ منهنجو ته پيو ڪو به پڪو دوست ڪانهي. پنڪو سوچي ڊڄي ويو. نه سرو تون مميءَ کي منع ڪريس، چئيس مان نه هلنديس. مان چئي ڏنو پنڪو، پر ممي نه ٿي مڃي سرو منهن لٽڪائيندي چيو.

ورتي آهي ته هوء پري راڻيءَ واري ئي ممي آهي.

اُهو ڀلا ڪيئن؟

مان هن ٽن ڏينهن ۾ جام شرارتون ڪيون آهن. پر ممي مونکي
ڪونه ماريو. پيار سان سمجهايو رڳو ۽ اگر ائين ٿيو به ته ٻيو به رستو
آهي.

ٻيو ڪهڙو رستو؟

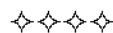
مان اُن ڏينهن آميتاپ بچن جي فلم ڏٺي. جنهن ۾ هو بلڪل
مون وانگر ننڍڙو ٿي هو. پوءِ هو ڊڪندي - ڊڪندي زور سان ٽپو ڏيئي
بائيڪ تي ويهي رهيو ۽ هو وڏو ٿو ٿي وڃي. مان به ائين ئي ڪندس،
وڏو ٿي مان پاڻ ڪمائيندس. پوءِ تنهنجي لاءِ آڳهه گهر ٺاهيندس. آسان
اُن ۾ ئي رهنداسين. چئي پنڪوءِ پنهنجي سمجهداريءَ تي مشڪل
لڳو.

پر هڪ ڳالهه ٻڌائي، ممي هلي ويندي پوءِ تون ته نه روڻدين
نه؟

ياد ته ايندي ممي - پڇا جي. پر ممي - پڇا ٿي ته چوندا آهن،
ڇوڪرين جو اصلي گهر اُن جي گهٽ جو گهر ٿي هوندو آهي. پيڪن
جو نه. سرو اُداس ٿي چيو.

ممی پڇا توکي ائين چيائون؟ پنڪوءِ حيرانيءَ سان پڇيو.
نه مونکي ته نه چيو اُٿائون، پر اُن ڏينهن ٻوٽا آئي، شايد اُن جي
گهر ۾ جڳهڙو ٿيو هو. هوءِ جام روڻي پئي، ۽ چوي پئي مان واپس نه
وينديس. تنهن مهل ممي - پڇا هنکي ائين چيو.

چڱو ڇڏ هڻ ڳالهه ڪي، اڄ پئي هن رجسٽر تي سائن ٿا ڪيون.
رجسٽر تي سائن ڪري بئگ ۾ وجهي پئي ٽينشن مڪت ٿي ويا.

ڪٽريئر

”هلو ممي، ڇا حال آهي؟ توهانجي طبيعت ڪيئن آهي؟“

سڀ ليڪ آ پٽ، تون ڪيئن آهين؟

مان ليڪ آهيان ممي. هڪ خوشگوري ٻڌائي هئي.

ڇا! جلد ٻڌائي.

توهان کي پوڻو ڄاڻو آهي، رتو ماءُ ٿي وئي.

آڙي واهه!! پٽ واڌايون هجني، ڀڳوان شل سدائين خوش

رکيو. چوندي نيلوءَ جي اکين مان ڳوڙها وهي آيا. ڪڏهن ٿو واپس

آچين پٽ؟ مونکي به پنهنجي پوٽي جو منهن ڏسڻو آهي.

ممّي اصل خوشيءَ جي ڳالهه ته ٻڌو. هتان جي ڪنٽري (شهر) ۾

اهورول (قاعدو) آهي ته هت ڄمڻ وارو ٻار پنهنجو پاڻ ٿي هن ڪنٽريءَ

جو سڙين ٿي ويندو آهي. هاڻي آسان کي ڪو پڻ (ڊپ) ڪانهي هاڻي

آسان هتي ئي سيٽل ٿي سگهون ٿا.

گهتي ئي سيٽل ٿيندو؟ مطلب تون ڇا واپس ڪونه ايندين؟

واپس آچي ڇا ڪندس ممي؟ هتي منهنجو فيوچر آهي، منهنجي

پٽ جو فيوچر آهي. هت ڇا رکيو آهي؟ هت منهنجو ڪٽريئر ٺهي

ويندو.

پر پٽ ڪٽريئر ٺاهڻ ڪري توڇا آسان کي در - در جي ٺوڪرون

ڪاٺ ڏيندين؟

ڪهڙيون ڳالهيون ٿا ڪيو ممي؟ ٺوڪرون ڇو کائيندو؟ مان هتان

پئسو موڪليندوسان جنهن سان توهانجو خرچ آرام سان هلندو.

پر آسانجي سيوا ٿهڻ ڪير ڪندو؟ هن ٻڌايي ۾ مونکان ته گهر

جا ڪم ڪانه ٿا ٿين.

Don't be childish and outdated ممي، توهانجي گهر جا ڪم

ڪرڻ لاءِ ڇا مان پنهنجو ڪٽريئر داؤ تي لڳايان؟ پئسا ته موڪليان ٿي

ٿو، سيوا ٿهڻ لاءِ نوڪريائي يا آيا رکجو، باقي وچ - وچ ۾ ته مان ملڻ

ايندو رهندس.

پر پٽ، جيترو نونهن پٽ ڏيان رکندا اوترو ڇا نوڪريائي رکي

سگهندي؟ ۽ نوڪريون ته هت به گهڻيون آهن. ڪالهه پاڙي واري به

پڇي پئي ته تنهنجو پٽ ڪڏهن ايندو.

ڇو ممي جڏهن منهنجو بچپن کان ڏيان آيا رکي سگهي ٿي،

هاستل وارا رکي سگهن ٿا، ته توهانجو ڏيان نوڪريائي ڇو نه رکندي؟ ۽

پاڙي وارن جو ڇا آهي هو ته outdated آهن. پنڪج جي واتان اهي

آکر ٻڌي نيلو ڇپ ٿي وئي.

ڇڻو مان فون رکان ٿو، ڪجهه ڪم هجي ته فون ڪڍو، ڇڻي

پنڪج فون رکي ڇڏيو.

فون رکي هن پنهنجو مٿو آفيس ڪرسيءَ جي پٺيان رکي ڇڏيو ۽

شونيه ڏانهن نهارڻ لڳو. ماءُ جي چيل سيوا ٿهڻ جي ڳالهه ٻڌي هن جي

اکين اڳيان پنهنجو پاليل گهمڻ لڳو.

اسڪول مان پنڪج جيئن واپس موٽيو ممي هال ۾ ويٺي هڪ

ليڊي سان ڳالهائي پئي. پنڪج جي اسڪول جو آڻو اُن جي در تي ٿي

لاهي ويندو هو، مميءَ جي اُن کي خاص تاڪيد هئي در تي لاهڻ جي.

جيئن ڪنهن مهل ممي نه هجي ته ڪنهن کي وٺڻ نه آچڻو پوي.

پنڪج ليڊيءَ ڏانهن ڏيان سان نهاريو لڳي ته هيءُ آيا ٿي ٿي. شايد

ممّيءَ کي وري ٻي آيا ملي وئي، پنڪج من ٿي من ۾ سوچڻ لڳو.

آچي وئين پنڪج! هيڏانهن آڇ. هنن سان مل، هيءُ آئيئي

تنهنجي نئي آيا، نمستي ڪر.

پنڪج هن ڏانهن نهاريو پر نمستي ڪانه ڪئي.

آڙي واهه! پنڪج ته سمارت بواءِ آهي. ڇڻي آيا پنڪج جو هت

پڪڙي اُن کي پاڻ ڏانهن کينچڻ جي ڪئي. پر پنڪج هن جو هت

ڇڏائي ڏنو.

هون.. سمراٽ بوءِ... مسڪو لڳائڻ جي ڪوشش ٿي ڪري. پر هن

کي خبر ڪانهي ته مان هن گهر ۾ ڪنهن به آيا کي نه ٽڪڻ ڏيندو

آهيان. ٻن - ٽن ڏينهن ۾ هيءُ به پڇي ويندي. من ٿي من ۾ سوچي

ممي پهريان ڪيتري سٺي هوندي هئي. روز نيون - نيون ڏشون ٺاهي ڪارائڻ. سڄو ڏينهن گهر ۾ هجڻ، ٻيا جي ۽ منهنجي هر ڳالهه جو ڌيان رکڻ. پر جڏهن کان ممي پارلر جو ڪم شروع ڪيو آهي تڏهن کان نه ڏشون ٺاهيندي آ، نه گهر ۾ رهندي آ ۽ ٻيا سان به ته هڪ نه ٻئي ڏينهن وڙهندي رهندي آهي. ٻيا به ڪجهه چون ته ڪئريئر جي ڳالهه چوندي. پر هڪ ڳالهه سٺي آهي ته ممي هاڻي پهريان کان وڌيڪ ٺهي سنڀري ويهندي آهي ۽ پاسي ۾ وڃڻ ته ايتري ته خوشبو ايندي آهي جو من ٿي خوش ٿي ويندو آهي ۽ هن آيا مان پسيني جي بانس ايندي آهي. سوچيندي پنڪڇ پنهنجو نڪ بند ڪيو. پوءِ مان ڪيئن هن آيا کي ٽڪڻ ڏيان؟ آيا نه هوندي آ، ته گهٽ ۾ گهٽ ممي مونکي ڏسڻ جي بهاني گهر ته ايندي آهي ۽ مان هنجي ڪڇ ۾ ويهي مميءَ جي خوشبو سنگهي سگهندو آهيان. پر ممي اُن خوشبوءِ جي بوتلن کي ڊريسنگ ٽيبل ۾ مٿي رکندي آهي، جتي منهنجو هٿ نه وڃي. منهن ٿيڙو ڪندي پنڪڇ سوچيو چوندي آهي ٻار نه لڳائيندا آهن. پر مميءَ کي ڪهڙي خبر ته جڏهن ممي نه هوندي آهي ته مان اُها خوشبو لڳائيندو آهيان. سوچي ڪلڻ لڳو.

ٻي ڏينهن ممي هلي وئي ۽ نئي آيا اچي وئي. مميءَ جي ٻڌائڻ موجب هن مونکي صبح جو ڪارنفلڪس ڏنا ۽ ٽفن ٺاهي ڏنو. پر مان نه ڪارنفلڪس کائي ويس ۽ نه ٽفن کائي آيس. شام جو جيئن ٻيا آيا ته روٽڻ وانگر منهن ڪري چيومانس، ته مونکي بڪه لڳي آهي. صبح کان آيا ڪجهه کائڻ لاءِ ڪونه ڏنو آهي. سونو ٻڌايو هو ته ڪوڙ ڳالهائڻ مهل به آڱريون ڪراس ڪيون آهن، ته پاپ ڪونه لڳندو آهي. ۽ ٻيا کي اها ڳالهه خبر هئي سو هنن منهنجا ٻئي هٿ ڏنا. پر ٻيا کي اها ڳالهه خبر ڪانه هئي ته وڪي ٻڌايو آهي، آڱريون هٿ جون نه پر پير جون به هلنديون آهن. انڪري مون پيرن جون آڱريون ڪراس ڪري ورتيون. پٽ توکي خبر آهي نه ڪوڙ ڳالهائڻ سان پاپ لڳندو آهي ۽ ڪوڙي ماڻهوءَ جا ڀڳوان پڪوڙا ٺاهي گرم تيل جي تئيءَ ۾ تريندو آهي.

پنڪڇ ڪلڻ لڳو.

پنڪڇ هيءَ تنهنجي آيا آهي، هاڻي هيءَ ٿي توکي سنڀاليندي، انڪري هن سان اچڻ کان ٿي دوستي ڪري وٺ. پر پنڪڇ نه ڳالهائيو، نه ڪو جواب ڏنو. بستو (ٿيلهو) ڪٽي سڌو پنهنجي ڪمري ۾ هليو ويو. ڪا ڳالهه ڪانهي، آڃان پهريون ڏينهن آهي جلد هري ويندو، توهان چنتا نه ڪيو. آيا چيو.

پر ڌيان رکجو پنڪڇ تمام شرارتي آهي. ڪا ڳالهه ڪانهي، ٻار شرارت نه ڪندا ته ڪير ڪندو. چئي آيا ڪلي.

پنڪڇ روم مان ٻنهي جون ڳالهون پڙهي پيو. ڪجهه سوچي ڪلڻ لڳو. ڪاٿي ڪل ممي نه پڙهي وٺي سوچي هن ٻئي هٿ چپن تي رکيا. ممي پنڪڇ جي ڪمري ۾ آئي ۽ اسڪول جا ڪپڙا لاهي ٻيا پائڻ لڳي. پنڪڇ مونکي سڀاڻي چئن ڏينهن جي ٽريننگ تي وڃڻو آهي. انڪري وڌيڪ پئسا ڏئي آيا رکي آهي. پليز هن دفعي ڪا به شرارت نه ڪري. انگر هيءَ آيا به پڇي وئي ته پوءِ توکي هاسٽل موڪلي ڇڏينديسان، ياد رکجانءِ.

هاستل جي ڳالهه تي پنڪڇ ڌيان ڪونه ڏنو. ڇاڪاڻ ته ممي هر پيري اُن کي ائين ئي چوندي آهي پر موڪليندي ناهي. پر ممي چار ڏينهن مان اڪيلو ڪيئن رهندس؟ پنڪڇ روڻهار ڪو ٿي ويو.

آيا آهي نه، پوءِ اڪيلو ڪيئن؟ هوءَ صبح سوڻي اچي ويندي. پر رات جو؟ رات جو هوءَ ٿوري ئي رهندي؟

رات جو ٻيا آئيئي نه. تون انهن سان گڏ روم ۾ سمهجانءِ. ٻيا سان !! منهن ٺاهيندي پنڪڇ چيو. ٻيا ته رات جو زور - زور سان ڪونگهرا هڻندا آهن. خررر.. خرررر.. خرررر.. خو.... پنڪڇ پيءُ جي نقل لاڻي ته نيلوءَ کي ڪل اچي وئي.

پٽ، چار ڏينهن ائڄسٽ ڪر، منهنجي ڪئريئر جو سوال آهي ۽ مان ٽريننگ جا پئسا پري چڪي آهيان.

پنڪڇ جي شڪل لهي وئي، پر چئي ڪجهه نه سگهيو.

پنڀان آواز آيو.

ڇا حال آهي نيلو؟

سٺو آهي پوڄا ڏيڏي، توهان ڪيئن آهيو؟

ڏيڏي.. چوندِي پنڪڇ اچي پوڄا کي پاڪر پاتو.

ڪيئن آهين پنڪڇ؟

نڪ آهيان ڏيڏي، راجو ڪٿي آهي؟

هو ٻاهر ئي دوستن سان ڪيڏي ٿو.

”مان به وڃان ٿو.“ چوندِي پنڪڇ ٻاهر ڏڪ پائڻ جي ڪٿي ته

پوڄا پنڪڇ جو هٿ پڪڙيو، بيھ منٽ! ڪجهه کاڌو آڻيئي؟ ڪن بکر تي آهين؟

ها، کاڌو آهي، مميءَ هاڻي آڃان ناستو ڪارايو.

پوءِ نڪ آ، ڀلي وڃ ڇڏي پوڄا نيلو ڏانهن مڙي. منهنجي ائين

پڇڻ جو برو نه مڃجانءِ نيلو. اُن ڏينهن پنڪڇ گهر آيو هو چوري جي

شڪل ٿي لڳل هئي. پڇڻ سان ٻڌايائين ته بکر لڳي آهي. منهنجا ته

آندا ئي سڙي ويا اهو ٻڌي ته منهنجو ايترو ننڍڙو ڀائٽيو بکر تي ويٺو آهي.

اها ڳالهه ٻڌي پنڪڇ جا پير اُٿي ٿي بيھي رهيا. نيلو پنڪڇ

ڏانهن شوڪي نهارڻ لڳي.

هنن کي ڇو ٿي شوڪين نيلو؟ هو ته ٻار ٿيو. بکر ۾ پنهنجن کان

نه گهرندو ته ڇا پاڙيوارن وٽ ڪاٿي ايندو؟

تون شايد اُن ڏينهن هٿ ڪانه هئين. وڃ پٽ تون ٻاهر وڃي

ڪيڏ ڇڏي پوڄا پنڪڇ کي ٻاهر موڪليو. پنڪڇ به ماءُ جي غمي کان

بچڻ لاءِ ٻاهر ڏڪ پاتي.

برو نه مڃ نيلو، تنهنجا ٻه پٽ ڪماڻڻ ڪري ٻار بکر تي رلي

اها سٺي ڳالهه ڪانهي. پڳوان سڀ ڪڇ ڏنو آڻيئي پوءِ ڇو گهر رولين

ٿي؟

ڏيڏي. مان پنهنجن پيرن تي بيھڻ ٿي چاهيان، ته مان ڇا برو

ٿي ڪيان؟

مونکي من ٿي من ۾ پڇا جي ان ڳالهه تي ڪل آئي. پڳوان

منهنجا پڪوڙا ڪيئن ٺاهيندو؟ مان ته پيرن جون آڱريون ڪراس

ڪيون آهن. پوءِ پڳوان کي ڪيئن خبر پوندي. پر پڇا جي سامهون ڪلي

نه سگهيس ۽ چيو ها پڇا خبر آهي.

نڪ آهي مان سڀاڻي آيا سان ڳالهائين ٿو. ڇڏي پڇا رنڌڻي مان

روٽي پائي آيا.

ٻئي ڏينهن پڇا آيا کي دڙڪا ڏنا. آيا گهڻو ئي چيو ته پنڪڇ

ڪوڙ ٿو ڳالهائي پر پڇا هن جي هڪ به نه ٻڌي. آيا به هوشيار هئي. هن

پڇا جي ٽفن سان گڏ منهنجو به ٽفن ٺاهي پڇا جي سامهون رکيو. پڇا

آفيس هليا ويا. آيا مون ڏانهن شوڪي نهارڻ لڳي. پر مان لاپرواهيءَ

سان اُن ڏي نھاري اسڪول لاءِ نڪتس.

رات جو پڇا آيا ته مان چوڻ لڳس، پڇا هيءَ آيا سٺي روٽي ڪانه

ٿي ٺاهي، مون کي هن جي هٿ جي روٽي نه ٿي وڻي.

پٽ ٻن ڏينهن ۾ ممي اچي ويندي، پوءِ ٻڌائيندس ته توکي ڇا

وڻندو آهي. تيستائين ڪاٿي وٺ.

ممي آئي ته مونکي ڪجهه چوڻ جي ضرورت ٿي ڪانه پيئي. آيا

پاڻ ٿي ڪم ڇڏي هلي وئي. پر ها اُن ڏينهن مميءَ جي غمي کي سهڻو

پيو.

پنڪڇ تون ائين ئي آيا کي پڇائيندو رهندين ته مجبوريءَ ۾

مونکي توکي هاسٽل ڇڏي اچڻو پوندو.

پر ممي مان ڪجهه ڪونه ڪيو.

ڪجهه ڪونه ڪيئي، ته پوءِ آيا ڇو پڇي وئي؟

ممي، هن مونکي اُن ڏينهن ڪاٺڻ لاءِ ڪجهه ڪونه ڏنو تڏهن پڇا

هن کي دڙڪا ڏنا. چوندِي پنڪڇ جهٽ سان پير جون آڱريون ڪراس

ڪري ورتيون.

سچ ٿو چوين؟ ٻئي هٿ آڳيان ڪر.

پنڪڇ ٻئي هٿ آڳيان ڪيا، ”ها ممي، مان سچ ٿو چوان“

ڇڏي پنڪڇ من ۾ پنهنجي سمجھداريءَ تي مشڪل لڳو. ايتري ۾

نيلو رڳو 'هون' ڪيو.

ممي هڪ ڳالهه پڇيان؟ ماءُ کي ڇپ ڏسي پنڪڇ چيو.
'ها چئو.'

ممي اُن ڏينهن ديدِي چوي پئي، پيا ايترو سٺو ڪمائيندا آهن،
پوءِ به تنهنجي ماءُ کي ڪهڙو شوق لڳو آهي ڪمائڻ جو؟
نيلو اُٿي ويئي ۽ پنڪڇ ڏانهن نهارڻ لڳي، ”پيو ڇا پئي چوي؟“
چوي پئي، ته هي گهٽ گهر وارن جو ڪم آهي پر تنهنجي ماءُ
کي ڪير سمجهاڻي!! چري ٿي پئي آهي! اٽڪندي پنڪڇ چيو.
تون هنن کي ڇا ڪندين پٽ! هي ڏاڍا outdated ماڻهو آهن، پر
تون سمجهدار ٿي. هاڻي هيءُ سڀ توکي هٿيار ٺاهي منهنجو ڪم
ڪرڻ روڪڻ چاهين ٿا. پر مان اڄ هن جو به رستو ڳولهي ورتو آهي.
ڇا رستو ممي؟

مان توکي هاسٽل موڪلي ڇڏينديس. پوءِ هي مونکي ڪيئن
روڪيندا؟

نه ممي، مان هاسٽل نه ويندس. پنڪڇ ڏکي ويو. مان اڳتي
ڪنهن جي به گهر روٽي نه کائيندس، آيا کي به نه پڇائيندس، پر مان
هاسٽل نه ويندس، چئي روٽل لڳو.

Don't be childish and outdated پنڪڇ، توکي پنهنجو فيوچر
يا ڪئريئر ٺاهڻو آهي يا اهڙن ماڻهن جي سنگت ۾ رهڻو آهي؟ اگر
تو کي زندگيءَ ۾ ڪجهه ڪرڻو اٿئي، ڪجهه ٺهڻو اٿئي ته توکي
هنن سڀني کان پري هاسٽل ۾ رهڻو ٿي پوندو.

ڇا ڪئريئر ٺاهڻ ايترو ضروري هوندو آهي ممي؟
ها پٽ، ڪئريئر ٺاهڻ تمام گهڻو ضروري آهي. اُن جي لاءِ اگر گهر
ڇڏي ٻاهر به رهڻو پوي ته رهجي. تڏهن زندگيءَ ۾ ڪجهه ٺهي سگهيو
آهي.

پنڪڇ جو ڀال من اهو سمجهي ڪانه پيو سگهي ته ممي ڪنهن
جو ڪئريئر ٺاهڻ ٿي چاهي... پنڪڇ جو يا پنهنجو.

◆◆◆◆

پر گهر ۽ ٻار جو ڇا؟

توهان چنتا نه ڪيو. مان اُن جو به رستو سوچي ورتو آهي.
پوڄا جي وڃڻ کان پوءِ پنڪڇ ڏڪندي - ڏڪندي گهر ۾ گهڙيو.
نيلوءَ پنڪڇ جون پٺي ٻانهون پڪڙيون.

ڇا تو پوڄا جي گهر روٽي کاڌي؟ گهر ۾ روٽي ڪانه ٺهي هئي؟
ممي توهان ٻاهر ويا هئا ۽ آيا روٽي ڪانه ٺاهي هئي. پر پنڪڇ پوءِ
(ڊپ) کان آڱريون ڪراس ڪونه ڪيون. اگر روٽي ڪانه ٺهي هئي ته به
ته مان هت دراور ۾ پئسا رکندي آهيان. اها توکي خبر آهي ته پوءِ
ٻاهران ڪجهه وٺي ڇو نه کاڌ؟ پوڄا جي گهر ڇو کاڌ؟ نيلو رڙ ڪئي ته
پنڪڇ ڊجي ويو.

ساري ممي... ساري ممي اڳتي ائين نه ڪندس چئي روٽل لڳو.

رات جو ممي پيا جي روم مان وڙهڻ جو آواز آچڻ لڳو. لڳي ٿو
پوڄا ديدِي واري ڳالهه تي وڙهن ٿا. پنڪڇ کي ياد آچي ويو ته هن
آڱريون ڪراس ڪانه ڪيون هيون. پنڪڇ کي ڊپ ٿيڻ لڳو، پر ايتري
۾ هن کي اڄ راجوءَ جي چيل ڳالهه ياد آچي وئي. ايترا ماڻهون ڪوڙ
ڳالهائيندا آهن. پڳوان گهڻن ماڻهن جا پڪوڙا تريندو؟ ايترا پڪوڙا
کائيندو ڪير؟ انڪري هاڻي پڳوان پڪوڙا ڪونه تريندو آهي. صحيح
ته چوي ٿو راجو ايترا پڪوڙا پڳوان کائيندو ڪيئن؟ پيٽ نه خراب ٿي
پوندس!! ننڍڙو ڪوڙ ڳالهائڻ سان پڳوان ڪجهه ڪونه ڪندو. سوچي
پنڪڇ جي من ۾ آت آيو. پر ممي پيا جي ڪمري مان آڃان آواز آچن
پيا.

ائين ته مونکي ممي پيا جو وڙهڻ پسند نه ايندو آهي. پر هڪ
ڳالهه سٺي ٿيندي آهي جو ممي پيا سان وڙهي منهنجي روم ۾
مونسان گڏ آچي سمهندي آهي. آڃان پنڪڇ سوچي ٿي پيو ايتري ۾
نيلو پنهنجو وهڻو ڪٿي پنڪڇ جي روم ۾ آئي. پنڪڇ سمجهي ويو ۽
ڇپڇاپ هڪ پاسي ٿي ويو. پنڪڇ ماءُ کي پاڪر پاتو، ”ممي توهان
غصو نه ڪيو. مان اڳتي ڪڏهن پوڄا ديدِيءَ جي گهر روٽي نه کائيندس.“

پوء ڇا ٿيو، م... م... ممي! مان هن ويٺل چيئر تي ويهي ڏانس ڪنديس.

نه پٽ، ويٺل چيئر تي ڪيئن ڏانس ڪري سگهندين؟
ممی یاد نہ آتو... اُ... اُن ڏينهن تي. وي. تي ڏٺوسين. م...
م... مون جھڙا الائي گھڻا ٻار ملي ڪري ويٺل چيئر تي ڏانس ڪن پيا.

هوءَ ئي. وي آهي پٽ ۽ هيءُ فئملي فنڪشن. توکي خبر ناهي تنهنجي ائين ڏانس ڪرڻ سان ماڻهو توکي ويڇاري واري نظر سان ڏسندا. ۽ ڪجهه ماڻهو ٿي سگهي ٿو گھٽ وڌ ڳالهائين به. ۽ مان نٿي چاهيان توکي ڪير به ويڇاري نظر سان ڏسي يا ڳالهائي.

پر ڪوئي ائين ڇو ڳالهائيندو ممي؟ سڀني کي ته خبر آهي نه مان ائين ئي آهيان. خوشيءَ حوالي نظر سان ماءُ ڏي نهاريو.

بس خوشي، مونکي بڪٽ نه ڪپي. توکي منع ڪيو نه هڪ دفعو. ها، پوءِ رات جو جنهن مهل پاڻ ۾ ويهنداسين تنهن مهل ڪجانءِ. پر ٻين جي سامهون نه.

ممیءَ جو فيصلو ٻڌي خوشي روڻهارڪي ٿي وئي. هوءَ سوچڻ لڳي، اگر مان نٿي هلي سگهان ته ان ۾ منهنجو ڪهڙو ڏوهر؟ ممي ڇو مونکي ٻاهر گڏ وٺي وڃڻ تي ڪٽرائيندي آهي؟ ٻيا ڪي چوندي آهيان ته هو ته خوشي - خوشي وٺي هلندا آهن. پر ممي هر ڀيري بهانا ٺاهيندي آهي ۽ مونکي هتي ڏاڍيءَ سان گڏ گهر ۾ ئي ويهاري پاڻ هلي ويندي آهي. مونکي لڳي ٿو شايد مان ٻين ٻارن وانگر هلي نه سگهندي آهيان. ۽ راند نه ڪري سگهندي آهيان انڪري ممي مونکي گھٽ پيار ڪندي آهي. پر پوءِ ٻيا ۽ ڏاڍي ائين ڇو نه ڪندا آهن؟ هو ٻئي ته مونکي جام پيار ڪندا آهن. پر ڪا ڳالهه ڪانهي، مان به ممي کي خوش ڪري رهنديس. مان اڪيلي ٿي tube u تي ڏسي ڏانس سکندس ۽ لاڏن واري ڏينهن تي مميءَ کي سرپرائيز ڏينديس. پوءِ ته ممي مونسان خوش ٿي مونکي شاباسي ڏيندي. سوچي هوءَ مشڪل لڳي ۽ هن مميءَ کان لکي پنهنجي ڪمري ۾ ئي ڏانس جي پريڪٽس

خوشي

للت ۽ ڪاميءَ جي تمام پراڻا ڪرڻ بعد اٺن سالن کان پوءِ هنن جي گهر ۾ خوشين جي روشني ڏسڻ آئي. انڪري هن جو نالو ئي خوشي رکيو ويو.

خوشي پٽڏا ٿيڻ وقت بلڪل نارمل هئي. پر ستين - اٺين مهيني کان پوءِ خبر پئي ته خوشيءَ ڀڳوان جي فٽڪريءَ ۾ لهيل ڪو نارمل پراڊڪٽ ناهي. بلڪ اُن جي مٿان Handle with care جو آڇ ڊئل ليبل لڳل آهي. لت ۽ ڪامي خوشيءَ کي کڻي تمام ڊرن تي خوشين جي ڳولها ڪئي، پر نراشا کان سواءِ ڪجهه هڪ ڪانه لڳو. لت ته ليبل لڳل خوشين کي خوشيءَ سان آڻايو پر ڪاميءَ جي من ۾ تند رهجي وئي. هوءَ سڌائين هن آڇ ڊئل ليبل کي لاهڻ جي ڪوشش ڪندي رهي.

تمام ڪوششن جي باوجود خوشي پنهنجن پيرن تي بيهي نه سگهندي هئي ۽ ڪڏهن - ڪڏهن ڳالهائڻ ۾ هڪندي هئي. پڙهڻ لکڻ ۾ هن جي رُچي ڏسي لت هن جي ايڊميشن ڪرائي. ڊرائيور هن کي اسڪول وٺي ويندو هو ۽ واپس به وٺي ايندو هو.

امتحان پورا ٿي چڪا هئا. گرمين جون چُٽيون لڳي ويون. هن سال خوشيءَ پنجن درجي جا امتحان ڏنا ۽ هن گرمين جي چُٽيءَ ۾ هن جي ماما جي شادي هئي. سڀ تياري ۾ لڳل هئا. شاديءَ کان هڪ ڏينهن پهريان لاڏن جو پروگرام هو. پر هيءَ پراڻي زماني جي لاڏن وانگر نه هئا جنهن ۾ ڪجهه مايون ويهي ڳائين ۽ دهل وڄائين ۽ ٻيا سڀ نچن. هتي ته باقاعدا هڪ - هڪ کي فلمي گاني تي پرفارمنس ڏيڻي هئي. ڪنهن اڪيلي تي ڪنهن کي جوڙي سان. لت ۽ ڪامي به هڪ گاني تي روز ڏانس جي پريڪٽس ڪرڻ لڳا. هنن کي ڏسي خوشيءَ جو به من ٿيو. هڪ گاني تي پرفارمنس ڏيڻ جو. هن ماءُ کي اها ڳالهه چئي، ”ممی، مان به توهان وانگر هه.. هه.. هڪ گاني تي ڏانس ڪنديس.“

نه خوشي، تون ڏانس ڪيئن ڪنديس؟

چاهيو ٿا؟ گھر آچڻ سان ئي ڪاميءَ لٽ سان وڙهڻ شروع ڪيو.

مذاق؟ ان ۾ مذاق ٺهڻ جي ڪهڙي ڳالهه آهي.

مذاق ٺهڻ جي ڳالهه ناهي ته ڇا آهي؟ ڪهڙي ضرورت هئي

توهان کي اسٽيج تي ڊانس ڪرائڻ جي؟

توهان اهو ڪڏهن ائڪسپيٽ ڪندا، اسانجو ٻار نارمل ڄائيلڊ

نه آهي. ڪاميءَ رڙ ڪندي چيو.

ممي، ڀڄا ڪ... ڪ... ڪجهه ڪونه ڪيو. مان ئي ڀڄا ڪي ڇ...

ڇ... چيو، مونکي ڊانس ڪرڻي آهي. خوشيءَ ڏڪندي ڏڪندي ماءُ

کي چيو.

ايترو ٻڌندي ئي ڪامي خوشيءَ ڏانهن مڙي ۽ هن جون ٻئي

ٻانهون جنهنجهڙا ٻائين، ”توڪي منع ڪيو هو نه. پوءِ توڪي ڪا به ڳالهه

هڪ دفعي ۾ سمجهه ۾ ڇو نه ايندي آهي؟ ڇو دنيا جي سامهون ويچارڻي

ٿي نهي؟ توڪي اهو سمجهڻو پوندو ته تون نارمل ڄائيلڊ نه آهين.“

”بس ڪر ڪامي“ ڪاميءَ کان خوشيءَ جون ٻانهون ڇڏائيندي

لٽ چيو.

اسان ٻئي ان ڳالهه کي ائڪسپيٽ ڪري چڪا آهيون. پر تون

ڪڏهن اها ڳالهه سمجهندي؟ دنيا ۾ خوشيءَ جهڙا الائي گهڻا ٻار

آهن ۽ هو پنهنجن مائٽن سان ٻاهر نڪرندا، گهمندا- ڦرندا آهن.

رڳو ڪوئي اسانجي ٻار کي ويچارڻي نظر سان نه ڏسي انڪري ڇا ماءُ-

پيءُ پنهنجي ٻار کي گهر ۾ بند ڪري رکندا؟ آگر ڀڳوان هن کي

اڻين ٿي ٺاهيو آهي ته اسان کي هنن کي ان روپ ۾ اپنائڻي ڪري

دنياداري سیکارڻي آهي. آگر ڪوئي هنن کي ويچارڻي نظر سان ڏسي

ٿو. ته اهو هن جو نظريو آهي. هنن ٻارن جي ڪمي نه ۽ تون ان ڳالهه

کي جيترو جلدي سمجهندي اوترو سٺو. ڪامي غصي ۾ ڪمري ۾

هلي وئي ۽ زور سان دروازو بند ڪيائين. خوشي اهو سڀ ڏسي ڊڄي

وئي.

پ... پ... ڀڄا مونکي لڳو ممي خوش ٿيندي. آگر ڪ... ڪ... خبر

شروع ڪئي.

پر هن جي ڊانس پرفارمنس هن جي ڀڄا جي اکين کان لڪي

ڪانه سگهي. هڪڙي ڄاڻي لٽ هن کي ڏسي ورتو.

آڙي واه! تون به پرفارمنس ڪنديءَ خوشي.

ها ڀڄا، پ... پ... پر توهان اها ڳالهه مميءَ کي نه ٻڌائڻجو.

مميءَ کي ڇو نه ٻڌايان؟ لٽ حيرانيءَ سان پڇيو.

مان، م... م... مميءَ کي سرپرائيز ٿي ڏيڻ چاهيان، انڪري.

ٺيڪ آڀڻ، مميءَ کي نه ٻڌائيندس، پر هڪ شرط تي!

ڪهڙي شرط ڀڄا؟

تو هڪ ڊانس مون سان گڏ به ڪنديءَ.

ها ڀڄا، ض... ض... ضرور، خوشي تمام گهڻو خوشي ٿي وئي.

شاديءَ جا ڏينهن به آچي پهتا. ٻنهي پيءُ - ڌيءُ ملي ڪري

ڊانس جي تياري ڪئي آهي. ان ڳالهه جي ڪاميءَ کي بند (خبر) به

نه پيئي. آڇانڪ اسٽيج تان خوشيءَ جي نالي جي انائوسمينٽ ٻڌي

ڪامي حيرت ۾ آچي وئي.

خوشيءَ کي لٽ ٿي اسٽيج تي وٺي آيو. خوشي ويٺل چيئر تي

ويٺي ويٺي ٿي هڻڻ ۽ چهرڻ جي ايڪسپريشن سان تمام سٺي پرفارمنس

ڪئي. سڀني زور سان تاڙيون وڇايون ۽ خوشيءَ کي خوب شاباسي ڏني.

پرفارمنس کان پوءِ خوشيءَ مائڪ تي انائوسمينٽ ڪئي، ”ممي، هي

پ... پ... پرفارمنس اسپيشل توهان جي لاءِ“ چئي لٽ ۽ خوشي ٻنهي

ٻي گاني تي ڊانس ڪئي. سڀني وري زور سان تاڙيون وڇائي هن کي

اڻپريشت ڪيو. پر خوشي ته مميءَ جي چهرڻ تي خوشي ڏسڻ

چاهيندي هئي. هن ماءُ کي اسٽيج تي سڏ ڪيو. ڪامي اسٽيج تي

پهتي هن مشڪي خوشيءَ کي ڏٺو. دنيا کي ڏيکارڻ کان هوءَ مشڪل

لڳي پر هن لٽ کي شوڪي ڏٺو.

هيءُ سڀ چاهي لٽ؟ ڇو توهان دنيا جي سامهون مذاق ٺهڻ

همٽ ڪي ٽوڙي ڇڏي. ممي به انڪري ٿي مونکي ٻاهر ڪونه وٺي هلڻ جي ڪندي آهي. سوچيندي - سوچيندي ڪنهن مهل خوشيءَ کي نندڻ اچي وئي هن کي خبر به نه پئي.

زلزلت وارو ڏينهن آيو، ڊرائيور خوشيءَ کي وٺي اسڪول پهتو، اُن سان گڏ اُچ ڪامي به آئي هئي. خوشي سڀني ساهيڙين سان ملي خوش ٿي ڳالهائڻ لڳي ۽ سڀ ساهيڙيون به بينچ تي اچي خوشيءَ سان ملن پيون. سڀني ٻارن کي زلزلت ملي ويو هو. ڪجهه ٻار خوش ته ڪجهه ٻار مايوس هئا. خوشي پنهنجي زلزلت کي ڏسي تمام گهڻو خوش هئي. اُچ ته پڪ ممي مونکي شاباسي ڏيندي. پر مميءَ جي چهره سان لڳي ٿو ممي ناراض آهي. ممي خوشيءَ کي وٺي ٽيچر جي ڪرسيءَ تائين وٺي.

خوشيءَ هن دفعي تمام سٺيون مارڪون ڪنيو آڻائين، ڪانگريشن بيٺا. ٽيچر چيو.

”ٿڌڪ يو. م... م... مٿم.“ خوشيءَ چيو.

”مونکي توهان سان ڪجهه ڳالهائڻو آهي.“ ڪامي ٽيچر سان مخاطب ٿي.

”جي، بلڪل چٽو.“ ٽيچر وراڻيو.

مئڊم مونکي خبر آهي ته منهنجي ڏيءَ کي ڪيترو ايندو آهي ۽ هوءَ ڪيترو لکي سگهندي آهي.

جي، مان توهانجو مطلب نه سمجهيس!! ٽيچر آسمنجهس (مونجهاري) ۾ پئجي وئي.

مئڊم منهنجي رٽڪيسٽ (درخواست) آهي، توهان منهنجي ٻار تي قياس ڪائي ڪري نه، پر اوترا ٿي نمبر ڏيو جيترو هن لکيو آهي.

مئڊم، اسان هن کي اوترا ٿي نمبر ڏنا آهن جيترو هن لکيو. هي اسڪول آهي. اسان هت ٻارن کي قياس ڪائي مارڪون نه ڏيندا آهيون.

هجين ها ايترو غصو ٿيندي، ته مان ڊانس نه ڪيان هان. چٽي خوشي روڻڻ لڳي.

نه پٽ، اهڙي ڪا ڳالهه ڪانهي. اصل ۾ تون مميءَ کان وڌيڪ سٺي پرفارمنس ڏني ۽ سڀني تنهنجي تعريف مميءَ کان وڌيڪ ڪئي انڪري ممي غصو ٿي ڪري. لت اکر هڻندي چيو.

پيءُ جي اها ڳالهه ٻڌي خوشيءَ کي ڪل اچي وئي.

پر پيا، ماڻهو مون جهڙن ٻارن کي ويچارڻي نظر سان ڏسندا آهن؟ اسان ته سڀني کي نه چوندا آهيون اسانجي هيلپ ڪرڻ لاءِ.

پٽ، ماڻهو ويچارڻي نظر سان نه ڏسندا آهن. اها ته تنهنجي ماءُ جي سوچ آهي. اصل ۾ ته هو ڏسندا آهن ته اسان کي پڳوان ٿيڪ - ٺاڪ ٺاهيو آڻائين، پوءِ اسان کي جيڪو ڪانهي اُن جو سوچي وڌيڪ ڊڪي رهندا آهيون ۽ هي ٻار ڪيترا نه خوش رهندا آهن. اصل ۾ هو توهان کي پنهنجي پريڙ ٺاهيندا آهن. پر تنهنجي ممي چري آهي نه. اُن کي لڳندو آهي هو ويچارڻي نظر سان ٿا ڏسن. چڱو هاڻي گهڻيون ڳالهيون ٿي ويون. هاڻي سمجه هلي. لت پيار سان خوشيءَ جي ڳلن تي ثقڻايو.

هنڌ تي لپتي - لپتي خوشي سوچڻ لڳي. اُچ ممي مونسان تمام گهڻي ناراض ٿي وئي آهي. پر ڪا ڳالهه ڪانهي. جلدي ئي منهنجو زلزلت آچڻو آهي. اهو ڏسي ته ممي خوش ٿي ويندي ۽ مونکي شاباسي ڏيندي. پر هڪ ڳالهه سمجه ۾ نه ايندي آهي. پيا چون ٿا ماڻهو اسان کي پنهنجي پريڙ سمجهندا آهن. پر جڏهن به مان ٻاهر نڪرندي آهيان ته هر ڪوئي مونکي مڙي ڪري ضرور ڏسندو آهي. هنن جي اکين ۾ مونکي ڪڏهن پيار يا پريڙ جو پاءُ نه ڏسڻ ايندو آهي. بلڪ... مڇ ڪري نڪ مٿي ڪندا آهن ۽ گهڻا ٿي دفعا، گهڻا ماڻهو ته ڏيري سان ويچارڻي به چوندا آهن. پر سمجه ۾ نه ايندو آهي هو ائين ڇو ڪندا آهن؟ مون جهڙا گهڻا ٿي ٻار هلي نه سگهندا آهن يا ڏسي نه سگهندا آهن. پر ماڻهو اهو ڇو نه سمجهندا آهن ته اسان ٻڌي ۽ سمجهي ته سگهندا آهيون. هنن جو ائين ڪرڻ ٿي سگهي ٿو اسانجي

پر مونڪي خبر آهي ته منهنجي ڏيءَ گهڻو پڙهيو هو ۽ هن کي گهڻا
نمبر اچڻ گهرجن.

پوءِ توهان پنهنجي ڏيءَ کان پڇيو، هن ايترو ڪيئن لکيو آهي؟
ٻڌائي خوشي، تنهنجا ايترا نمبر ڪيئن آيا آهن؟ مان توکي
پاڙهيو هو، مونڪي خبر آهي تو ايترو ڪونه پڙهيو هو. ڪنهن جي نقل
ڪئي اٿيئي؟

نه، م... م... ممي مان ڪنهن جي به نقل نه ڪئي آهي. مون
سڀ پاڻ لکيو آهي.

سچ ٻڌائي خوشي، نه ته مون کان برو ڪوئي نه ٿيندو، تون نقل
ڪئي اٿيئي نه؟

نه... نه... نه.. ممي مان نقل نه ڪئي.

تڙاڪ... ڪري ٿڦ جو آواز ڪلاس ۾ گونججي اٿيو.

’مان چوان ٿي سچ ٻڌاءِ؟‘

Excuse me !!! مٽبر توهان هتي اسانجي سامهون پار کي نٿا

ماري سگهو. ٽيچر ڪاوڙجي چيو.

ممی .. م... م... مان سچ ٿي چوان. توهان کي خوش ڪرڻ لاءِ
امتحان وارن ڏينهن ۾ رات جو جاڳي ڪري پڙهندي هيس. اهو
سوچي ڪري ڪا اکر منهنجو رزلٽ سٺو ايندو ته توهان خوش ٿي
ويندو. مونڪي ڪانه خبر هئي ته توهان ناراض ٿيندا ته مان پڙهائي نه
ڪيان هان. خوشيءَ روئندي چيو.

ڪهڙي ماءُ آهيو توهان؟ توهان کي پنهنجي پار تي ٿي ڀروسو
ڪونهي!! توهان کي رزلٽ ملي ويو آهي. توهان وڃي سگهو ٿا. ٽيچر
غصي ۾ چيو.

ڪامني ڊرائيور کي خوشيءَ کي ٻاهر وٺي اچڻ جو اشارو ڪري
ٻاهر هلي وئي.

خوشيءَ جي اکين ۾ لڙڪ هئا. هن جو ٻال من اچ سمجهي ويو،
ماڻهو رڳو جسماني طور تي آيا هج نه هوندا آهن.

ٻيو جنم

اسڪول مان گھر واپس ايندي ٿي گڊيا جو من خوش ٿي ويو.
ممي ڪيتري نه سٺي خوشبو ٿي آجي. ڇا ٺاهيو آٿو؟ جلدي ڏيو بڪر لڳي آهي.

ها ممی، مونکي به بڪر لڳي آهي. آمیت به چيو.
ها - ها پئي چڻا هٿ - منهن ڏوٽي ڪپڙا مٽي آڇو. مان توهان
پنهني لاءِ ناستو کڻي ٿي آڇان. سيمو پن پليٽن ۾ پوها پائي کڻي آئي.
وڌيڪ پوهن واري پليٽ گڊيا کي ڏنائين ۽ گهٽ پوهن واري پليٽ
آمیت کي.

ڇو مونکي گهٽ ۽ گڊيا کي پوها وڌيڪ ڇو؟
ڇاڪاڻ ته مان توکان هڪ سال وڏي آهيان، ٻنڪري! گڊيا آمیت
کي ڇيڙائيندي چيو.

وڏي آهيان ته ڇا ٿي پيو؟ هڪ سال ٿي ته وڏي آهيان، ڪو گهڻي
وڏي ڪونه آهيان جو مونکان وڌيڪ کائيندين.

ڏسي وٺ، تڏهن ته ممی ۽ مونکي وڌيڪ ڏنا آهن! گڊيا ڇپ
ڪڍي آمیت کي آڱوٺو ڏيکاريو.

بس - بس وڙهڻ بند ڪيو، سيمو رڙ ڪئي.
آمیت، توکي پوها ٻنڪري گهٽ ڏنا آهن، پيا تنهنجي لاءِ ڪسڪس
جو سيرو ٺاهين ٿا. اهو به کائڻو آڻيئي.

”ڪسڪس جو سيرو.“ گڊيا چوندي چين تي ڇپ ڦيري. ”مان به
کائينديس.“ چئي پنهنجي پليٽ مان پوها آمیت جي پليٽ ۾ وجهڻ
لاءِ آڳيان وڌي.

آمیت پنهنجي پليٽ پاسي ڪري ڇڏي، نه مونکي نه ڪنهن هاڻي
پوها.. تون ئي ڪاءُ وڌيڪ پوها. مان ته ڪسڪس جو سيرو کائيندس. منڍي
نچائيندي آمیت چيو.

مان به سيرو کائينديس. گڊيا ڪاوڙجي چيو، هو منهنجا به پيا
آهن.

پر ٻڌڻي نه، سيرو رڳو منهنجي لاءِ ٿو ٺهي، تنهنجي لاءِ نه.
ٻنڪري مونکي پوها گهٽ ڏنا آڻائون.

گڊيا پنهنجي پليٽ مان پوها آمیت جي پليٽ ۾ وجهڻ لڳي ۽
ان جهڙي ۾ ٿورا پوها ڌرتي تي ڪري پيا.
سيمو پنهي کي رڙ ڪئي، ”ڇپڇاپ ناستو کائو، نه ته ڪنهن کي
به ڪجهه ڪونه ملندو.“

پر ممی، مان به سيرو کائينديس، مونکي سيرو وڻندو آهي. گڊيا
شڪل لاهيندي چيو.

ها توکي به ملي ٿو. شانت ڪري هاڻي پوها ڪاءُ.
ايتري ۾ راکيش رنڌڻي مان هڪ دونهنون نڪرندڙ ڊش کڻي
نڪتو. جنهن کي ڏسي پنهي جون واشون ٽڙي ويون.
ڇڏ پوهن کي آمیت. هيءُ ڏش، مان تنهنجي لاءِ ڪسڪس جو
سيرو ٺاهي آيو آهيان. هي ڪاءُ راکيش ڊش رکندي چيو.
”ها پيا،“ چئي آمیت پوهن جي پليٽ گڊيا ڏانهن سوري
(سرڪائي) ڇڏي.

اهو ڏسي گڊيا کي غصو آيو، هن هٿ سان پليٽ واپس آمیت
ڏانهن سوري (سرڪائي). پر تيستائين راکيش بي پليٽ ۾ سيرو
وجهي آمیت کي ڏئي چڪو هو.

پيا، مان به کائينديس سيرو، گڊيا ڏيري چيو.
راکيش گڊيا ڏانهن اکر کڻي ڏنو ۽ نروڪار پيا (نه وڻندڙ رخ)
سان چيو، ”ها ڏيان ٿو.“ چئي بي پليٽ ۾ ٿورو سيرو وجهي گڊيا کي
ڏنو.

مونکي ايترو گهٽ ۽ آمیت کي ايڏو ڇو؟ مونکي به وڌيڪ ڪپي
پيا.

پوها آڻيئي نه آهي ڪاءُ. سيري ۾ گهڻو گيهه پوندو آهي. وڌيڪ
کائيندين ته ٿلهي ٿي ويندين.

هيءُ آمیت ٿلهو نه ٿيندو؟ گڊيا پي ۽ جي ڳالهه وچ ۾ ڪئي.
گهڻو نه ڳالهائي، هيءُ ڇوڪرو آهي. هن کي طاقت جي ضرورت

نه، هن آميت کي چئو هيءَ ڳالهه. نه ته هو مونکي نه هلائڻ ڏيندو.

آميت پٽ، گڊيا کي به هلائڻ ڏجانءَ.

ها پٽ، پر هاڻي ته مان دوستن کي هيءَ سائيڪل ڏيکاري آچان ٿو. چئي آميت سائيڪل کڻي ٻاهر وڃڻ لڳو ۽ گڊيا به اُن جي پٺيان پئي وڃي.

پٽ ڏيان سان، هوڏي لاهي (ڊالان) پاسي نه وڃجو. جي ڏکو کائي آيو ته مار ملندو.

ٺيڪ آ پٽ. چئي پئي هليا ويا.

سائيڪل جي ڳالهه تي روز پنهني پاءُ - پيڻ جي وچ ۾ جڳهڙو ٿيڻ لڳو. آميت پاڻ وڌيڪ دير سائيڪل هلائيندو هو ۽ گڊيا کي گهٽ دير ڏيندو هو. گڊيا مميءَ کي دانھن ڏني.

مميءَ گڊيا کي ڦوسائيندي (شانت ڪرڻ لاءِ) چيو، سني ڳالهه آهي نه جو آميت سائيڪل هلائي ٿو. تون پٺيان آرام سان ويهي رهو. ڊرائيور ئي ته گاڏي هلائيندا آهن. خبر ڪانه آئيئي؟

گڊيا اهو ٻڌي خوش ٿي وئي. ٻاهر وڃي هن آميت کي چيو، ”چلو ڊرائيور، هر پيچي بڻن تي هٿن؟“

آميت کي اها ڳالهه پسند نه آئي. هن چيو، ”نه هاڻي مان ٽڪجي پيو آهيان. هاڻي تون هلائي. مان پٺيان ويهندس.“ چئي آميت سائيڪل جي پٺين سيٽ تي ويهي رهيو.

ڊرائيور واري ڳالهه ڀڄجي گڊيا خوش ٿي وئي. هن کي سائيڪل هلائڻ جو موقعو ملي ويو. هو سائيڪل کي لائي واري پاسي کڻي وئي گڊيا لائي ته نه هل، پٽ ماريندا. آميت ڏيان چڪايو.

پٽ کي ڪيئن خبر پوندي آسان لائيءَ تي سائيڪل هلائي آهي؟ تون چنتا نه ڪر مان سني طرح سان هلائينديس، ڪجهه ڪونه ٿيندو چئي گڊيا سائيڪل لائيءَ تي کڻي وئي. پر بئلينس نه سنڀالي سگهي ۽ پئي چٽا سائيڪل تان ڪري گولائيون کائيندا کائيندا وڃي هيٺ ڪريا. پنهني جون ٽنگون ۽ پانهون چلجي ويون ۽ رت نڪرڻ لڳو. آميت

آهي. ڪسڪس جي سيري سان دماغ تيز ٿيندس. جنهن سان هي سني نموني پڙهائي ڪري سگهندو. توکي وڌيڪ پڙهائي ڪري ڇا ڪرڻو آهي؟ پڇاڻڻا ته ڦلڪا ٿي آئيئي ۽ چوڪريون ٿلهيون ڪونه سٺيون لڳنديون آهن. کائڻو آئيئي ته ڪا نه ته هيءُ به واپس ڏي. گڊيا کي چڙپيندي راکيش چيو.

ڇو ٻار کي دڙڪا ٿا ڏيو. سيما ڏيري سان گھوٽ کي ٽوڪيو ۽ گڊيا جي مٿي تي هٿ رکي، اُن کي چپ چاپ کائڻ جو اشارو ڪيو. گڊيا آميت ڏانهن شوڪي نهارڻ لڳي. ۽ آميت پيءُ جي نظر کان لڪي چپ ڏيکاري گڊيا کي چيڙايو.

گڊيا، آميت کي موڙو ڏيندي من ۾ چيو، ڪا گيهه جڏهن کائي - کائي ٿلهو ٿيندين تڏهن پاڻ ٿي پٽا توکي به ڪاراڻڻ بند ڪندا. پوءِ ڏسندا سين، ڪنهن کي وڌيڪ سيرو ٿو ملي.

هڪ ڏينهن راکيش ٿ - ڦيٽي سائيڪل وٺي آيو. جنهن ۾ هڪ اڳيان ويهي هلائي ۽ ٻيو چٽو پٺيان ويهي سگهي.

هيءُ ڏس پٽ، مان تنهنجي لاءِ سائيڪل وٺي آيو آهيان. راکيش آميت کي سائيڪل ڏيکاريندي چيو.

اڙي واهه! پٽا منهنجي لاءِ نئين سائيڪل Thank you پٽا چوندي آميت سائيڪل جي اڳين سيٽ تي ويٺو ۽ منهنجي لاءِ پٽا؟ گڊيا سوالي نظرن سان پيءُ ڏانهن نهاريو.

پنهني لاءِ آڱر - آڱر وٺي ايندس ڇا؟ پئي اها ئي هلائڻو. آميت اڳيان ويهندو ۽ تون پٺيان ويهي رهجانءِ.

مان ڇو پٺيان ويهان؟ مان به اڳيان ويهي هلائينديس. چوڪريون گاڏيون هلائينديون آهن ڇا؟ تنهنجي مميءَ ڪڏهن هلائي آهي؟

ممي نه هلائيندي آهي ته ڇا ٿي پيو؟ ٻيون چوڪريون ته هلائينديون آهن. مان ڏٺو آهي.

چٽو - چٽو تون به هلائجانءِ، راکيش لاپرواهيءَ سان چيو.

باٿروم ۾ ٿي ويهي رهنديس. ٻيا جو غصو شانت ٿئي پوءِ ٻاهر نڪرنديس. سوچي هن باٿروم جو در اندران بند ڪري ڇڏيو. ايتري ۾ راکيش در کڙڪائيندي رڙ ڪئي، ”گڊيا ٻاهر نڪر.“ ”ٻيا مان سنان ٿي ڪيان.“ گڊيا ڏڪندي ڏڪندي چيو. پهريان ٻاهر نڪر. پوءِ سنان ڪجانءِ. هاڻي ڇا ڪيان؟ گڊيا سوچڻ لڳي. ها، چوانس ٿي ڪپڙا ڪونه پاتل آهن، پوءِ ته ٻيا ٻاهر نڪرڻ لاءِ نه چوندا.“ ٻيا ڪپڙا ڪونه پاتل آهن.“ ٻاهر نڪر ڪپڙن جي سڪي، تنهنجا ڪپڙا ٻاهر پيا آهن. مان پايانئين ٿو، نڪر.

گڊيا ڏڪندي - ڏڪندي ٿوڻ پائي ٻاهر نڪتي. راکيش گڊيا جون ٻئي ٻانهون پڪڙي جهنگهلايو، ”ڇو وڃين لائي تي؟“ چوندي گڊيا جي ڳلن تي ٿڌ واهي ڏني. پاڻ ته ڏکا کائي آئين، هن چوري ڪي به ڏکا کارايا آئيئي. چوندي گڊيا جي ڳلن تي ٻي ٿڌ پئي. گڊيا روئڻ لڳي ۽ جهنگهلائڻ ڪري هن جو ٿوڻ به ڪري پيو. راکيش ڏٺو ته گڊيا ڪي وڌيڪ ڏک لڳا آهن. گڊيا جا ڏک ڏسي راکيش هن کي ڇڏي ڏنو. وري ائين ڪيو آئيئي ته مونکان برو ڪوئي نه ٿيندو. چئي آميت کي ڪمري ۾ وٺي هليو ويو. گڊيا اُٿي ٿي بيهي روئڻ لڳي. مميءَ اچي گڊيا کي پرچايو. ڇپ ڪر نه روءِ. ڇو وڃين تون لائي تي؟ ٻيا منع ڪيو هيو نه؟ ممي ٻيا مونکان وڌيڪ آميت کي پيار ڪندا آهن نه!! ائين ڪجهه ڪانهي پٽ، توهان جا ڏک ڏسي ٻيا ڪي سٺو نه لڳو، انڪري هنن توهان کي دڙڪا ڏنا. اڳتي ائين نه ڪجانءِ. چئي مميءَ گڊيا کي ڪپڙا پاتا.

اسڪول ۾ اڄ ته ماهي پيپرن جو رزلٽ مليو هو. ٽيچر سڀني ٻارن کي مائٽن کان ساڻن وٺي اچڻ لاءِ چيو. گڊيا تمام گهڻو خوش هئي. هن جون مارڪون آميت کان وڌيڪ آيون هيون. اڄ ته ٻيا پڪ ٿي

ڪي گهٽ پر گڊيا کي وڌيڪ ڏک لڳا. پاڙي وارن ٻنهي کي ڪڇ ۾ کڻي گهر پهچايو. ممي ٻنهي ٻارن کي ڏسي ڊڄي وئي، ”هي ڇا ڪري آيو؟ توهان کي منع ڪيو هو نه لائي تي وڃڻ لاءِ!!“ مميءَ آميت کي چيو. ممي سائیکل مان نه، گڊيا پئي هلائي. آميت روئندي چيو. منع ڪيو مانس پر هن نه ٻڌو.

هي ڇاڪيئہ گڊيا؟ ڇو وڃين لائي تي؟ هاڻي ٻيا اچي ڪيترو نه غصو ٿيندا.

گڊيا پوءِ (ڊپ) کان هونئن ئي ڇپ هڻي. ٻيا جي پوءِ کان هوءَ ڏڪن جي سورن کي به وسري وئي. مميءَ کي ڏسي هوءَ سمجهي نه پئي سگهي ته ممي ڪهڙي ڳالهه کان وڌيڪ ڊڄي ٿي. هنن کي لڳل ڏڪن کان يا ٻيا جي غصي کان!!

مميءَ پهريان آميت جا ڪپڙا لاهي ان کي هٿ منهن ڏوٽڻ لاءِ موڪليو. ”ٻيا جي اچڻ کان پهريان ئي ٻئي ڪپڙا مٽي ڇڏيو ۽ خبردار آميت جو ٻيا کي ٻڌائين توهان پئي لائي تان ڪريا آهيو. چئجو ته بس سائیکل تان ڪري پياسين.“ مميءَ آميت کي تاڪيد ڪئي.

آميت جي نڪرڻ کان پوءِ گڊيا باٿروم ۾ وئي. پر گڊيا جي اندر ويندي ئي راکيش گهر اچي ويو. هنن کي پاڙيوارن ئي ٻڌايو آسان لائي تي ڏکو کائي آيا آهيون.

راکيش تمام گهڻي غصي ۾ هو. اچڻ سان ئي آميت کي رڙيون ڪيائون، ”تو کي منع ڪيو هو نه لائي تي وڃڻ لاءِ، پوءِ ڇو وڃين؟“ آميت جون ٻئي ٻانهون پڪڙي ٻيا آميت کي جهنگهلايو.

آميت روئندي چيائين، ”ٻيا مان نه پيو هلايان، گڊيا سائیکل پئي هلائي.“

ڪاڏي وٺي گڊيا، سڌ ڪريس. راکيش رڙ ڪئي. گڊيا باٿروم ۾ ٻيا جي رڙ ٻڌي ورتي ۽ ڊڄي ڪري باٿروم جو در اندران بند ڪري ڇڏيو.

ٻيا در کڙڪائيندا ته چوندي مان سنان ٿي ڪريان. ۽ ٿوري دير

روز ٿورو ٿورو ڪري آميت کي ڪارائڻجانءِ. ان سان به دماغ تيز ٿيندو آهي.

گڊيا حيرت منجهان پيءُ ڏي ٺهاري لڳي.
مان سٺن نمبرن سان پاس ٿي آهيان، پر منهنجي لاءِ رڳو پڪوڙا !! ۽ آميت جيڪو ايترا گهٽ نمبر کڻي آيو آهي اُن لاءِ ايترو سڀ ڪجهه!! گڊيا کان رهيو نه ويو. هن پيءُ کي چيو.
چو پڻا مان رڳو پڪوڙا ٿي ڪاوان؟ مونکي به اوپاريل بيدو ڪپي. مان به ڪاٽينديس.

چپ ڪري پڙهائي ڪر، وڏي آئي اوپاريل بيدو کائڻ واري.
چپ چاپ پڪوڙا ڪاڙ. چوڪريون بيدو نه ڪاٽينديون آهن. چئي راکيش ٻاهر هليو ويو.

پيءُ جي چڙب ٻڌي، گڊيا جي اکين ۾ ڳوڙها تري آيا.
ممي پيار سان گڊيا جي مٿي تي هٿ گهمايو. پٽ بيدو گرم ٿيندا آهن. سڄيءَ ۾ چوڪريون نه ڪاٽينديون آهن. ڏس مان به ته نه ٿي ڪاوان. مان به توسان گڏ پڪوڙا ڪاٽينديس نه !!

۽ اڪروت ۽ سيرو؟ اهو به چوڪريون نه ڪاٽينديون آهن؟
پٽ، آميت پڙهائيءَ ۾ ڪمزور آهي. انڪري ته پڻا اُن جي لاءِ هي وٺي آيا آهن، پر تون ته هوشيار آهين نه! توکي ڪهڙي ضرورت اُنهن شين جي؟ هو پٽ آهي پڙهندو لکندو نه ته ڪمائيندو ڪيئن؟
نه ممي، اها ڳالهه نه آهي. اصل ۾ پڻا مونکان وڌيڪ آميت کي پيار ڪندا آهن. انڪري هر ڪا شيءَ هن لاءِ ٿي وٺي ايندا آهن. چئي گڊيا روئڻ لڳي.

اهڙي ڪا ڳالهه ناهي پٽ، چڱو هاڻي چپ ٿي، مان آهيان نه، مان پاڻ ٿي توکي ڏيندس کائڻ لاءِ پڻا کي نه ٻڌائينديس... پوءِ ٺيڪ آهي؟

مميءَ جي واتان اهي اکر ٻڌي گڊيا جي من ۾ آت آيو.
گڊيا، مميءَ کي هر سومر تي ورت رکندو ڏسندي هئي. هڪڙي ڏينهن ماءُ کان پڇيائين، ممي توهان هر سومر تي ورت ڇو رکندا آهيو؟

مونکي آميت کان وڌيڪ پيار ڪندا. آخر منهنجون مارڪون آميت کان وڌيڪ جو آيون آهن.

اڄ ته توکي دڙڪا پوندا، پرون نچائيندي گڊيا آميت کي چيو.
هل - هل مونکي دڙڪا ملندا. خبر نه آئيئي. پڻا توکان وڌيڪ مونکي پيار ڪندا آهن. اون .. اون ڪندي آميت به چپ ڪڍي گڊيا کي ويچارا ڏنا. پر من ۾ هو ڏکي پيو گهٽ مارڪون آچڻ ڪري.
شام جو پيءُ کي رزلٽ ڏيکارڻ مهل گڊيا گهڻو خوش هئي. ”پڻا هي ڏسو، مان آميت کان وڌيڪ مارڪون کڻي آئي آهيان.

هونئن.. سنو راکيش لاپرواهيءَ سان چيو.
هيءَ ڇا آميت! شرم ڪانه ٿي آچيئي ايتريون گهٽ مارڪون؟ هو ڏس، گڊيا چوڪري ٿي ڪري به توکان وڌيڪ مارڪون کڻي آئي آهي ۽ تون ڇا کڻي آيو آهين؟

گڊيا اُتي بيٺي آميت کي دڙڪا ڪاٽيندو ڏسي کلڻ لڳي. ۽ آميت کي چيڙايائين. پر راکيش گڊيا کي ائين ڪندي ڏسي ورتو.
ڏس.. ڏس پيڻ چيڙاوڻي ٿي. ڪجهه ته شرم ڪر. ٻي دفعي تنهنجيون مارڪون گڊيا کان وڌيڪ آچڻ گهرجن.

گڊيا کي اُميد هئي ته پڻا هن جي تعريف (ساراهه) ڪندا. هن کي پيار ڪندا. پر ائين ڪجهه ڪونه ٿيو. راکيش رڳو آميت کي دڙڪا ڏيئي پنهي کي ڪمري ۾ موڪلي پاڻ ٻاهر هليو ويو.
ٿوري دير کان پوءِ راکيش واپس آيو. مميءَ جي هٿ ۾ پنيون ڏنائون. گڊيا کي لڳو ته پڻا پڪ ٿي اُن جي لاءِ ڪجهه وٺي آيا هوندا. هوءَ حسرت سان پيءُ کي ٺهاري لڳي.

راکيش سڀا جي هٿ ۾ پنيون ڏيندي چيائين، ”هي وٺ، هن ۾ چار ڏيسي بيدو آئيئي، هنن کي اوپار، هڪ آميت کي ڏجانءِ ۽ ٽي مونکي. ٻي پنيءَ ۾ تنهنجي ۽ گڊيا لاءِ پڪوڙا آئيئي. هي اڪروت ڪٻٽ ۾ رکي ڇڏ. ياد سان روز صبح جو آميت کي ڏجانءِ کائڻ ڪاڻ.
ان سان هن جو دماغ تيز ٿيندو ۽ پڙهائي ياد پوندس. هيءَ ڏاڻن جو مغز آئيئي. اُن کي صاف ڪري رک. پوءِ اُن جو سيرو ٺاهي رکندس.

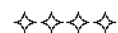
پٽ ورت رکڻ سان ۽ پوڄا پاٽ ڪرڻ سان ڀڳوان خوش ٿيندو آهي.

ڀڳوان خوش ٿيندو ته پوءِ ڇا ٿيندو؟
پوءِ ڀڳوان آسانجي من جي مراد پوري ڪندو آهي.
سچي! ورت رکڻ سان ڀڳوان من جي مراد پوري ڪندو آهي.
ها پٽ.

پوءِ مان به هن سومر تي ورت رکنديس. گڊيا ڪجهه سوچيندي چيو.

تون ڇو ورت رکينءَ؟ توکي ڀڳوان کان ڇا گهرڻو آهي؟
مان ڀڳوان کان گهرنديس ته مونکي ٻئي جنم ۾ آميت ٺاهي ۽
آميت کي گڊيا ٺاهي موڪلي.
گڊيا جي ان ڳالهه تي مميءَ کي ڪل اچي وئي. ائين ڀلا ڇو؟
جيئن پوءِ تون آميت کي وڌيڪ چيڙائي سگهين؟ جيئن هو توکي
چيڙائيندو آهي.

نه ممي، جيئن ٻئي جنم ۾ پل آميت جي روپ ۾، پڻا مونکي به
وڌيڪ پيار ڪندا ۽ منهنجي به ڪاٺڻ پيئڻ جو ڌيان رکندا.

ڏوهي ڪير؟

گهڻن ڏينهن کان پوءِ آڄ سڄ نڪتو هو؟ سڄ کي ڏسي پتين ۽ گاهه تي بيٺل برسات جون بوندون خوشيءَ منجهان هيرن وانگر چمڪڻ لڳيون. ائين پيو لڳي جيئن ڌرتي مٿي تي ساڻو رڻو پاتو آهي جنهن ۾ سلما ستارا جڙيل آهن.

گهرن جي پڳل پتين مان ٻار ٻاهر نڪري راند ۾ مشغول ٿي ويا. هڪڙي پاسي کي چوڪريون ٺڪريءَ راند پيون ڪيڏن، ته ڪي نوڙيءَ سان ٽپا پيون ڏين. منو به ٻاهر نڪتو. چوڪرين کي ڪيڏندو ڏسي هو اُن پاسي مشڪي نهارڻ لڳو.

مان به توهان سان ٺڪريءَ راند ڪيڏان؟
تون چوڪري آهين ڇا؟ جو اسان سان گڏ ٺڪريءَ راند ڪيڏندي؟
چئي هڪ چوڪري کلڻ لڳي.

راند ۾ چوڪرو ڇا ۽ چوڪري ڇا؟
اگر راند ۾ چوڪريءَ - چوڪري جو فرق نه هوندو آهي ته ٻيو ڪو چوڪرو اسان سان گڏ ڇو نه ٿو ڪيڏي؟
اها هنن جي مرضي، ضروري ٿوري ئي آهي سڀني کي سڀ رانديون وڻن.

ايتري ۾ پرڪاش، منوءَ کي آواز ڏنو، ”منو اُتي بيهي ڇا ٿو ڪرين؟ هيڏي آڄ.“

چوڪريون هونئن به منوءَ کي پاڻ سان گڏ ڪيڏائڻ لاءِ تيار ڪونه هيون. سو منو پرڪاش ڏانهن وڌي ويو.

هتي بيهي ڇا پيو ڪرين؟ آڄ اسان سان هت بٽ - بال ڪيڏ. نه يار، مونکي بٽ - بال ڪيڏڻ نه وڻندو آهي. هلو اسان به ٺڪريءَ راند ٿا ڪيڏون. منوءَ خوش ٿي چيو.

”ٺڪري راند؟ تون چوڪري آهين ڇا؟“ چئي پنڪڇ کلڻ لڳو.
راند ته راند هوندي آهي. چوڪرو ڇا ۽ چوڪري ڇا؟

اڃا!! پوءِ ته توکي گهر - گهر ۽ گڏي - گڏيءَ جي شادي ڪرڻ به وڻندو هوندو؟ هل پوءِ اها ٿي ٿا ڪيڏون؟

”ها، هلي اها ٿي ٿا ڪيڏون.“ منوءَ خوش ٿيندي چيو.
تون ته ممي ٺهندين ۽ پرڪاش کي پيا ٺاهجانءِ. پنڪڇ چئي شرارت سان مشڪڻ لڳو.

”يار پرڪاش، تنهنجو دوست ٺيڪ ته آهي نه؟“ سونوءَ جو اهو چوندي ٿي سڀ چوڪرا کلڻ لڳا.

”ڏوڙ وڃي پايو“ منوءَ سڀني کي پوندا ڏيندي چيو. ”مونکي توهان سان ڪيڏڻو ٿي ناهي.“ چئي منو واپس گهر هليو ويو.

گهر پهچي منو سڌو ماءُ جي ڪمري ۾ ويو. آشا اُن مهل ئي ٻاهران آئي هئي. آشا جا ڪپڙا ۽ رڻو اُتي پلنگه تي ٿي پيا هئا. منوءَ ماءُ جو رڻو کڻي مٿي تي پائي ڳچيءَ ۾ ويڙهيو. کاپي هٿ سان رڻي جي ڪنڊ پڪڙي ڳلن تائين کڻي آيو. ڪنڌ ساڄي پاسي ڪري پاڻ کي آئيني ۾ نهارڻ لڳو. هر کاپي پاسي، هر ساڄي پاسي ڪنڌ ڪري چوڪرين وانگر شرمائي پيو. ان ڳالهه کان بلڪل اڻڄاڻ ڪ هنجو پيءُ گوپال هن کي پٺيان بيٺو ڏسي ٿو.

”هي ڇا ٿو ڪرين؟“ پٽس زور سان رڙ ڪئي.
منوءَ چرڪي رڻو لاهي پلنگه تي ڦٽي ڪيو، ”ڪجهه نه پيا... ڪجهه نه.“

”ڪجهه نه... ڪوڙ ٿو ڳالهائين؟“ چوندي گوپال زور سان منوءَ جي ڳل تي چمات هنئي. ”سڄو ڏينهن خالي چوڪرين وارا ٿو ڪم ڪرين؟ انهن وانگر هلڻ، انهن وانگر ڳالهائڻ. بس رڻو پاڻڻ جي ڪمي هئي، اها به پوري ڪري وٺ.“ چوندي ٻي ٿڌ پئي منوءَ جي ڳل تي.
”اسان کي سماج ۾ ڪنهن کي منهن ڏيکارڻ لائق نه رهڻ ڏجانءِ تون؟“

”نه پيا نه... مان وري ائين نه ڪندس.“ چئي منو هيسجي روئڻ لڳو.

مطلب ڪا ته غلطي آهي. سڀيئي چوڪرا مونکي به ”چوڪري آهين ڇا؟
چئي ڇڏيائيندا آهن، مطلب مان شايد انهن وانگر ئي حرڪتون ڪندو
آهيان. پر مان ڄاڻي - واڻي ته نه ڪندو آهيان. مان ته نارمل هلندو
آهيان. مطلب منهنجي سڀاءُ ۽ منهنجي شريهر ۾ فرق آهي. مان جيڪو
جسماني آهيان اهو مانسڪ ڪونه آهيان ۽ مونکي پنهنجي اهائي مانسڪتا
مٿي پوندي. مونکي پنهنجو سڀاءُ بدلي چوڪرن وانگر هلت ڪرڻي
پوندي. جيئن مان ممي - پڇا ڪي سماج ۾ شرمسار ٿيڻ کان بچائي
سگهان. پر هن سماج ۾ چوڪري ٿيڻ خراب آهي ڇا؟ ۽ منهنجو سڀاءُ
ٿي پڳوان ٿيڻ ٺاهيو آهي ته ان ۾ منهنجي ڪهڙي غلطي؟ اهو سڀ
سوچيندي - سوچيندي منو پڳل پتين ۾ آڻڻ ڳلن سان ننڊ جي لهرن ۾
غوطا کائيندو سمهي پيو.

پيءُ جا طعنا، چوڪرن جي چٽربازي ٻڌندو، پنهنجي سڃاڻپ
لڪائڻ جي هر پل ڪوشش ڪندي منو آچي ائين درجي ۾ پهتو. گهر
۾ رڳو ماءُ جو ساٿ ۽ پيار ئي ملندو رهيس. پر ڪڏهن - ڪڏهن مڙس
جي غصي آڳيان هوءَ به لاچار ٿي ويندي هئي. ڪڏهن پيار سان ته
ڪڏهن روئي هوءَ منوءَ کي سمجهاڻيندي رهي.

اڄ اسڪول ۾ پڪنڪ تي هلڻ لاءِ چيو ته آئون پر پڇا کان ڪيئن
پڇان؟ هو ته مڃيندا ئي نه. پر ماستر به خاص زور ڪيو آهي سڀني کي
هلڻ لاءِ. سڀيئي چوڪرا وڃن به ٿا. منهنجو به من آهي وڃڻ جو پر پڇا
کان ڪيئن پڇان؟

منوءَ جو سڄو ڏينهن ان اُڻ تڻ ۾ نڪري ويو. شام جو منوءَ ڏٺو
ته آشا ۽ گوپال گڏ ويهي چانهه پي رهيا آهن ۽ هو ڪنهن ڳالهه تي ڪلڻ
لڳا.

اڄ پڇا جو موڊ سٺو ٿو لڳي. هاڻي پڇان؟ متان منع نه به ڪن؟
پڇا اسڪول وارا آسان ڪي پڪنڪ تي وڃن ٿا. ۽ ماستر سڀني
چوڪرن کي هلڻ لاءِ زور وڌو آهي.

گوپال جون رڙيون ٻڌي آشا ڊڪندي آئي. منو ۽ گوپال جي وچ ۾
بيهي منوءَ کي پاڪر پائي پر ڇاڻڻ لڳي.

ڇا ٿيو؟ ڇو ماريو ٿا ٻار کي؟

ڇا ٿيو؟ ڏس تنهنجي پٽ جا لڇڻ. باقي سڀ ڳالهون ته
چوڪرين واريون آڻس ٿي رڳو رڳو پاڻ ٿي باقي هيس. اهو به آڇ پاتو
آڻائين. سنڀاليس هن کي نه ته سماج ۾ منهن ڏيکارڻ لائق نه ڇڏيندو
هي آسان کي. چئي گوپال ڪمري کان ٻاهر هليو ويو.

منو ماءُ سان چنبڙي سسڪيون (سڙڪا) پري روئڻ لڳو.

”رو نه پٽ“ آشا منوءَ جا ڳوڙها اُگهيا. ”تون اُهي ڪم ڇو ٿو
ڪرين جيڪي پڇا کي نه وڻندا آهن؟ تون هاڻي وڏو ٿي ويو آهين.
سمجهدار ٿي. چوڪرو آهين انهن وانگر هل. ڇو چوڪرين وارا ڪم ٿو
ڪرين؟“

مان چوڪرن وانگر ٿي ته هلندو آهيان ممي. نڪر - بشرت پائيندو
آهيان. چوڪرن واري ڪلاس ۾ پڙهندو آهيان. اڄ مستي ۾ توهانجو
رڳو پاتو ۽ پڇا منهنجي مٿان ايترو غصو ٿي ويا. مونکي ته لڳندو آ پڇا
مون سان پيار ٿي نه ڪندا آهن. مان ڪجهه به ڪيان پڇا کي غصو ٿي
ايندو آهي. چئي منوءَ موڙو ڏنو.

پر پٽ، پڇا تنهنجي پلي لاءِ غصو ڪندا آهن نه؟ جيئن پڇا
چوڪرا توکي نه ڇڏائين انڪري چوندا آهن نه؟ تون پنهنجي پڇا کي
ڏس. هو ڪيئن هلن، اُٿن، ويهن ٿا. تون به ائين ٿي هلندو ڪر. پوءِ
پڇا غصو نه ٿيندا.

ٺيڪ آ ممي. مان ڪوشش ڪندس پڇا کي مونسان شڪايت نه
ٿئي.

رات جو منو هنڌ تي ليٽيو ته پيو هو، پر هن جي اکين مان ننڊ
غائب هئي.

مان جيئن آهيان تيئن ٿي ته هلندو آهيان. ڪا اٽڪندڙ نه
ڪندو آهيان. پر ممي - پڇا کي منهنجو ائين هلڻ پسند ڪونهي

هٿن ۾ جلھي هن جي ڳل تي مٺي ڏني. پر پٽ توکي خيال رکڻو پوندو. ڪنهن به آڳيان ڪپڙا نه بدلائجان ۽ نه ئي ٽوال پاڻي ٻاهر آڇجان. ڀلي گھڻي به دير ٿئي.

ها ممي، مان ان ڳالهه جو پورو ڌيان رکندس.

بس جو پهريون اسٽاپ ڪنڊالا ۾ ماما جو مندر هو. ٽيچر سڀني ٻارن کي تاڪيد ڪئي. ”سپيئي لائين سان لهندو ۽ ڪو به ڌڪا - مڪي نه ڪندو. درشن ٿيڻ کان پوءِ سپيئي پنهنجي - پنهنجي سيٽ تي آچي ويهندا. توهانجي پاسي وارو آيو يا نه. اُن جو سپيئي ڌيان رکندا.“

سڀني ٻارن زور سان چيو ’yes teacher‘ ۽ هڪ - هڪ ڪري لهڻ لڳا. پڪن تي سڄي اسڪول جا ٻار هئا. ڪي وڏا ته ڪي ننڍا. سپيئي لائين لڳائي مندر ۾ درشن ڪرڻ لاءِ وڌڻ لڳا. ايتري ۾ منوءَ جي ڪنن ۾ پٺيان هلندڙ وڏن ڇوڪرن جو آواز پيو، ”اڙي! يار هي ته مونکي مامو ٿو لڳي.“

مامو مطلب؟ پٽي ڇوڪري چيو.

مامو يار..... مطلب چڪو، 5 + 1

هن جو ايترو چوندي ئي سڀ ڇوڪرا کلڻ لڳا. پر منو ڪو جواب ڪونه ڏنو. ننڍپڻ کان ئي اهي ڳالهيون ٻڌندو رهيو هو. پر منوءَ جو رٿيڪيشن نه ڏسي هنن ڳالهائڻ چالو رکيو.

يار، هي آسانجي اسڪول ۾ پڙهندو آهي ڇا؟

ها، يونيفارم ته آسانجي اسڪول جو ئي اٿس.

پوءِ هي ڇوڪرين جي ڪلاس ۾ ويهندو آهي يا ڇوڪرن جي؟ چئي زور سان کلڻ لڳا.

مان سوچيان ٿو سر کي چوان آهڙن جي لاءِ الڳ ڪلاس ٺاهين. آڄ

- ڪالهه هنن جو تعداد به تمام گھڻو وڌي ويو آهي.

ڪلاس الڳ ڇو؟ پوءِ ته اسڪول ئي الڳ ٺاهڻو پوندو. چئي وري

زور سان ڪليا.

گوپال ڪجهه چوي اُن کان پهرين آشا پڇيو، ”ڪاڏي ٿا وٺي وڃين؟“

”ڪنڊالا ۽ لوناوالا“ منوءَ جي چھري تي مرڪ آچي وئي.

پر اهو ٻڌندي ئي گوپال جي منهن تان مشڪ غائب ٿي وئي. هن ڪڙڪ آواز ۾ صاف منع ڪري ڇڏي.

پر پٽ، ماستر چيو آهي سڀني کي ضرور هلڻو پوندو.

اهڙو ڪيڏو (ڪهڙو) نئون قاعدو ٺاهيو آهي؟ مان سڀاڻي ئي آچي ماستر سان ڳالهائين ٿو. اهي نوان ڌنڌا ڳولهي لڏا آڻئون اسڪول وارن.

پر پٽ، منهنجو به من آهي وڃڻ تي.

نالو پوڙڻ ويندي آسانجو؟ خبر آڻيئي اُتي ڇا آهي؟

ها پٽ، ماستر چيو ته ڪنڊالا ۾ وڏو ماما جو مندر آهي ۽ لوناوالا ۾ وڏا جهرڻا هوندا آهن.

جيڪي رڳو برسات ۾ ئي وهندا آهن ۽ اُتان جي آبھوا تمام سٺي هوندي آهي.

۽ تون جهرڻن ۾ وڃي ڇا ڪندين؟ سنان؟ ۽ ڪپڙا وڃي ڪٿي مٽيندين؟ گوپال اکيون ڏيکاريندي چيو.

ماستر چوي پيو اُتي هو هڪ هوٽل ۾ ڪاڏي ۽ ڪپڙا مٽڻ جو بندوبست ڪندا.

هڪ هوٽل ۾ گھڻا چٽا ڪپڙا مٽيندا؟

ماستر چوي ٿو ته ڪجهه بندوبست ڪيو هوندو؟ نه؟ ۽ آسانجو منو ٻار ته ڪونهي جو ڪنهن به آڳيان ڪپڙا مٽيندو؟ وڃڻ ڏيوس نه.

هاڻي هي وڏو ٿي ويو آهي. آشا منوءَ کي مايوس ٿيندو ڏسي چيائين. اها ئي ته چنتا آهي.. هاڻي هي وڏو ٿي ويو آهي. گوپال ٿڌو ساهه

ڪڍندي چيو. ”ختر، جيئن پنهني ماءُ - پٽ کي وٺي تيئن ڪيو. پر ياد رک آشا هنکي سڀ چڱي طرح سمجھائي ڇڏجائس.“ چئي گوپال اُتي هليو ويو.

”ٿڌڪ يو ممي.“ چوندي منوءَ ماءُ جو چهرو پنهنجن پنهني

منوء جو چوڪرين جيڏو سپاءُ ڏسي لڳڻ ۾ سڀ چوڪرا اُن کي ڇيڙائيندا ٿي هئا. انڪري ڪو به خاص دوست ڪانه هيس. ها، هڪڙو دوست هو منوءَ جو پر هن جي پيءُ به ”تون هن سان گهڻو ڳالهائيندين ته تون به هن وانگر چوڪرو نه رهندين؟“ چئي منوءَ سان ڳالهائڻ بند ڪرائي ڇڏيو. انڪري منوءَ کي الڳ - الڳ رهڻ جي عادت پئجي ويئي هئي. هن جهرڻ تي پيا به چڱا ماڻهو هئا. ڪٿي چوڪرا - چوڪريون الڳ ٿي پٿرن تي ويٺا هئا، ۽ ڪي هٿ پڪڙي هلن پيا. ڪٿي فئمليون هيون ته ڪٿي رڳو چوڪرن جو گروپ. انهن کي ڏسي منوءَ جي من ۾ به اُمنگهه جاڳڻ لڳا. شايد اها ئي عمر هوندي آهي جنهن ۾ هو نه ٻار رهندو آهي ۽ نه ئي وڏن جي ليکي ۾ ايندو آهي. ان عمر ۾ ئي ٻئي جينڊر جي لاءِ ڪشش به ٿيندي آهي.

هي مونکي ڇا ٿو ٿئي؟ هن چوڪرن - چوڪرين کي ڏسي منهنجي من ۾ خوشيءَ جي اُمنگهه ڇو ٿئي ٿي؟ ايتري ۾ پٺيان آواز ٻڌي منوءَ جو ڌيان اُن ڏانهن ويو. هو ڏس يار، چوڪري ڇا ته لڳي ٿي. منو اُن جي اشاري پاسي ڏٺو، هتي به - ٿي چوڪرا چوڪريون بيٺا سنگهه پيا کائين.

هوءَ چوڪري ايتري ته سٺي ڪانه ٿي لڳي. ان کان وڌيڪ ته ان جي پاسي ۾ بيٺل چوڪرو سٺو ٿو لڳي ۽ اُن جي پاسي ۾ ٿي جيڪو ٻيو چوڪرو بيٺو آهي، اهو ته هن کان به وڌيڪ سٺو ٿو لڳي. منو آڃان سوچي ٿي پيو ته ايتري ۾ وري چوڪري جو آواز آيو. اڙي! هي چوڪرين کي ٿو ڏسي.

نه يار، هي ته انهن جي پاسي ۾ بيٺل چوڪرن کي ڏسندو هوندو. چئي زور سان ٽهڪ ڏنائون.

صحيح ڳالهه ته آهي، مان ته چوڪرن کي ئي پيو ڏسان. پر ان ۾ ڪلڻ جي ڪهڙي ڳالهه آهي؟ هنن چوڪرين کان وڌيڪ ته چوڪرا پيا سٺا لڳن. هون.. چريا چورا، رڳو چرين وانگر ڪلڻ ايندو آتن. موڙو ڏئي

اڙي باپ ري! ڇپ ڪر يار، شوڪي ٿو نهاري.

نه ڇپ ڪندا سين ته ڇا ڪندو؟

چوڪرين وانگر روئڻ چالو ٿي ويندو؟ چئي چارئي چٽا ٽهڪ ڏئي ڪلڻ لڳا.

منوءَ ٻُڌو - آڻندو ڪرڻ ۾ ئي پلائي سمجهي. پر پڪنڪ تي آچڻ جي خوشي هنن جون ڳالهليون ٻڌي اڌ ٿي وئي. بس لوناوالا لاءِ وڏي منو ڪنهن تي به ڌيان نه ڏئي ٻاهر نهارڻ لڳو.

ڪيترو نه موهيندڙ سمو آهي. اگر پيا اُچ نه آچڻ ڏين ها ته مان ڪيترو ڪجهه مس ڪيان ها. هنن چوڪرن جي ڳالهين ٿورو من ته خراب ڪيو. پر اهو سڀ ته مونکي هونئن به ٻڌڻو ٿي پوندو آهي. اِلاهي ڇا تڪليف آهي ماڻهن کي موسان؟ مان چوندو آهيان ڪڏهن ڪنهن کي تون ڏيندو آهين؟ تون ڪارو آهين؟ تنهنجو نڪ پڪوڙو ڇو اُٿيئي؟ نه... نه... سڀني کي ڀڳوان ٺاهيو آ. پوءِ آسان ڪير ٿيندا آهيون انهن مان وڏن ڪڍڻ وارا؟ سوچيندي منوءَ موڙو ڏيندي ڪنڌ ساڄي پاسي ڪيو. وري پاڻ ٿي پاڻ کي سمجهائڻ لڳو. ”ڇڏ هنن چوڪرن جي ڳالهين کي منو، قدرت جي ڪاريگري ڏس.. من موهيندڙ پهاڙ، وچ - وچ ۾ وهندڙ جهرڻا، هيءُ غفائون، ٺاهڻ واري ڪيئن پهاڙ ڪٿي وچ مان رستو ٺاهيو آهي. ڪمال جي ڪاريگري آهي. مٿي پهاڙ جي چوٽيءَ تي ڪڪر لهي آيا آهن. هنن کي ڏسي لڳي ٿوچڻ ڪڪر پهاڙ کي پاڪر ۾ ڀري ويٺا آهن. جيئن پريمي هڪ - ٻئي کي پاڪر ۾ ڀريندا آهن ۽ هي جهرڻا!! هي جهرڻا ڪانهن... پنهنجي پريميءَ سان ملڻ تي اکين مان جيڪي خوشيءَ جا لڙڪ وهي ايندا آهن، هي اُهي آهن. جنهن کي دنيا جهرڻا چوي ٿي. اڙي مان هي سڀ ڇا ٿو سوچان؟ پنهنجي سوچ تي منو پاڻ ئي شرمائڻ لڳو.“

هڪ وڏي جهرڻي وٽ اچي بس بيٺي. ماستر وري سڀني کي تاڪيد ڪري هيٺ لهڻ لاءِ چيو. سڀيئي ٻار جهرڻي ڏانهن وڌڻ لڳا.

ويهي رهيس.

مطلب تون آسان سان ناراض ناهين؟

”نه.. بلڪل نه“ منوءَ مشڪي چيو.

پوءِ هل آسان سان گڏ جهرڻي هيٺان

نه يار، پاڻي ٿڌو آهي. مان هت ئي نڪ آهيان.

تون آسان سان نه هلنديين ته آسانڪي لڳندو تون ناراض آهين.

پليز هل نه ٿوري دير.

ايترو پريم ۽ پنهنجاڻپ سان ڳالهائڻ منوءَ کي ڇهي ويو. هو

هنن سان جهرڻي جي هيٺان ويو پر ٻي منٽي ۾ واپس ٻاهر نڪتو.

ڇا ٿيو؟ ٻاهر ڇو نڪري آهين؟

پاڻي ٿڌو آهي. مونکي ٿڌ ٿي پوي. منوءَ جا لڱر ڪنبڻ لڳا.

اڙي يار! تون سڄي ۾ ڇوڪري آهين ڇا؟ جو ٿڌي پاڻي ۽ کان

ڏکين ٿو..

منو اُن ڇوڪري ڏانهن نهاريو. ايتري ۾ ٻيا ٿيئي ڇوڪرا به ٻاهر

آچي ويا.

يار ناراض نه ٿي، هل نه ٿوري دير.

نه... پليز..... مونکي ٿڌ ٿي پوي، توهان وڃو.

ڇوڪرين وانگر نڪرا نه ڪر. هل.

پليز، توهان وڃو. مونکي فورس نه ڪريو. مونکي ٿڌو پاڻي پانءِ

نه پوندو آهي.

مونکي لڳي ٿو واقعي هيءُ ڇوڪري ئي آهي. بس ڇوڪرن وانگر

ڪپڙا ٿو پاڻي گهمي.

منوءَ هن کي شوڪي نهاريو. ايتري ۾ هڪ ڇوڪرو گهمي ڪري

منوءَ جي پٺيان ويو.

”پوءِ ته پڪ ڪرڻ لاءِ ڏسڻو ٿي پوندو هي ڪير آهي؟“ چوندي

ٿي پٺيان کان منوءَ جي نڪر کي زور سان هيٺ کينچائين.

ڇڪ ڏيندي ئي منوءَ جي نڪر فرش تي هئي. منوءَ اهڙي حملي

منو آڳاٽي وڌڻ لڳو.

ڇڻا ٻار جهرڻي تائين پهچي ويا هئا ۽ اُتي بيهي سنان ڪرڻ لڳا.

انهن کي ڏسي منوءَ جي منهن تي مرڪ آچي وئي. هو به آڳيان وڌيو.

جهرڻي ۾ هن پهرين پنهنجو هٿ وڌو.

”او...هو...هو... ڪيترو ٿڌو پاڻي آهي.“ چوندي هن پاڻي ۽ جا

ڇنڊا پنهنجي منهن تي هڻيا.

هي ڇا! اُتي بيهي ڇنڊا ڇو ٿو هڻين. پاڻي ۽ جي هيٺان آڇ.

هڪڙي هم ڪلاسي ۽ چيو.

هڪ دفعو آندر ايندي پوءِ ٿڌو نه لڳندو. ڇڻي هن منوءَ جي

ٻانهن پڪڙي جهرڻي جي هيٺان ڇڪيو.

او...هو...هو... ڪندي ٻئي هٿ هلائيندي منوءَ واپس جهرڻي

کان ٻاهر نڪري آيو.

پاڻي تمام گهڻو ٿڌو آهي. توهان سنان ڪيو مان هتي پٿر تي

ويهان ٿو. ڇڻي منو ٿورو پري هليو ويو ۽ ٻئي پاسي پاڻي ۽ ۾ رڳو پير

وجهي پٿر تي ويهي رهيو.

”اڙي! هي هتي ڇو ويٺو آهي؟“ ڄاتل - سڃاتل آواز منوءَ جي

ڪنن ۾ پيو. آواز واري پاسي ڏٺائين ته اُهي ئي مندر وارا ڇوڪرا هئا.

هنن کي ڏسي منوءَ منهن ڦيري ڇڏيو.

ڇوڪرن پاڻ ۾ اشاري سان ڪجهه ڳالهايو. هنن مان هڪ ڇوڪري

منوءَ جي پاسي ۾ آچي هنجي ڪنڌ تي هٿ رکيو.

ڇا ٿيو دوست! ناراض آهين ڇا؟

ايترو پيار سان هنجي وائان دوست ٻڌي منوءَ جي چهر تي

مرڪ آئي، ”نه.... نه ناراض ڇو ٿيندس؟“

اسان توسان مذاق ڪيوسين نه، انڪري لڳي ٿو تون هتي سڀني

کان الڳ ويٺو آهين. ساري يار. اسان توکي ڏک پهچائڻ لاءِ نه ڇيوسين.

بس دوست سمجهي ٿورو مذاق پي ڪيو.

ساري جي ڳالهه ناهي. پاڻي تمام گهڻو ٿڌو آهي انڪري هتي

ٿو لڳين. ڇا ڳالهه آهي پٽ؟ ڇا ٿيو اُتي؟ ڪنهن ڪجهه چيو ڇا توکي؟

نه ممي، ڇانهه پيئنديون منوءَ جواب ڏنو.

نه.. ڪا ته ڳالهه آهي... تون مون کان ڪجهه لکائين ٿو. سچ ٻڌائي اُتي ڇا ٿيو.

ماءُ جي زور ڀريندي ئي ڪالهه کان بيٺل هن جو من ۾ ٻڌل غصو لڙڪهه وڃي آيو. ماءُ کي سڄي ڳالهه ٻڌائي اُن سان پاڪر پائي روئڻ لڳو.

ڇپ ڪر پٽ. ڏيري ڳالهائي، پڇا ٻڌي نه وٺن.

پر ٻنهي جو ڌيان ڪونه هو ته گوپال در تي سندن ڳالههون ٻڌي رهيو هو. گوپال اندر وڃي منوءَ کي ٻانهن کان پڪڙي اُٿاريو ۽ کيس چڪيندو ٻاهر وٺي آيو.

ڇا ٿيو؟ ٻڌو نه... اِن ۾ منوءَ جي غلطي ڪانهي... هو ڇوڪرا بدعماش هئا.

پڇا مان ڪجهه ڪونه ڪيو... مان ته ڇپ ڇاپ وٺو هيس.

پر گوپال ٻنهي جي نه ٻڌي. منوءَ کي گهر جو مين در کولي ٻاهر ڌڪو ڏنائين. هلي وڃ هتان... اُچ کان تون آسان لاءِ مري وئين. جنهن ڏينهن کان ڄاڻو آهين سواءِ شرمندو ڪرڻ جي ڪجهه ڪونه ڪيو اُٿيئي؟

نه پڇا... مون ڪجهه ڪونه ڪيو. منو روئڻ لڳو.

ڇا ٿا ڪيو توهان؟ هو ٻار آهي. هن جي ڪهڙي غلطي؟ ڪاڏي ويندو هو؟ ڪجهه ته سوچيو.

اڃان مان سوچيان؟ سوچڻ ته توکي ڪپندو هو. جڏهن ڄاڻو هو تڏهن ئي توکي چيو هن کي پنهنجي برادري ۾ وڃڻ ڏي. هن جي جڳهه آسانجي سماج ۾ ڪانهي. پر - ٿي دفعا ڪٿل به آيا هئا هن جي برادريءَ وارا هنکي. پر نه.. تون ممتا جي آنڌي موهر ۾ هئين. اُچ ڏينهن تائين تنهنجي ممتا جي ڪري مان پنهنجي گهڙي بي -

جي ڪلپنا به نه ڪئي هئي. هو حيران ٿي ويو. هنن ڇوڪرن جي زور سان ٽهڪ ڏيندي ئي منو شاڪ مان ٻاهر اچي پنهنجي نڪر مٿي ڪئي.

”آڙي يار. هي ته سچ ۾ ڇوڪرو ناهي.“ سڀيئي زور سان ٽهڪ ڏيئي ڪلڻ لڳا.

اُچ خبر پئي ته آسانجي اسڪول ۾ ڪدڙا به پڙهندا آهن.

هنن ڄاڻ ٿڪ ٻڌي پڇا به اُن کي نهاري ڪلڻ لڳا.

منو ڊڪ پائيندو بس ۾ سڀني کان آخري سيٽ تي ويهي ڪنٺ لڳو.

منو اِن حادثي سان تمام گهڻو سھمجي (ڊجي) ويو هو. هو سماجي ڪانه پيو سگهي ته ڇا ڪري ۽ ڇا نه؟

پڪنڪ تي وڃڻ کان پهرين ئي ممي-پڇا جي ڪيل تڪيد. پڇا جو منع ڪرڻ هر - هر هن کي ياد آڇڻ لڳو.

گهر پهچندي ئي آشا منوءَ کان پڇيو، ”ڪيئن رهي پڪنڪ؟“

پر منوءَ ماءُ کي ڪو به جواب نه ڏيئي سگهيو ۽ ڇپ ڇاپ پنهنجي ڪمري ۾ هليو ويو.

صبح جو آشا منوءَ کي اُٿارڻ هن جي ڪمري ۾ آئي، ڏٺائين منو نند ۾ وڃي پيو ۽ ڪجهه ٻڌڻ لڳو.

”منو ڇا ٿيو پٽ؟“ چوندي آشا منوءَ جو مٿو سهاريو. ”آڙي!“

توڪي ته بگهار آهي.“

پر منو شانت ٿي رهيو.

اُت، منهن ڏو. مان تنهنجي لاءِ آدرڪ ۽ تلسي وجهي ڇانهه ٿي

ڪاڙهي آڇان. گوري فڪي ڇانهه پيئنديون ته ٺيڪ ٿي وينديون. چئي

آشا ڇانهه ٺاهڻ هلي وئي پر اُڻڻاڻ پو (ڊپ) سان اُن جو من به ڪنبي

ويو.

ڇا ٿيو منو؟ جيئن ئي نون پڪنڪ تان موٽيو آهين ڏاڍو منجهيل

پيا ڪٿي آهن؟ لڳين ته چڱي گهر جو ٿو. هتي ائين ڇو بيٺو هئين؟
هن هڪ کان پوءِ هڪ سوال پڇيو.

هڪ بڪ، ٻيو ٻال من، جيڪو ڏاڍو شلپ هوندو آهي. ٿوري پيار
سان ئي کلي ويندو آهي. منوءَ به هنکي پنهنجو سمجھي سڀني سوالن
جو جواب ڏنو.

هل تون مونسان گڏ، آڇ کان تو آسان سان گڏ رهجانءِ.
توسان گڏ؟ پر ڪٿي؟ ۽ ڇو؟

ٿورو پيٽ پرچندي ٿي منوءَ کي هوش آچي ويو.
نه... نه... مان واپس پنهنجي گهر ويندس. پيا غصي ۾ هئا
انڪري چيائون هلي وڃ. پر هاڻي پاڻ ٿي ڳولهندا هوندا.
هنن کي توکي ڳولڻو هجي هاڻ ته گهر مان ڪڍن ٿي نه هان.
پر ڪا ڳالهه ڪانهي. هل پريان تنهنجي گهر ۾ ئي ٿا هلئون.
اڄهو ٿي پيا در کوليندا ۽ مونکي پاڪر پائي چوندا، ”ڪاڏي
هلي ويو هئين پٽ تون؟ مان ته غصي ۾ هئس پر تون ته سمجھدار ٿي
هان. ڪاڏي هلي ويو هئين سڄي رات؟“ ممي به روئندي روئندي
آچي پاڪر پائي چوندي ”پيءُ جي ڳالهه کي ايترو دل سان نه لڳاڻبو
آهي؟ هو توسان پيار ڪندا آهن انڪري ٿي ته غصي ٿيندا آهن نه؟“
منوءَ انهيءَ اُميد سان گهر جو در کڙڪايو. ميران ٿورو پري ٿي
بيٺي. در ڳوپال ٿي کوليو.

تون وري واپس آئين؟ توکي چيو نه آسان مري وياسين تنهنجي
لاءِ... هليو وڃ هتان. چئي ڳوپال در منوءَ جي منهن تي در بند ڪري
ڇڏيو.

منو اُتي ٿي بيٺي روئڻ لڳو. ميران منوءَ جي مٿي تي هٿ
گهمائيندي چيو، ’هل منو، اسانجي جڳهه هنن جي دنيا ۾ ڪانهي.
هنن وري به توکي اڄ ڏينهن تائين پالڻيون اهو هنن جو احسان
آهي. دنياڌاري جي ڪري ۽ سماج ۾ پنهنجو ڪوڙو شان ڏيکارڻ جي لاءِ
آسان جهڙن ٻارن کي چمندي ٿي يا ته هنن جا ماڻ ماري ڇڏيندا

عزتي ڪرائي. پر ڳالهه لڪل هئي. پر هاڻي مان هن کان وڌيڪ پنهنجي
بي - عزتي نٿو ڪرائي سگهان. هاڻي تون سوچ اڏاڏ ڪپيئي يا گهٽ!!
آلاهي ڪهڙو رشتو ٺاهيو آهي ايشور. هڪ گهٽ جي ڪري عورت
سڄي دنيا جو تياڳ ڪندي آهي. ايتري قدر جو پنهنجي اڏاڏ کي به
ڇڏي ڏيندي آهي پر گهٽ جو ساٿ نه ڇڏيندي آ.

پر پيا منهنجي غلطي ڪانهي. مان ڪاڏي ويندس؟
جاڏي وٺي وڃ. اڄ کان اسان تنهنجي لاءِ مري وياسين. چئي ڳوپال
در بند ڪري ڇڏيو.

منو ٿوري دير تائين در کڙڪائيندو رهيو. پر در نه کٽو هو، نه
کليو. آخر هتاش (تنگه) ٿي اُتي اڳتي وڌيو.

اگر مان ائين آهيان ته ان ۾ منهنجي ڪهڙي غلطي؟ هنن
ڇوڪرن کي ڇا مليو منهنجو مذاق اڏائي؟ مونکي در - بدر ڪري؟
هاڻي ڪيڏانهن ويندس؟ هونئن به مونسان ڪوئي ڳالهائيندو ٿي
ڪانهي. هاڻي ڪير ڳالهائيندو؟ سوچيندي سوچيندي منوريلوي اسٽيشن
تي وڃي پهتو. هن جي کيسي ۾ سترهان رپيا هئا سي ته منجهند جو
ٿي هڪ وڙا پاڻ ۽ ڪٽنگه چانهه ۾ ختم ٿي ويا. رات بڪ ۾ اسٽيشن جي
بئنج تي گذري. پيٽ جي باهه اڳيان دنيا جون سڀئي تڪليفون ڳوڻ
ٿي وينديون آهن. منوءَ کي پيٽ جي باهه وسائڻ جو ڪو طريقو ڪونه
پيو ڏسڻ آچي. هو وڙا - پاڻ واري ٺيلي جي اڳيان وڃي بيٺو متان اُن
کي ديا آچي وڃي. پر ٺيلي واري اُن کي ڏٺو - اُن ڏٺو ڪيو. آخر
پنهنجي شرم ماري هن ٺيلي واري کان کائڻ لاءِ وڙا - پاڻ گهريو. پر
ٺيلي واري هن کي زور سان رڙ ڪري هتان هلي وڃڻ لاءِ چيو. منو
مايوس ٿي ٿورو پري ٿي بيٺي رهيو.

اُتي هڪ ڪدڙو بيٺو ايتري دير کان هن کي نهاري پيو. هن وڙا -
پاڻ واري اُن کي پنهنجي پاسي ۾ ويهاري کائڻ لاءِ ڏنو. هو پيار سان
منوءَ جي مٿي تي هٿ ڦيرائڻ لڳو.

منهنجو نالو ميران آهي. تنهنجو نالو ڇا آهي؟ تنهنجا ممي -

آهن يا وري ڪچري ۾ ڦٽي ڪري ايندا آهن. انڪري خبر پوندي ٿي
اسان انهن ٻارن کي پاڻ سان کڻي ايندا آهيون.

پر ائين ڇو؟ جيئن ڀڳوان مرد کي ٺاهيو آ، جيئن زائفان کي
ٺاهيو آ تيئن ئي اسان کي به ٺاهيو آهي نه؟ اگر ڀڳوان اسان کي ائين
ٺاهيو آهي ته ان ۾ آسانجي ڪهڙي غلطي؟ اگر آسانجي سڀاڻو ائين
آهي. اگر ڀڳوان غلط شرير ۾ غلط آتما وڌي آهي ته ان ۾ آسانجو ڪهڙو
ڏوهه؟ اسان سان دنيا وارل آسانجا گهر وارا اها اُميد ڪندا آهن اسان
پنهنجي سڀاڻو کان الڳ ورتاءُ ڪيون.

ڇا هو پاڻ ائين ڪري سگهندا؟ مان پڻ ڇوان توهان ممي
ٿي رهو. يا مميءَ کي ڇوان توهان پڻ وانگر اُٿو، ويهو ۽ ڳالهايو، ته ڇا
هو ائين رهي سگهندا؟ پوءِ اسان سان اها اُميد ڇو؟ مرد ۽ عورت ان
ٻن جنسن کي ته مانيتا آهي. پر آسانجي جنس کي مانيتا ڇو ناهي؟
آسانجي جنس کي قانوني روپ سان ته هاڻي مانيتا ملي وئي
آهي پر سماج اڄ به اسان کي اپنائڻ لاءِ تيار ڪانهي.

پر ائين ڇو؟ اسان انسان ڪونه آهيون؟ اسان ۾ ڀاونائون ڪانه
آهن؟ شايد ٻين پنهي جنسن کان وڌيڪ اسان ۾ ڀاونائون آهن. پوءِ
اسان سان ائين وهنوار ڇو؟

اهڙا الائي گهڻا سوال اسان جهڙن جي من ۾ هوندا آهن منو. پر
اڄ ڏينهن تائين انهن جو جواب نه مليو آهي ۽ شايد ملندو به نه!!!

سال ۾ هڪ دفعو

هيٺو... پٽ... هيٺو اُٺ پٽ اسڪول جو ٽائيمر ٿي ويو آهي.
 موهني هيٺوءَ کي آواز ڏيڻ لڳي.
 اُٺان ٿي ممي، ممي آڇ ڪهڙي تاريخ آهي؟ اُٺندي ٿي هيٺو پڇيو.

پهرين سيپٽمبر پٽ. ڇو؟
 مطلب منهنجي برٽ ڊي ۾ باقي سيون ڊيز پيا آهن. هيٺو خوش ٿيندي چيو، ممي توهان مونکي ڇا گفت ڏيندا؟
 جيڪو تون چئي، ڇا ڪپيئي توکي؟
 ممي، مونکي هڪ وڏو ٿيڊي بيئر وٺي ڏجو، ايترو وڏو. هيٺو پئي هٿ جيترا ڦهلائي سگهي ڦهلائيندي چيائين.
 ليڪ آ توکي تو جيترو ٿي ٿيڊي بيئر وٺي ڏيندس، پر هاڻي اسڪول لاءِ دير ٿي ٿئي.

ممی مونکي اسڪول لاءِ چاڪيلٽ وٺي ڏيندو نه؟ مان سڀني ساهيڙين کي ورهائينديس ۽ ٽيڪر جي لاءِ وڏو چاڪيلٽ الڳ ۽ شام جو منهنجي فريڊس کي پارٽي به ڏيندو نه؟
 آڙي باپ ري! ايترا سوال هڪ مهل؟ موهنيءَ مشڪندي چيو.
 ها، ها جيڪو تون چوندين سڀ ڪنديس، پر هاڻي هل.
 هيٺو جو اصلي نالو ته هينا هو، پر سڀ پيار سان هيٺو سڏ ڪندا هئا. پر ڪاش ۽ موهنيءَ جي سڪيلڌي ستنان هئي هينا.
 ممي باقي ٽو ڊيز پيا آهن منهنجي جنم ڏينهن ۾ توهان آڃان چاڪيلٽ ڪڏهن وٺي ڏيندو؟

سپاڻي هلي وٺي ڏيندسانءَ پٽ.
 ۽ سپاڻي مارڪيٽ بند هجي ته؟
 سپاڻي مارڪيٽ ڇو بند هوندو؟ موهنيءَ حيرت سان پڇيو.
 آگر بند ٿي وڃي ته!! پوءِ مان پر بنهنءَ چاڪيلٽ ڪيئن وراهائينديس؟

يا سپاڻي چاڪيلٽ نه ملن ٿا!! پوءِ مان ڇا ڪڍي وينديس؟ نه، هلو آسان آڇ ٿي هلندا سين.

پٽ سپاڻي وٺي ڏيندسانءَ.
 نه ممي، آڇ ٿي هلو نه، چوندي هيٺوءَ جي اکين ۾ ڳوڙها تري آيا.

آخر موهنيءَ کي هن جي ضد آڳيان جهڪڻو پيو. موهني هيٺوءَ کي مارڪيٽ مان اُن جي پسند جا چاڪيلٽ وٺي ڏنا. رانديڪن جي دوڪان ۾ موهيندڙ گڏي ڏسي هيٺوءَ ماءُ کي چيو، ”ممی، مونکي جنم ڏينهن جي گفت ڇا وٺي ڏيندو؟“
 تو چيو هو نه توکي ٿيڊي بيئر ڪپي، اهو ٿي وٺي ڏينديس.
 نه، مونکي هاڻي ٿيڊي بيئر نه ڪپي. مونکي هوءَ ڊال وٺي ڏيو، ڏسو ڪيتري نه سٺي آهي نه!

پر مان ته پيا کي ٿيڊي بيئر لاءِ چيو آهي.
 ته پوءِ هو ٿيڊي بيئر پيا جي طرفان ٿيندو، توهان مونکي هيءَ گڏي وٺي ڏيو.

آڇا ته توکي به گفت ڪپن! پيا جي الڳ ۽ مميءَ جي الڳ!
 ها، ته ڇا توهان پئي مونکي هڪڙي ٿي گفت ڏيندو؟ ڇپ هيٺ ڪندي هيٺوءَ چيو، منهنجو جنم ڏينهن سال ۾ هڪ ڀيرو ٿي ايندو آهي ۽ توهان مونکي گفت به نه ڏيندو؟
 آڇا بابا هل، وٺي هل، هيٺوءَ جي ڳالهه تي مشڪندي موهنيءَ چيو.

ڊال، چاڪيلٽ ۽ ڊريس به ٿي ويئي، تنهنجي سڄي شاپنگ پوري ٿي ويئي، هلون هاڻي گهر هلون.
 آڇان سڄي شاپنگ ڪٿي ٿي آهي؟ آڇان مڻچنگ سٽنڊل باقي آهي.

آڇان توکي سٽنڊل به ڪپي؟ موهنيءَ حيرانيءَ سان چيو.
 ها ته مان ڇا پراڻو سٽنڊل پائينديس پنهنجي جنم ڏينهن تي؟

هلو هاڻي ٿي ٿا هلون.

ترس چانهه پي پوءِ ٿا هلون.

ٺيڪ آهي ڀڄا، ته اڳپوءِ مونکي جنم ڏينهن جي گفٽ به وٺي ڏجو.

جنم ڏينهن جي گفٽ ته توکي مميءَ وٺي ڏني آهي نه؟

اها ته مميءَ جي پاران ٿي، هاڻي توهان پنهنجي پاران وٺي ڏيو. مطلب توکي گفٽ الڳ - الڳ ڪئي؟

منهنجو جنم ڏينهن سال ۾ هڪ ڀيرو ايندو آهي ۽ مان توهان جي هڪڙي ڏيءَ آهيان، ڇا توهان مونکي جنم ڏينهن جي گفٽ به نه ڏيندو؟

منهن بڻائيندي هينوءَ چيو ته پر ڪاش ڪي ڪل اچي ويئي. ”اچا بابا هل، جيڪو ڪپيئي وٺ.“

ممي دٻو ڏيو، مان چاڪليٽ ٺاهي ڪري وجهي رکان.

ٿوري دير بعد موهنيءَ هينوءَ جي روم ۾ وئي، ”هي سڀ چاڪليٽ هنڌ تي ڇو پٿاري رکيا آئيئي؟“

پٿاري نه رکيا آهن، ڳڻيا پئي گهٽ ٿيا ته؟

ٺيڪ آ، جلدي ڪٺ هي سڀ هٿان. چئي موهني هلي ويئي.

ٿوري دير کان پوءِ، ”اڃان اهي ڪانه ڪنيا آئيئي؟“

ڳڻيا ٿي ممي.

گهڻا دفعا ڳڻيندين؟

بس، آخرين ڀيرو پوءِ رکان ٿي. چئي هينو وري ڳڻڻ لڳي.

شام جو هينو وري چاڪليٽ ڦهلائي ويئي ڳڻي پيئي.

هينو پٽ، گهڻا دفعا چاڪليٽ ڳڻيندين.

ممي توهانکي خبر آهي، جيترا دفعا چاڪليٽ ڳڻيا ٿي وڌندا ٿا

وڃن. هينوءَ خوش ٿيندي چيو. پهريان ڳڻيا ته سؤ هئا، پوءِ سؤ هڪ ٿيا

هاڻي سؤ به. انڪري هر هر ڳڻيان ٿي. هينوءَ جي ٻاراڻي ڳالهه ٻڌي

موهنيءَ جي سوال جي جواب ۾ هينوءَ واپس سوال پڇيو.

پر نئين سٽنڊل جي ڪهڙي ضرورت آهي؟ تو وٽ سٽنڊل ته پيو آهي نه؟

مان پنهنجي جنم ڏينهن تي پراڻو سٽنڊل پائي اسڪول نه وينديس، مونکي نئون سٽنڊل کپي.

هاڻي مون وٽ پئسا ختم ٿي ويا آهن، چئي موهني هينوءَ کي گهر وٺي آئي.

چاڪليٽ، ڊال ملڻ جي خوشي ته هئي هينوءَ کي پر سٽنڊل نه ملڻ جو غم وڌيڪ هيس. هئي ته اڃان اٺن سالن جي، پر نڪرا بلڪل وڏين ڇوڪرين جيئن هيس ۽ جنم ڏينهن لاءِ ته هوءَ سڄو سال اٽڪسائيد رهندي هئي.

جنم ڏينهن تي پراڻو سٽنڊل پائي وڃڻو پوندو!! سڀ ساهيڙيون ڇا سوچينديون؟ هينوءَ ڊريس ته نئين پر سٽنڊل پراڻو پائي آئي آهي. ٻيو ڪوئي چوي نه چوي پر جيا ته پڪ چوندي. پوءِ مان هن کي ڇا جواب ڏينديس؟ بزار ۾ ممي وٽ پئسا ختم ٿي ويا. انڪري مميءَ نئون سٽنڊل ڪانه وٺي ڏنو. سوچيندي سوچيندي هينو مايوس ٿي ويئي.

شام جو جيئن پر ڪاش آيو هينو چاڪليٽ، ڊريس ۽ ڊال ڏيکاري، ”پڇا ڏسو مان هي سڀ وٺي آيس، پر... چوندي هن شڪل لاهي ماءُ ڏانهن نهاريو.

پر ڇا پٽ؟ چوندي پر ڪاش هينوءَ کي ڪڇ ۾ ويهاريو.

پر مميءَ مونکي نئون سٽنڊل نه وٺي ڏنو، ڪنڌ جهڪائيندي هينوءَ چيو. هاڻي مونکي پراڻو سٽنڊل پائي وڃڻو پوندو ۽ سڀ ساهيڙيون ڪلنديون منهنجي مٿان.

اڙي باپ ري! هڪ سٽنڊل جي ڪري آسانجي گديا جي مٿان ساهيڙيون ڪلنديون؟ پوءِ ته نئون سٽنڊل وٺي ڏيڻو ٿي پوندو.

ها پڇا، توهان وٺي ڏيو، هينوءَ جي چهر تي مرڪ اچي وئي،

مان ته ڪڏهن اسڪول ۾ چاڪليٽ به ورهائڻ نه ويندي آهيان. مونکي وٺي هلجانءِ. ڀانو منهن لڳائيندي چيو.

اڙي ها، ڀانو جو جنم ڏينهن ته ڇٽين ۾ ايندو آهي ۽ هوءِ ويچاري ته چاڪليٽ ورهائڻ به نه وڃي سگهندي آهي. ٻئي ڪنهن کي وٺي وڃڻ کان سٺو ته ڀانو کي وٺي وڃان. سوچيندي هينو چيو، ”تون منهن ننڍو نه ڪر ڀانو. مان توکي ئي وٺي هلنديس.“

هينوءَ جي ائين چوندي ئي ڀانو جي چھري تي مرڪ آچي وئي. ڀانو آڱو ٺو ڏيکاري سنيتا کي چيڙايو.

سڀ ساهيڙيون هينوءَ جي آڳيان پٺيان ڦرڻ لڳيون. مان اڄ ٽنن ۾ پراڻا ڪٽي آئي آهيان. توکي وٺندا آئيئي نه. پريڙا چيو.

هي، ڏس، مان اڄ مٿي ڪٽي آئي آهيان، توکي پسند آئيئي نه. روشنيءَ چيو.

اڙي واهه! توهان کي ياد هيو اڄ منهنجو جنم ڏينهن آهي؟ ها ياد ڪيئن نه هوندو!!! تون آسانجي پڪي ساهيڙي جو آهين؟ ٻنهي ملي چيو.

ٺيڪ آسان ريس ۾ سڀ گڏ ويهي کائينداسين. شام جو گهر آئي ته مميءَ هال کي بلون (ڦوڪڻن) سان سڃائي رکيو هو. ”ڪيئن ويو ڏينهن هينو؟ سڀني تنهنجو نئون سٽنڊل ڏٺو ڪي نه؟“ موهنيءَ هينوءَ کي چيڙيندي پڇيو.

ڄام سٺو ممي، خبر آتو؟ ٽيچر مونکي پنهنجي پاسي ۾ بيهاريو ۽ مون کان پڇيائين، ”گهڻي سالن جي ٿئين؟“ مون چيو مانس ناٿون سال لڳو ته ٽيچر سڀني ٻارن کي چيائين، سڀ پھريان Happy Birthday to u Heena ڳايو. پوءِ سڀني منهنجي لاءِ ناٿين ٿاڻيم ڪلٽپنگ به ڪئي. ٽيچر مونکي پيار به ڪيو ۽ چيائين سٺي ڊريس پاتي آئيئي. مان چيو مانس مميءَ وٺي ڏني آهي. هينوءَ خوش ٿي سڄي ڏينهن جون ڳالهيون مميءَ کي ٻڌائيندي پئي وڃي.

موهنيءَ کي ڪل آچي وئي.

جنم ڏينهن واري ڏينهن تي نئون وڳو، سٽنڊل پاڻي ٿاڻيم کان پھرين تيار ٿي ويهي رهي.

اڄ جيئن اسڪول وينديس سڀ ڄڻا مڙي - مڙي مونکي ئي نھاريندا. آڻو چوندي، ”واھه هينو، ڪيتري سٺي ڊريس پاتي آئيئي، ۽ مٿچنگ سٽنڊل به.“ پر مان اُن کي ڪجهه جواب نه ڏينديس، رڳو مشڪنديس. اڄ ته سڄي ڪلاس جون چوڪريون منهنجي آڳيان پويان گهمنديون، سڀئي چونديون اسڪول ۾ چاڪليٽ ورهائڻ مونکي وٺي هل.

ٽيچر به اڄ ڪلاس ۾ ڳالهائڻ تي دڙڪا نه ڏيندي ۽ سڀني جي آڳيان بينچ تي بيهاري سڀني کان ڪلٽ وڃرائي (Happy Birthday to u) ڳارائيندي. اڄ سڀني جو سينئر آف ائٽريڪشن مان هونديس. سوچيندي سوچيندي ئي هينوءَ کي سيلبرٽيءَ واري فيلنگ آچڻ لڳي. هينو جيئن اسڪول پهتي ساهيڙين اُن کي گھيري ورتو، ”اڄ تنهنجو جنم ڏينهن آئيئي؟ ڊريس ته سٺي پاتي آئيئي؟“ پنڪيءَ چيو.

منهنجي ممي وٺي ڏني، هينوءَ نڪرو ڪندي چيو، ”هي ڏس، ڀاڻو نئون سٽنڊل به وٺي ڏنو.“

ڪير به جيئن هينوءَ جي ڊريس جي تعريف (ساراهه) ڪري، هينو هنن کي پنهنجو سٽنڊل به ڏيکاري.

هينو تون اڄ چاڪليٽ ورهائڻ ڪنهن کي وٺي ويندين؟ هر شا چيو.

ڏسان ٿي آڃان سوچيو ناھي، هينوءَ لاپرواهيءَ سان چيو. مونکي وٺي هلجانءِ پوءِ مان پنهنجي جنم ڏينهن تي توکي وٺي هلنديس. سنيتا ڏيري سان ڪن ۾ چيو.

سنيتا کي نه وٺي وڃجانءِ هينو، ڏس مان تنهنجي بيسٽ فرينڊ آهيان نه؟ ۽ منهنجو جنم ڏينهن ته ڇٽين (موڪلن) ۾ ايندو آهي.

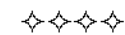
تون ڪول هينو مان گهر جي صفائي ڪري وٺان.

نه - نه ممي، آڇو پهريان ويهيو. پوءِ مان صفائي ڪرائينديسانو.
موهنجي اُتي ويهي جيئن گفٽ ڪولڻ لاءِ ڪنئي، هينو جهٽ هٿ
مان گفٽ وٺندي چيو، ”توهان رڳو هتي مونسان گڏ ويهيو، گفٽ ته
مان ئي ڪولينديس.“

ته پوءِ مان هتي ويهي ڇا ڪيان؟

پليز ممي ويهيو نه، گفٽس منهنجيون آهن ته مونکي ئي ڪولڻ
ڪپن نه. هينوءَ جي ائڪسائيٽمينٽ ڏسي موهنيءَ کي ڪل آڇي ويئي ۽
هن کي اُتي ئي ويهڻو پيو.

هينو گفٽون ڪوليندي تمام گهڻو خوش هئي. سڀ گفٽون ڪولڻ
کان پوءِ چيائين، ”مٿي سال مان ان کان وڌيڪ فرينڊس کي سڏ
ڪنديس، آڃان وڌيڪ گفٽس ملنديون، پوءِ اُن مان توکي به ڪولڻ
ڏينديس. هاڻي باقي گهڻا ڏينهن بچيا آهن منهنجي جنم ڏينهن
۾؟؟؟“

آسان سڀني فرينڊس ملي ڪري رسيس ۾ بچيل چاڪليٽ کائي
ڇڏياسين.

ٺيڪ آ، هاڻي هٿ - منهن ڏوٽي جلدي تيار ٿي، تنهنجا فرينڊس
آڇا آهن ڪيڪ ڪٽينگهه جي لاءِ.

شام جو سڀني جو سينر آف ائٽريڪشن هينو هئي.
هي ڏس، مان تنهنجي لاءِ گفٽ ڪٽي آئي آهيان. مينا هٿ ۾
پڪڙيل پني ڏيکاريندي چيو.

آڇا ڏسان ڇا آهي؟ هينو خوش ٿيندي چيو.
هاڻي نه، هاڻي سڀ ڏسي وٺندا. ڪيڪ ڪٽنگهه مهل.
هينوءَ کي ريڪا اشاري سان پاڻ وٽ سڏ ڪيو، ”هينو توکي ڊوري -
مان وٺندو آهي؟ مان تنهنجي لاءِ ڊوري - مان وٺي آئي آهيان.“ ريڪا
پنيءَ کي ٿورو ڪوليندي ڏيکاريو.
سڄي ريڪا!! تون ته منهنجي بيسٽ فرينڊ آهين. هينوءَ ريڪا
کي پاڪر پائيندي خوشيءَ ۾ چيو.
مان تنهنجي بيسٽ فرينڊ آهيان نه؟ پوءِ مونکي وڌيڪ ڪيڪ
ڪارائجانءِ.

ها پڪ، خبر آئيئي. منهنجو پڇا آڇ منهنجي لاءِ هيڏو وڏو ڪيڪ
وٺي آيا آهن. توکي پڪ وڏو پيس ڪارائينديس.
هي ڏس هينو، مان تنهنجي لاءِ هيڏي وڏي پينسل، ڪمپاس ۽
باربيءَ جو رهڙ وٺي آئي آهيان. جيا چيو
اڙي واهه! ٿٽنڪ يو جيا، توکي به وڏو پيس ڪارائينديس.
اٿين هڪ - هڪ فرينڊ هينوءَ کي گفٽ ٻڌائي ۽ هينو به اُنهن
کي وڏو پيس ڪارائڻ جو پرامس ڪندي رهي.

سڀني جي وچڻ کان پوءِ موهني گهر صاف ڪرڻ ۾ لڳي وئي،
هينوءَ ماءُ جو هٿ پڪڙيندي چيو، ”هي سڀ پوءِ ڪڇو، آڇو پهريان
منهنجون گفٽس ڪوليون.“

ورهاڱو

گهر ۾ آڇ گوڙ لڳو پيو هو. چاڇو - چاچي، بوڙا - پٽا جي پڦي، ماسي ۽ ٻيا به ماڻڻ جمع هئا. ”رنڪي هيڏي آڇ پٽ، آمان جي مُڪه ۾ هي جل وجهه.“

آمان کي رڳو چادر وڇائي ڌرتيء تي سمهاريو ويو هو. ڪشن يعني رنڪيءَ جو پٽ، آمان جو مٿو پنهنجي ڪڇ ۾ کڻي ويٺا هئا. پوڄا يعني رنڪيءَ جي ممي، پاسي ۾ ويهي گيتا جو پاڻ پئي ڪري. آڏياڻ ختم ٿيندي ئي پاسي ۾ رکيل ڪٿوريءَ مان هڪ چمڪو جل پري آمان جي مُڪه ۾ وجهي پئي. آخري آڏياڻ ختم ٿيڻ کان پوءِ سڀني هڪ - هڪ چمڪو جل آمان جي مُڪه ۾ وڌو. رنڪي هڪ ڪنڊ ۾ ويهي اهو سڀ چپچاپ ڏسي پيئي. ڏاڏيءَ جي هيءَ حالت ڏسي هوءَ بلڪل چپ ٿي ويئي هئي. ايتري ۾ ماءُ جو سڏ ٻڌي رنڪي ماءُ ڏانهن نهاريو.

ڇا ٿي سوچين پٽ؟ آڇ آمان جي مُڪه ۾ جل وجهه. رنڪي اُٿي، چپچاپ ماءُ جو چيو مڃي، واپس پنهنجي جڳهه تي وڃي ويهي رهي.

ايتري ۾ پٽا جي پڦيءَ جو آواز آيو، ”سپيئي اوڀر نمهو: پڳوتي واسديوايه: جو جاپ ڪيو، ته پڇاڙي سولي ٿئيس.“ اُن جو ايترو چوندي ئي ڪمري ۾ سڀني جاپ ڪرڻ شروع ڪيو.

آمان چوندي هئي، ڄمڻ ۽ مرڻ جي تاريخ، ڏينهن ۽ وقت، سڀ مالڪ جي هٿ ۾ هوندو آهي. آسان ڪيترا ئي حياءُ هلايون پر جيڪو جنهنجو ٿاڻي لکيل آهي. اُهو اُن مهل ٿي ويندو. پوءِ هي سڀ ائين ڇو ٿا ڪن؟ هي دان - ڀڄ، هي جاپ!! ڇا ائين ڪرڻ سان آمان جلدي هلي ويندي؟ يا نڪ ٿي ويندي؟ آمان جي چوڻ موجب جڏهن آسانجي هٿن ۾ ڪجهه آهي ئي ڪانه، پوءِ هي سڀ ڪرڻ سان ڇا ٿيندو. سڀ سوچين ٿا هي جيڪو پاڻي پيئارين ٿا. اُهو آمان پيئي ٿي، اُهو ڪانه ٿا ڏسن سڄو پاڻي پاسي کان نڪري ٿو اچي. اهو به ته ٿي سگهي ٿو آمان

کي مونجهه ٿيندي هجي ۽ ايترو پاڻي وجهڻ سان آڳيوءَ ساھ ڪٽڻ ۾ تڪليف ٿين! ائين به ته ٿي سگهي ٿو!! آمان اُن ڏينهن وانگر ڪنهن سان وڙهندي هجي!! ۽ هنن سڀني جي ائين ڪرڻ ڪري هوءَ همٿ هارائي ڇڏي. ممي - پٽا کي ياد ڪانهي؟ به ڏينهن آڳو ٿي آمان آلاهي ڪنهن سان گهڻو وڙهي پيئي. دريءَ پاسي منهن ڪري چوي پيئي، ”نه - نه هلنديس توسان... وڃ هتان - هڪ هڪ هوا ۾ سڌو پيئي ڪري، وري اُن پاسي شوڪي نهاريندي هڪ هيٺ پيئي ڪري ڇڏي. مان ڪيترو ڊڄي وئي هيس. مميءَ کان پڇيو، ”آمان هي ڇا ٿي ڪري؟“ مميءَ چيو، ”ڪال سان وڙهي ٿي.“ ٿي سگهي ٿو آمان ڪال سان کڻي وڃي هان!!!“

ايتري ۾ روئڻ جو آواز ٻڌي رنڪيءَ جو ڏيان ڏاڏيءَ ڏانهن ويو. ايتري دير کان آمان جو وات مان ساھ ڪٽڻ جو آواز شانت ٿي چڪو هو ۽ سڀني جو روئڻ شروع ٿي ويو. رنڪيءَ جي اکين مان به لڙڪو وهي آيا. آجان آمان کي وئي به منٿ به نه ٿيا هئا، ايتري ۾ ڪشن جي پڦيءَ جو آواز آيو، ”سون لاهي وٺوس، پوءِ باڊي ڪڙڪ ٿي ويندي ته ڪنگڻيون لهندو ڪانه!“

رهڻ ڏيو دادِي، هاڻي ڪنگڻين جو ڪنداسين به ڇا؟ ڪشن پڦيءَ کي چئي سڌا ڀرڻ لڳو.

بردار ٿي من، ائين ئي ڀاونائن ۾ نه وهبو آهي. اجايو باھ ۾ سون ڇو سڙي؟ پوڄا گيهه کڻي آڇ. مان ٿي لاهيانس. گيهه ايندي ئي دادِيءَ آمان جا هٿ مٿي ڪنگڻيون لاهڻ لڳي.

سائنس چوندو آهي مرڻ کان پوءِ به انسان جو دماغ ست منٽ، اکيون ڇهه ڪلاڪ ۽ ٻيا باڊي ڀارت به ڪجهه وقت تائين ڪم ڪندا آهن. پر سائنس کي اها خبر ڪانهي ته مرڻ کان پوءِ ماڻهن کي اهي سڀ ڳالهيون ياد ڪونه رهنديون آهن.. ياد رهندو آهي ته رڳو ’سون‘.

يارهين ڏينهن تي شام جو آمان جي ڪمري مان ڳالهائڻ جو آواز ٻڌي رنڪي آندر ڪمري ۾ وئي. پلنگه تي آڇا لفافا پٿاريل هئا. پٽا

ٿي ڪونه ڏيندين ڪنهن کي!! پر ممي، ڳالهه ته صحيح آهي نه؟
وڃڻ وارو ته هلي ويو، پوءِ اُن جي نالي تي هي سڀ آندبر ڇو؟ ڇپ ڪر
ماڻهو ڪلا ٿيندين ڇا؟ وڃ پنهنجو ڪم ڪر. پوڄا، رنگيءَ کي ڪاوڙ جي
ڇيو.

ٻئي ڏينهن صبح جو هون کان وٺي شام جو لفافا ورهائڻ تائين گهر
۾ سڀني ماڻهن جي اُچ وڃ چالو هئي. رنگي سڀني سان ملي پيئي ۽ غور
به ڪندي پئي وڃي. ڪنهن جي منهن تي امان جي وڃڻ جو ذرا به
ڏڪ ڏسڻ ۾ نه ڪانه ٿو اچي. ائين ٿو لڳي جيئن رڳو هڪ - ٻئي سان
ملڻ ۽ روئي ڪاٽي لفافا وٺڻ آيا آهن. جن کي امان جي وڃڻ جو ڏڪ به
ڪانهي پيا آهن جي لاءِ لفافا ٺاهيا اُٿائون!! ڇا اهو صحيح آهي!!! پر
انهن سوالن جو جواب ڪانه هو.

شام جو سڀني مهمانن جي وڃڻ کان پوءِ ممي - پڀا، ڇاڇو -
ڇاڇي امان جي ڪمري ۾ ويا. رنگي به انهن سان اُتي ئي وڃي ويئي.
آمت پوڄا کي امان جي ڪٻٽ جي ڇاپي ڏيندي چيو، ”اڳ پوءِ
ڪٻٽ به ڪول ته ڏسون ڇا - ڇا آهي.“

پوڄا ڇاپي وٺي ڪٻٽ کوليو. سڀني کان پهريان ٽجڙي مان
سون ۽ پئسا ڪڍي ٻنهي مردن جي وچ ۾ رکيا.
اُچ پونهر آسان ٻئي امان جو ڪٻٽ خالي ڪري وٺون. ڏسون
ڪهڙا ڪپڙا ڪم جا آهن ڪهڙا نه. پوڄا ڏيرائيءَ کي چيو.
ٻنهي ملي امان جو ڪٻٽ خالي ڪيو. زمين تي ڪپڙن جو ڍير
لڳل هو.

هي ڪپڙا ورڌ (ٻڍا) آشرم ۾ موڪلي ٿا ڏيون. هي سٺ ڪرتا
ڪير پائيندو؟ پونهر چيو.
ها، صحيح ٿي چئين، هن جي هڙ ٻڌي موڪلي ٿا ڇڏيون ۽ هن
ٻاڳونٽ جو ڇا ڪيون؟

مان ته ڪونه پڙهندي آهيان؟ هن کي ٽڪاڻي ٿا موڪلي ڇڏيون.
ممّي، امان مونکي ٻاڳونٽ پڙهي ٻڌائيندي هئي. امان جي
يادگيري طور تي مان اهو رکان؟ رنگيءَ چيو.

سو - سو ۽ پنجاهه جي نوٽن جي ٿڌي پاسي ۾ رکي هئي. ڇاڇو پين
ڪٽي دادِي جيڪو چوي پيئي سو پاڻ ۾ طئه ڪري لفافي ۾ اوترا پئسا
وجهي نالو لکندا پيا وڃن.

رنگي ماءُ وٽ آئي، ”ممّي، هي پڀا ۽ ڇاڇو دادِيءَ سان ويهي
ڇاڇا لفافا ٿا ٺاهين؟“

ڀٽ سڀاڻي امان جو ٻارهو آهي نه، پريوار جي نياڻين کي ۽
سيٺن کي لفافا هلاڻا پوندا آهن.

پر ڪنهن جي گذاري وڃڻ تي لفافا ڇو هلاڻا آهن؟
اڻين ريت - رواج آهن. هيئن سمجهه ته اهو امان جي نالي سان
دان ٿا ڪريون.

پر دان ته غريبن ۽ گهرجائن کي ڏبو آهي نه؟ رنگيءَ حيرانيءَ
سان پڇيو.

هيءَ سڀ رواج وڌا ٺاهي ويا آهن. انهن ٺاهيو آهي ته ڪجهه
سوچي ئي ٺاهيو هوندو نه؟ هاڻي تون گهڻا سوال نه پڇ.

گهر جي نياڻين ۽ سيٺن کي لفافن ڏيڻ جو هي ڪهڙو رواج
آهي؟ وڃڻ وارو ته هلي ويو پوءِ هي دان ڇا جو؟ ۽ اگر دان ڪرڻو ٿي
آهي ته انهن کي ڪيو جنهن کي ضرورت آهي. هي ڪهڙو دان جو گهر
جا پئسا گهر ۾ يا پريوار ۾ ئي رهن؟

پر ممي، جنهن جي حيثيت نه هجي پوءِ به ڇا آهي سڀ ريت -
رواج نباهڻا پوندا آهن؟

ها ڀٽ، هر ڪنهن کي پنهنجي حيثيت مطابق ڪرڻو ٿي پوندو
آهي. ڪنهن - ڪنهن کي دنياداري نباهڻ لاءِ قرض به کڻڻو پوندو
آهي.

توهان کي نٿو لڳي ته انهن سڀني پراڻن ريتين - رواجن کي،
جنهن سان تڪليف ٿئي، انهن کي بند ڪري ڇڏڻ گهرجي.

چري ٿي پئي آهيان ڇا؟ آڃان پڙهين ناٿون درجو ٿي، ايتري ۾
تو کي ريت - رواج جي خبر به پئجي وئي ۽ بند ڪرڻ جون ڳالهيون
به ٿي ڪرين. سڀاڻي اسان کي ڪجهه ٿي ويندو ته تون ڪجهه ڪرڻ

پر هيءَ گرمڪيءَ ۾ آهي پٽ، تون پڙهي نه سگهندينءَ، ڇو گهر
۾ اڃا ايترو گوڙ رکون؟ چوندي پوڄا پاڳونٽ کي به ڳنڙيءَ ۾ ٻڌي
ڇڏيو.

آمان جي سڄي سامان جي ڳنڙي ٻڌجي وئي هئي. هوڏانهن ٻيا
۽ ڇاڇو به پئسا ۽ سون ورهائي کنيا هيا.

ايتري ۾ رنگيءَ جي نظر آمان جي عينڪ تي پئي.
ڇو نه! آمان جي يادگيريءَ طور تي اها عينڪ مان پاڻ وٽ
رکان. آمان اها عينڪ پاڻي ڪري ٿي ته مونکي پاڳونٽ پڙهي ٻڌائيندي
هئي، سوچيندي رنگيءَ ماءُ کان پڇڻ لاءِ مڙي.
اگر ممي منع ڪري ڇڏي ته پر مون وٽ به ته آمان جي ڪا
نشاني رهي. سوچيندي ٿي رنگيءَ جي اکين ۾ ڳوڙها تري آيا. ماءُ
کان نظر بچائي عينڪ کڻي ٻاهر هلي وئي.

اسڪول ۾ بستي (ٿيلهي) مان ڪتاب ڪڍڻ مهل ريڪا جي نظر
رنگيءَ جي بستي ۾ پئي.

اڙي! رنگي توکي چشمو لڳو آهي ڇا؟

نه ته!! پر تون ائين ڇو پڇيو؟

تنهنجي بستي ۾ هيءَ عينڪ ڪنهن جي آهي؟

هيءَ عينڪ؟ رنگيءَ بستي مان عينڪ ڪڍندي چيو، ”هيءَ
عينڪ منهنجي آمان جي آهي. آمان هيءَ عينڪ پاڻي ڪري ٿي مونکي
پاڳونٽ پڙهي ٻڌائيندي هئي.

پر هيءَ عينڪ تو وٽ ڪيئن؟ ريڪا حيرانيءَ سان پڇيو.

ڪالهه واري ڏينهن تي آمان جي سڄي سامان جو ورهاڱو ٿيو.
ڪنهن کي ڪپڙا، ڪنهن کي پئسا ۽ ڪنهن کي سون مليو ۽ هيءَ عينڪ
ورهاڱي ۾ منهنجي حصي ۾ آئي.

◆◆◆◆

آزادي

موڪل جي بيل وڃندي ٿي سڀني ٻارن ڪتاب بند ڪري بستي (ٿيلهي) ۾ وڌا. ڪلاس مان ٻاهر نڪرڻ مهل ٽيچر چنڊوءَ کي شوڪي نهاريندي چيو، ”سڀاڻي ڊائريءَ ۾ نوٽ تي ممي - پڀا ٻنهي جي سائن (صحي) هجڻ گهرجي، نه ته ڪلاس ۾ ويهڻ نه ملندء.“

”جي ٽيچر،“ چئي چنڊو ڪلاس کان ٻاهر نڪتو.

سڄو رستو چنڊو سوچيندو رهيو پڀا کان (صحي) سائن ڪيئن وٺان؟ دڙڪا ڏيندا. آجايو ڪالهه تي. وي. ڏسڻ ۾ ڏينهن وڃائي ڇڏيو. جي ٽائيم سان هوم ورڪ ڪري ڇڏيان هان ته آڇ ٽيچر ڊائريءَ ۾ نوٽ نه لکي ڏي هان. پڀا ته دڙڪا ڏيندا ٿي، ممي الڳ رڙيون ڪندي. چوندي، ”توڪي خبر آهي پڀا بيمار آهن، پوءِ به تون ائين حرڪتون ٿو ڪرين!! مان ڇا - ڇا ڏسان؟ پڀا کي وٺي اسپتال جا چڪر لڳايان؟ يا تنهنجيون ڪاپيون - ڪتاب ڏسان؟“

پر ممي چوندي ته سچ نه!! پڀا اٺن ڏينهن کان بيمار آهن، ڪم تي به نٿا وڃي سگهن. ممي روز پڀا کي وٺي ڊاڪٽر وٽ پٽڪي ٿي. هيترا ڪلاڪ لائين ۾ لڳڻ کان پوءِ نمبر ايندو اٿن. اُن کان ڊاڪٽر به روز نيون - نيون ٽيسٽون ڪرائڻ لاءِ چوي ٿو. ڪالهه به ته ممي پڀا جي ٽيسٽ ڪرائڻ ويا هئا ۽ مان!! گهر ۾ ڪو به چوڻ وارو نه هجڻ ڪري، سڄو ٽائيم تي. وي. ڏسڻ ۾ وڃائي ڇڏيو. جي هوم ورڪ ڪري ڇڏيان هان ته ٽيچر نوٽ نه لکي ڏي هان. سوچيندي سوچيندي چنڊو گهر پهتو. پر گهر ۾ تالو لڳل هو.

هن مهل گهر ۾ تالو؟ ممي - پڀا ڪيڏانهن ويا. ڊاڪٽر ڏي ته شام جو ويندا آهن، پوءِ هن مهل ڪاڏي ويا؟ صبح جو ته ممي مونکي ڪا به ڳالهه ڪانه ڪئي. پاسي واري آنتيءَ کان ٿو پڇان، متان اُنهن کي خبر هجي.

در آنتيءَ ٿي کوليو، ”آنتي ممي ڪيڏانهن وئي آهي؟ توهان

کي ڪجهه خبر آهي؟ ۽ گهر جي ڇاپي توهان وٽ آهي ڇا؟“

ها پٽ، ڇاپي مون وٽ آهي. پر تون آندر ته آڇ. چوندي آنتي چنڊو کي آندر وٺي ويئي. ”پٽ، ممي - پڀا ڊاڪٽر ڏي ويا آهن. تون گهر ۾ اڪيلو ڇو ٿو وهين؟ هتي ٿي ويهه. مان روئي ڪٿي ٿي اچان، ڪاٿي وٺ.“

اڙي باپ ري!! آنتيءَ جي گهر روئي ڪاٿي پوندي آڇ. هڪ ته آنتي گجراتي آهي. ڀاڄيون به آسان کان الڳ ٺاهيندي آهي. مٿان وري سڀيئي ڀاڄيون به مٺيون هونديون اٿن.

آنتي ممي منهنجي لاءِ پڪ روئي ٺاهي رکي ويئي هوندي. مان گهر وڃي ڏسان ٿو. هونئن به اڃان بڪ ڪونه لڳي آهي. چنڊوءَ بچڻ لاءِ چيو.

نه پٽ، ممي سويل کان نڪتي آهي، روئي نه ٺاهي سگهي هوندي. تون هتي ٿي ڪا، هيءَ به پنهنجو ٿي گهر آڻيئي.

ايٽري ۾ در تي ڪڙڪو ٿيو. جيئن آنتيءَ در کوليو، ”ٻڙي پڀا“ چوندي چنڊوءَ در ڏانهن ڊڪ پاتي. اُن کي آنتيءَ جي روئيءَ کان بچڻ جو موقعو ملي ويو.

هل پٽ، مان توکي ٿي وٺڻ آيو آهيان. چوندي ٻڙي پڀا آنتيءَ ڏانهن مخاطب ٿيا، ”گهر جي ڇاپي توهان وٽ آهي نه؟“

آنتيءَ ها ۾ جواب ڏيندي ڇاپي ڏني.

هل چنڊو، پنهنجا ڪپڙا ۽ ڪتاب ڪڍ تون به - ٿي ڏينهن آسان وٽ هلي رهو. صبح جو اُتان ٿي اسڪول وڃجانءِ.

مان چنڊوءَ لاءِ روئي پائڻ پئي وڃان، پنج منٽ ويهه ته ڪاٿي وٺي. آنتيءَ ٻڙي پڀا کي چيو.

نه - نه توهان تڪليف نه ڪيو، گهر ماني تيار هوندي، چنڊو اُتي ٿي ڪاٿي وٺندو.

ها آنتي، مان ٻڙي پڀا وٽ ٿي ڪاٿي وٺندس، هونئن به مونکي حالي بڪ ناهي.

ٻه ڏينهن ٿي ويا آهن مونکي هت آئي. بڙي ممي پڙهائي ڪرڻ لاءِ چوندي ته آهي پر مميءَ وانگر دڙڪا ڪونه ڏيندي آهي. ڪلاس ۾ ٽيچر پڻا جي اسپتال ۾ هجڻ جي ڳالهه ٻڌي ڪجهه ڪونه چيو. ليڪن هوم ورڪ ڪري آچڻ جي تاڪيد (هدايت) ضرور ڪئي آهي. هت ڪاٺڻ ۽ ٽي. وي ڏسڻ جي آزادي نه آهي. پر پڻا کي ڇو ٽڪايو آڻائون؟ ڪٿي طبيعت وڌيڪ خراب ته نه آئون؟ ممي - پڻا جي ياد ايندي ٿي چنٽو مایوس ٿي ويو.

بڙي پڻا، مان به اسپتال هلندس، مونکي ممي - پڻا جي ياد ٿي آچي، شڪل لاهيندي چنٽو ڇيو. هيٺئر ته مان ڪم تي ٿو وڃان، شام جو هلندا سين، چئي بڙي پڻا هليا ويا.

شيام اسپتال جي پلنگه تي ليٽي پيا هئا. پوڄا پاسي ۾ ٿي ويئي هئي. سامهون ٿي. وي. هلي پيئي. چنٽو ڪي ڏسندي ٿي ٻنهي جي چهري تي مرڪ آچي ويئي.

چنٽو پيءُ سان پاڪر پائيندي چيو، ”پڻا توهان ته اڃان ڪمزور ٿا لڳو.“

ٻٽ، اسپتال جي ڪيڙن ۾ چڱو ڀلو ماڻهو به بيمار لڳندو آهي. چئي شيام کلڻ لڳو.

چنٽو اسپتال جي ڪمري ۾ نظر گهمائڻ لڳو، اڙي واهه!! پڻا ته آرام سان ويٺا آهن. مان آجايو چنٽا پيو ڪيان. هو ته هت آرام ڪن ٿا. سامهون ٿي. وي. لڳل آئون سڄو ڏينهن ٿي. وي ڏسن. هتي تي سڄو ڏينهن سماچار ڏسندا هوندا. هونئن ته شام جو ڏسندا هئا رڳو. سڄو ڏينهن ته ڪم تي هوندا هئا. هتي نه ڪو ڪم نه ڪار، سڄو ڏينهن مزو. مميءَ کي به پڻا سان اسپتال ۾ رهڻ جي بهاني سان گهر جي ڪمن کان ڇڏي ملي ويئي. سڄو ڏينهن آرام ڪري. روٽي کائي ٿي. وي. ڏسي. پڻا کي دوا به نرسون ڏيئي وينديون هونديون. لڳي ٿو انڪري ٿي پڻا کي هتي وٺي آئي آهي ممي. پر هڪ پاران سٺو به آهي. هنن سان گڏ منهنجيون به ته چڻيون آهن، ممي - پڻا جي دڙڪن کان، هوم

اڙي واهه!! اڄ بڙي پڻا جي گهر رهندس ۽ سڀاڻي اُتان ئي اسڪول ويندس. شڪر!! پڻا - مميءَ جي دڙڪن کان ته بچي ويس. ڊائريءَ تي بڙي پڻا کان سائن وٺي ڇڏيندس. ۽ آگر چيائون، ”نه سڀاڻي گهر وڃي پڻا کان ٿي سائن (صحيح) ڪرائجانءِ.“ ته پوءِ چونڊومانس ٽيچر اڄ ڪلاس ۾ ويهڻ ٿي نه ڏيندي ۽ ٿورو پليز پليز چونڊس ته بڙي پڻا سائن (صحيح) ڪري ڇڏيندا. آگر دڙڪا ڏنائون ته چونڊومان، ”پڻا جي طبيعت خراب هئي انڪري پڻا سان گڏ ٿي وينو هيس. تڏهن هوم ورڪ ڪرڻ وسري ويس. پر ممي - پڻا آهن ڪٿي؟ اهو ته بڙي پڻا کان پڇيو ٿي نه؟ هو ڇو آيا آهن مونکي وٺڻ؟ ۽ سڀاڻي هتان ئي اسڪول ڇو وڃان؟

بڙي پڻا، ممي - پڻا ڪٿي آهن؟ مان هتان اسڪول ڇو وڃان؟ پڻا کي اسپتال ۾ ڀرتي ڪيو آڻائون ۽ ممي به اُتي ئي آهي. پڻا جي طبيعت وڌيڪ خراب ٿي پيئي آهي ڇا؟ چنٽو چنٽا ۾ آچي ويو.

نه ٻٽ، پڻا ٺيڪ آهن. ڊاڪٽر کي ڪجهه ٽيسٽيون ڪرڻيون آهن، انڪري ٽڪايو آڻائون. تون چنٽا نه ڪر.

اڙي واهه!! مطلب سڀاڻي تائين اسپتال مان آچي ويندا، ٽيسٽائين مان بڙي پڻا کان سائن (صحيح) وٺي ڇڏيندس. ٽيچر ڪجهه چوندي ته ٻڌائيندس پڻا اسپتال ۾ آهن. پوءِ ته هو به ڪجهه نه چوندي. مطلب آگر سڀاڻي به هوم ورڪ نه ڪري وڃان ته به ڪجهه نه چوندي. آگر چيائين به ته چونڊومانس، بڙي پڻا جي گهران آيو آهيان ۽ هوم ورڪ جي ڪاپي گهر وسري ويس. پلي پڻا گهر به آچي وڃن پوءِ به ٻن - ٽن ڏينهن تائين ائين ٿي چونڊو رهندس، پوءِ ته به - ٽي ڏينهن هوم ورڪ کان ڇڏي. اڄ ته آرام سان راند ڪري سگهندس ۽ ٿي. وي. ڏسن. سوچي چنٽو من ٿي من ۾ خوش ٿي ويو. پلي پڻا کي اسپتال ۾ به ٿي ڏينهن ٽڪائين، پڻا به جلد ٺيڪ ٿي ويندا ۽ مونکي به آزادي ملندي....

ورڪن کان، ۽ ٻيو ته ٿي. وي. ڏسڻ ۽ ڪيڏن جي به آزادي. ڀلي ٻيا هتي به - ٿي ڏينهن آڃان رهن. چنڻو سوچي خوش ٿيو.

ٻڙي ٻيا ڊاڪٽر سان ڳالهائڻ جيئن ڪمري کان ٻاهر ويا. پوڄا چنڻو ڪي پاسي ۾ ويهاري پڇڻ لڳي، ”چنڻو تون ٺيڪ ته آهين نه؟ ٻڙي ممي تنهنجو چڱيءَ طرح خيال رکندي آهي؟ ڪا پريشاني ته ڪانه آئيئي؟ پڙهائي چڱيءَ طرح سان ڪرين ٿو نه؟ مستي ڪري ٻڙي ممي ڪي پريشان ته نه ڪندو آهين؟ ٿاڻيم سان روئي ڪاڻين ٿو نه؟“

ايتر سوال هڪ مهل ممي؟ چنڻو ڪندي چيو. مان بلڪل ٺيڪ آهيان ۽ مستي نه ڪندو آهيان. پڙهائي به چڱيءَ طرح ڪندو آهيان. خبر اٿو ٽيچر ڪي ٻڌايو ٻيا اسپتال ۾ آهن ته هوءَ هاڻي مونکي دڙڪا به نه ٿي ڏي، پيار سان سمجهاڻدي آهي. هن ڪي لڳي ٿو ته ڪا وڏي ڳالهه آهي. چوندي چنڻو چين تي هٿ رکي کڻڻ لڳو. شياڻ ۽ پوڄا هڪ ٻئي ڏانهن ناهاري سوچڻ لڳا. ٻار ٿيڻ به ڪيترو سٺو آهي. نه ڪو ٽينشن، نه دنيا جي پرواهه!!

مطلب ته اسڪول ۾ مستي ڪرين ٿو؟ پوڄا اڪيون ڏيکاريندي چيو.

نه ممي، مان رڳو هڪ ڳالهه ٿو ٻڌايان. چنڻو ڳالهه سنڀالڻ جي ڪوشش ڪئي. اهو ڇڏيو ٻيا ڪي ڪڏهن موڪل ڏيندا. آڃان به - ٿي ڏينهن لڳندا.

آڃان به - ٿي ڏينهن لڳندا پڙي چنڻو خوش ٿي ويو. ٻڙي ٻيا جي گهر آئي ته اُنن ڏينهن کان مٿي ٿي چڪا هئا. ڇڻين ۾ گهمڻ لاءِ آچڻ ۽ هاڻي رهڻ ۾ تمام گهڻو فرق آهي. پهريان ته هو من نه لڳڻ تي پن - ٿن ڏينهن ۾ واپس هليو ويندو هو. هاڻي چاهي به واپس نٿو وڃي سگهي. اها ڳالهه چنڻو ڪي اکرڻ (نه پئي وڻي) لڳي. هاڻ هو آزاديءَ مان نڪري واپس اُنهن ٿي بندن ۾ وڃڻ لاءِ تڙڙي پيو.

ايتر ڏينهن ٿي چڪا آهن ٻيا ڪي اسپتال ۾ اڃان ڊاڪٽر ڇڻي ڇو نه ٿو ڏئي؟ ڇا اُنهن ڪي منهنجي ياد ڪونه ٿي آچين؟ ٻئي ڄڻا اُتي ويهي آرام سان ٿي. وي. ڏسن ٿا. منهنجي چنڻا ڪانه ٿي ٿين. ممي ڪي ته لڳندو هوندو مان ٻڙي مميءَ جي گهر خوش آهيان. پر هنن ڪي ڪهڙي خبر، ٻين جي گهر ماڻهو رڳو به - ٿي ڏينهن ٿي خوش رهي سگهندو آهي. آخر پنهنجو گهر ته پنهنجو هوندو آهي نه!! آڇ اسپتال وڃي پنهي سان جڳهڙو ڪندس ۽ ٿي سگهيو ته ڊاڪٽر سان به ڳالهائيندو مانس. چوندس، ”توهان ڪي سمجهڻ ڪي ٻار ٻي جي گهر ۾ ممي - ٻيا جي بنا ڪيئن رهندو هوندو؟ ڇو توهان ٻيا ڪي ڇڻي ڪانه ٿا ڏيو؟ هاڻي ڄام آرام ٿي ويو، هاڻي بس. هيءَ به ڪا لائيف (زندگي) آهي؟ نه ٽيچر ڪجهه چوي ٿي، نه ڪوئي پڙهائي ڪرڻ لاءِ هتي دڙڪا ٿو ڏئي. ٻڙي ممي به بس پيار سان چوندي آهي، ”چنڻو پٽ، پڙهائي ڪري وٺ. نه ته ٻيا آچي غصو ڪندس.“

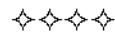
ڪهڙو به ٻار دڙڪن بنا ٻڌندو آهي ڇا؟ ٻڙي ٻيا به ايندا آهن ته رڳو پڇندا آهن، ”اسڪول وٺين؟ پڙهائي ڪيئن؟ روئي ڪاڏيءَ؟“ ساڳيو ئي ٻيا آهن نه!! چوندا هئا، ”ڪاپيون ڪڍي آڇ ڏسان، ڊاڪٽري ڏسان ٽيچر ڪجهه لکي ته نه ڏنو آهي.“ آڇ پڪ ٻڙي ٻيا سان اسپتال ويندس. سوچيندي چنڻو هڪ پاسي ڪنڌ ڪيو.

اسپتال ۾ ماءُ - پيءُ ڪي ڏسندي ٿي چنڻو روڻهار ڪو ٿي ويو. چنڻو جي پٺيان ٿي ڪمري ۾ نرس آئي ۽ انجڪشن ۾ ٽيسٽ ڪرڻ لاءِ شياڻ جو رت ڪڍيو. انجڪشن لڳندي ٿي شياڻ اڪيون بند ڪيون. هيڏانهن انجڪشن ڏسندي ٿي چنڻو ڊڄي ويو. ماءُ ڪي پاڪر پائي سڌو ڀري روڻ لڳو.

چنڻو ڪي روڻندو ڏسي پوڄا به روڻهار ڪي ٿي ويئي. پر ڇاڻيندي ڇيائين، ”ڇا ٿيو پٽ؟ ڇو ٿو روئين؟ ڪنهن ڪجهه ڇيئن ڇا؟“ چنڻو ڪي روڻندو ڏسي شياڻ هن ڪي ڪلاٽڻ لاءِ چيو، ”هي مونکي سٺي لڳندي ڏسي روئي ٿو.“

شيام جي ڳالهه ٻڌي پوڄا به ڪلڻ لڳي. ”ڪا ڳالهه ڪانهي پٽ،
پڀا ٺيڪ آهن هاڻي.“

جي پڀا ٺيڪ آهن ته پوءِ توهان ڇو هتي ويهي رهيا آهيو؟ گهر ڇو
نه ٿا آچو؟ توهان کي منهنجي ياد ڪانه ٿي آچي. مان ڪيترو نه آڪيلو
ٿي پيو آهيان. توهان ٻئي ته هتي آرام ٿا ڪريو، ٽي. وي. ٿا ڏسو ۽ مان
توهان کي ڪيترو ياد ڪندو آهيان خبر آڻو؟ چوندي چنڻو روئڻ لڳو.
پر تون ته چوين پيو بڙي مميءَ جي گهر توکي مزو ٿو آچي.
ٽيچر به پڀا جي اسپتال واري ڳالهه ٻڌي دڙڪا ڪانه ٿي ڏئي. تون
خوش آهين. انڪري اسان سوچيو ڪجهه ڏينهن هتي ئي ٿا رهون.
نه ... نه ڪيئي مون کي آزادي! مون کي دڙڪا ڪپن، مون کي ٽيچر
جي چڙب ڪپي، مون کي پنهنجو گهر ڪپي، پنهنجا ممي - پڀا ڪپن.
چوندي چنڻو پيءُ کي پاڪر پائي روئڻ لڳو.

مرط کان پوء

هتيش، گوپال ۽ ڪنچن جو هڪ سڪيلڌو سنتان هو. ڪرڪيٽ ۽ ڊرائنگ ۾ هوشيار ۽ پڙهائيءَ ۾ ليڪ ٺاڪ هيو. لڳ ڀڳ پاسنگ نمبر کڻي هر دفعي مشڪل سان پاس ٿيندو هو. هر ڀيري رزلٽ واري ڏينهن تي دڙڪا کائيندو هو.

هتو پٽ، ڪيڏڻ ۾ ڏيان نه لڳائي، پڙهندڙن لکندڙن نه ته زندگيءَ ۾ ڪجهه ڪري ڪونه سگهندڙن. آڻ - پڙهيل ماڻهو هن دنيا سان گڏ ڪونه هلي سگهندو آهي. سڀني کان پٺيان رهجي ويندين. مزدور ٺهندڙن، تڱاريون ڪڍيون پوند. پٿر ڍوٽا پوند، گڏهه آهن، گڏهه ٿي رهندڙن، بيوقوف، آڻ - پڙهيل، نالائق اهڙن الائي گهڻن لفظن جو خطاب هن کي پيا ڏيندو هو، رزلٽ واري ڏينهن تي.

هتو پڙهي ڇو نه ٿو؟ ڇو پيا کي تنگ ڪندو رهندو آهي؟ ايترو غصو ڪن ٿا توکي سٺو ٿو لڳي؟ هن دفعي دل لڳائي پڙهائي ڪجانءِ. ايترا سٺا نمبر کڻي آڇ پيا توکي جام پيار ڪن. شاباسي ڏين. پوءِ جيڪو تون چوندين وٺي ڏيندسانءِ. مميءَ جو هر ڀيري اهو ئي ڊاٽلاڱهه هوندو هو.

پر ممي - پيا سمجهندا ڇو نه آهن؟ مان ڪوشش ته پوري ڪندو آهيان. ائين به ڪانهي ته سڄو ڏينهن راند کيڏان، ٽائيم تي پڙهائي به ته ڪندو آهيان نه؟ پيپرن مهل صبح سوڻي اُٿي پڙهندو آهيان. گهر ۾ سڀ ياد هوندو آهي پر پيپر ۾ وڃي وسري ويندو آهيان ته منهنجي ڪهڙي غلطي؟ الائي ڇو پيپر هٿ ۾ ايندي ئي مونکي جوابن جي بدران گانا ياد آچڻ لڳندا آهن. ڪيتري به ڪوشش ڪيان، پر دماغ مان گاني جا لُرڪس ويندا ٿي ڪانهن. ۽ ساڳيو ئي پيپر ڏيئي ٻاهر نڪرندو آهيان ته جواب واپس ياد آچي ويندا آهن. هاڻي ان سڀ ۾ ڇا غلط ڪيو.

ڇڙپون کائيندي، ڏڪيندي هتيش اچي پنجين درجي ۾ پهتو.

اڄ ڇهه ماهي امتحان جو رزلٽ ملڻو هو.. اڄ وري رزلٽ ايندو، وري پيا جا اُهي ئي ڊاٽلاڱهه شروع ٿي ويندا. هي اسڪول وارا به نه چريا آهن. گهڻا امتحان رکندا آهن سال ۾؟ لڳي ٿو هنن کي به مون جهڙن ٻارن کي دڙڪا ڪرائي ۽ دڙڪا ڏيڻ ۾ جام مزو ايندو آهي. اهو انسان ٿي چريو هوندو جنهن ايترا امتحان وٺڻ جو رول (قاعدو) ٺاهيو. ان کان ته سال ۾ هڪڙو ئي امتحان رکڻ ها، سڄو سال مستي ڪيو ۽ لاسٽ ۾ رڳو هڪ دفعو دڙڪا کائو. ايترو ته چڱي سگهون ها، ”پيا ٻي سال آڃان وڌيڪ محنت ڪندس.“ پيا به چپ ٿي وڃن. هاڻ ته ائين چوندا ٿي چوندا آهن، ”تو هن کان پهرين به ائين چيو هو، پر وري اُهي ئي مارڪون کڻي آيو آهن.“ ان کان پهرين ٽيسٽ ۾ گهٽ مارڪون کڻي اچڻ جي ڪري پيا مونکي ٿڌ به هنئي هئي. سوچيندي سوچيندي هتيش جو ڪاپو هٿ ڳڻ تي هليو ويو ۽ ڳڻ کي سهلائڻ لڳو. پيا پنهنجي بچپن ۾ ڇا ڪيو هئائون!! ڪڏهن پيا جي بچپن جو رزلٽ هٿ ۾ آچي وڃي ته خبر پوي. سهلائڻ لاءِ ڪنيل هٿ کي ٿي ٽيڪو ٺاهي کاڌيءَ جي هيٺان رکيائين. ايتري ۾ ساحل آواز ڏنو، ڇا ٿو سوچين هتو؟ رزلٽ جو پوءِ (ڊپ) ٿو ٿئي؟

ها يار! وري اڄ دڙڪا کائڻا پوندا. پر يار، ساحل تون ته خوش نصيب آهي. توکي ته رزلٽ واري ڏينهن تي گهر ۾ سڀ پيار ڪندا هوندا. ممي ته تنهنجي پسند جون شيون ٺاهيندي هوندي ۽ پيا گهٽ به وٺي ايندا هوندا؟ تون مستي به ڪرين ته به دڙڪا نه ملندا هوندا. آخر تون ايترو هوشيار جو آهي. هر دفعي ڪلاس ۾ پهريون نمبر ايندو آهي.

جيئن تون سوچين ٿو تيئن ڪجهه به نه ٿيندو آهي، شڪل لاهيندي ساحل چيو. مونکي رزلٽ واري ڏينهن تي دڙڪا ٻڌڻا ٿي پوندا آهن. ها توکان گهٽ پر ٻڌندو ته مان به آهيان.

ڇا ڳالهه ٿو ڪرين؟ توکي ڪير دڙڪا ڏيندو آهي؟ ۽ ڇو؟
پيا ڏيندا آهن، رزلٽ ڏسي چوندا آهن ”good“، پر جيتري

ٽيچر دڙڪا الڳ ڏيندي، جي آگر پرنسپال وٽ وٺي هلي ۽ هن ريسٽگيٽ (اسڪول مان ڪڍي ڇڏڻ) ڪري ڇڏيو ته !!! نه - نه ائين نه ڪندس. ڪاش!! هاڻي رستي تي اسڪوٽر يا گاڏي مون سان ائڪسيڊنٽ ڪري ۽ مون کي ڌڪ لڳن، پوءِ انهن ڌڪن ۾ ٻيا رزلٽ وسري ويندا ۽ ڪجهه ڪانه چوندا. پر وڌيڪ ڌڪ نه لڳن، ٿورا ئي لڳن. ٿورو مٿي تي، ٿورو ٺونڀ تي ۽ گوڏي تي، بس وڌيڪ نه. ائين نه ته ڪيڏڻ ئي نه وڃي سگهان. پر ڪنهن به گاڏيءَ هٿو ڪي نه اڏايو. ڏيري - ڏيري گهر جي پاسي ۾ پهتو. هڪ ڪم ٿو ڪريان، حالي گهر وڃان ٿي نه ٿو. ٿوري دير هتي هتي گهمان ٿو. ٻيا ٽينشن ۾ اچي ڳولهيوندا ۽ ممي روئندي، ”ڪاڏي ويو منهنجو پٽ؟“ ٻيا به پريشان ٿيندا. منهنجي سڀني دوستن کان پڇيندا. پوءِ اسڪول ويندا، پر اسڪول ۾ ته ڪوئي هوندو ئي نه. ٻاهران واپس ڪان پڇيندا، پر واپس ڪان ڪهڙي خبر ڪير هٿيش؟ هيڏن ٻارن ۾ هو گهڻن ٻارن کي سڃاڻيندو؟ پوءِ ٻيا منهنجو فوتو ڪڍي گهمندا. جڏهن واپس گهر ويندا، رستو ته اهو ئي آهي، ساھو ڪري (جاڻي وائي) پوءِ مان سامهون اچي ويندومانس. پوءِ ته پيار ڪندا. پڇيندا ڪاڏي هلي ويو هئين. پوءِ چوندومانس توهان جي پو (ڊپ) کان گهر نه پيو اچان، متان ماريو نه !!! پوءِ ٻيا سمجهي ويندا ۽ مون کي ڪڏهن نه ماريوندا. سوچي هٿيش مشڪل لڳو. هٿو، آڇ ڇا ٿو سوچين تون؟ سڄو رستو ڇپ ڪري آيو آهين. ڪجهه پڇڻ تي جواب به ڪانه ٿو ڏين ۽ هاڻي آڪيلو ٿي مشڪين ٿو. منيش ٽوڪيو ته هٿو ڪي ڏيان آيو، گهر ته ٿورو ئي پري آهي.

منيش، تون وڃ گهر، مان اچان ٿو.

ڪاڏي ٿو وڃين پر؟

مون کي زور سان پائي ٿي اچي، هتي وڻ جي پٺيان ڪري اچان ٿو. چئي هٿو پيٽ پڪڙيو.

چريو آهين ڇا؟ وڻ جي هيٺان سوسو - پائي نه ڪبي آهي. پوت پٺيان لڳندو آهي، خبر نه اٿئي؟

مارڪن جي تو مان اُميد هئي اوتريون نه آيون آهن! اچان وڌيڪ محنت ڪر.

تون چوندو ناهين، ڪلاس ۾ first آيو آهين؟ هٿو حيرانيءَ سان پڇيو.

ها چوندو آهين، پر ته به چوندا آهن first, second سان ڇا ڪيان؟ مون کي پرسنٽيڇ ڪبي. تنهنجي ڪلاس ۾ آگر سڀ چاليهه مارڪون ڪڍي پاس ٿيندا ۽ تون پنٽاليهه مارڪون ڪڍي first ايندين ته مان خوش نه ٿيندس. پر تون ته ناٿي پرسنٽيڇ ڪڍي ايندو آهين. ها بابا! هو مثال ڏيندا آهن. چوندا آهن 99% ڪبي.

ڪجهه سوچي هٿو ڪڍڻ لڳو.

تون ڪلين ڇو ٿو؟ ساحل حيران ٿيندي پڇيو.

لڳي ٿو سڀ ٻيا هڪ جهڙا ٿي هوندا آهن. ڪيترا به نمبر ڪڍي آڇ، پر ٻيا پڪ پاشڻ ڏيندا ٿي. جڏهن ايترو ٻڌڻو ٿي آهي ته ايتري محنت ڪيون ٿي ڇو؟ هٿو جو اهو چوندي ٿي پئي ڇڻا ڪڍڻ لڳا.

رزلٽ اچي ويو. هميشه وانگر ساحل پهريون نمبر آيو هو. پر هن دفعي هٿو گهٽ پرسنٽ سان پاس نه بلڪ پن سبجڪٽ ۾ فيل ٿيو هو. هٿو جا هٿ پير ٿي ٿڌا ٿي ويا. گهٽ مارڪون ڪڍڻ سان ٻيا ايترو غصو ڪندا آهن، فيل ٿيڻ ڏسي ته منهنجي حالت ٿي خراب ڪري ڇڏيندا. هاڻي ڇا چوندس گهر وڃي؟ ممي ته ٿورو غصو ڪري ڇڏي ڏيندي، پر ٻيا!! ٻيا ته پڪ ماريوندا!! ها چوندو مان ته پير ٿي ڏکيو هو ڪلاس ۾ آڏ ٻار فيل ٿيا آهن ۽ پهريون نمبر آڇڻ وارو ساحل به تمام گهٽ پرسنٽ سان پاس ٿيو آهي. پر جي ٻيا نه مڃائون ته؟؟ هڪ ڪم ٿو ڪريان، رپورٽ ڪارڊ تي ٻيا جي نقلي سائن (صحي) ٿو ڪريان. ٽيچر کي ڇا خبر پوندي ۽ ٻيا پڇيندا ته چوندو مان هن دفعي رپورٽ ڪارڊ ٿي ڪانه ڏنو آئون، رڳو مارڪون ٻڌايون آئون. اُهي به پاڻ ٿي ڪاپي تي لکي ڇڏيندس. پر آگر ٻيا اسڪول آيا ته !! پوءِ ته نقلي سائن ڪرڻ ڪري اسڪول ۾ دوستن جي سامهون ٿي ماريوندا.

پرنسيپال ٻيا ڪي چوندو، ”ڇو ماريندا هيو ٻار ڪي؟ سڀ ٻار ٿوري پهريون نمبر ايندا آهن. ڪير پهريون ته ڪير ٻيون ايندو نه؟ پوءِ توهان جو ٻار جي مٿان پريشر وجهو ٻيا؟ ڪيترو نه سٺو ڇوڪرو هو، ڪڏهن به اسڪول ۾ مستي ڪانه ڪندو هو. ڪڏهن به ٽيچر هن جي ڪمپليمنٽ نه ڏني.“

ٻاڙي واريون آنٽي به پاڻ ۾ کسپس ڪنديون (پاڻ ۾ ڳالهائڻ)، ”ڪيترو نه سٺو ٻار هو. جيڪو ڪم چئيس سڌائين ها ڪندو هيو، وري به اسانجا ٻار نه ڪندا آهن، پر هي ڪڏهن به نه ڪندو هو. هن جو ٻيا ئي خراب آهي جو گهٽ نمبر کڻي آچل تي ماريڻدو هيس. پوءِ ڇا ٿيو ٻار هون، پيار سان سمجهائين هان. ڪيترو نه سهڻو ۽ سٺو لڳندو هو.“ چئي ٺهن جي اکين ۾ به پاڻي ڀرجي ايندو.

پوءِ ٻيا ڪي خبر پوندي ته مان ڪيترو سٺو ٻار هيم. پوءِ ٿي سگهي ٿو ٻيا چون، ”اُت پٽ مان قسم ٿو ڪانوان، توکي ڪڏهن به نه ماريڻدس.“

پوءِ مان هڪدم اڪيون کولي وٺندس ۽ ٻيا ڪي چوندس، ”پڪ توهان مونکي ڪڏهن نه ماريڻدو؟“ ٻيا مونکي پاڪر پائيندا ۽ مان ڊڪ پائي مميءَ کي پاڪر پائي چپ ڪرائيندس. سوچيندي هتيش هڪدم اُٿي بڻي ٻانهون کوليون. پر هي ته سڀ خيال هئا. سوچيندي - سوچيندي ڪنهن مهل انڌيرو ٿي ويو هتيش کي خبر ٿي نه پئي. هن آسي - پاسي ۾ نهاريو ته ڪوئي ڪانه هو، سڄي اوندھ ٿي وئي هئي. وڻ ڏسي هن کي منيش واري پوت جي ڳالهه ياد آچي وئي. آڙي باپ ري !! اگر هتي سڄي ۾ پوت هوندو ته؟ هو مونکي پڪڙي کائي ويندو.... پوءِ مان مميءَ سان ڪيئن ملندس؟ ”ٻيا“ چئي هتو ڪي روئڻ آچي ويو.

ڀلي ٻيا ماريڻ، هو منهنجي سٺي لاءِ ٿي ته ماريندا آهن. پر هيءُ پوت ته مونکي کائي ويندو. ”مميءَ وٽ وڃڻو آهي.“ چئي هتيش روئڻ لڳو. ڀلي ٻيا ماريڻ، مان مار کائي وٺندس پر هتي انتظار نه ڪندس.

ائين ڪجهه ڪونه ٿيندو آهي. توکي چيو نه تون وڃ.

پر گهر ته سامهون ٿي آهي. اُتي هلي ڪر نه. هتي ڇو ٿو ڪرين؟ گهر هلڻ تائين صبر نه ڪري سگهندس، ڪپڙا نه خراب ٿي وڃن!!! چوندي هتو پٽ ڏٺو.

هڪ سيڪريٽ ٿو ٻڌايان، اهو ڪر، ڏن تي ست دفعا ٽڪ لڳائي، ست دفعا مڪ هل، پاڻي رکجي ويندءِ.

يار، تون فالتو ڄا آڏيا نه ٻڌاءِ، توکي چيو نه وڃ. هتو رڙ ڪئي ته منيش هليو ويو. منيش جي ويندي ٿي هتو وڻ جي پٺيان ويهي سوچڻ لڳو.

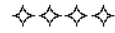
جي ٻيا ڪي مان دير سان مليس ۽ پيار ڪرڻ جي بدران آڃان وڌيڪ مار ڏنائون ته؟ ۽ ٿي سگهي ٿو ممي به ناراض ٿي وڃي؟ ائين به ٿي سگهي ٿو ٻيا اسڪول نه وڃي سڌو پوليس وٽ هليا وڃن. پوءِ ته ٻيا جي آڳاٽي ۽ پوليس جي آڳاٽي مار کائي پوندي. سوچي هتيش روئڻهارڪو ٿي ويو. اُن سڀني کان ته سٺو مان مري وڃان. پوءِ ٻيا ڪنهن کي ماريڻدا؟ پوءِ خبر پوندي ڪيترو سٺو هيم مان؟ پوءِ سوچيندا اڃا به ماريڻدو رهندو هيم پٽ ڪي؟ مرڻ کان پوءِ ڇا - ڇا ٿيندو سڄو فلم وانگر هتو جي اکين اڳيان گهمڻ لڳو.

منهنجو لاش گهر آيو آهي. ٻيا روئين ٿا، چون ٿا، ”اُت پٽ، مان نه ماريڻدوسان، پل گهٽ نمبر کڻي آڇ، ڪجهه ڪونه چوندس.“ ممي روئي - روئي مونکي اُٿارڻ جي ڪوشش ڪندي، ”اُت پٽ، تون جيڪو چوندين ٺاهي ڏينديسان، پر تون اُت رڳو.“ ٽيچر ۽ منهنجا دوست به روئندا. ڏاڍا ايندا ۽ ٻيا ڪي ڊڙڪا ڏيندا، ”جو ماريڻدو هئين ٻار ڪي؟ پوءِ ڇا ٿيو گهٽ مارڪون کڻي ايندو هو ته؟ ڊرائنگ ۽ ڪرڪيٽ ۾ ته هوشيار هو. تون به ته ننڍي هوندي گهٽ مارڪون کڻي ايندو هئين، مان توکي ماريو هو ڪڏهن؟“

ناني به ايندي، ”هتو پٽ اُت، مونسان گڏ منهنجي گهر هلي رهو. اُتي توکي ڪوئي ڪونه ماريڻدو، پر اُت.“

سوچي هتيش گهر ڏانهن ڏک پاتي.
 گهر پهتو ته ممي ٽينشن ۾ هئي ۽ پيا آجان آيا ڪونه هئا. ڊڪندي
 - ڊڪندي هتيش ممي سان وڃي پاڪر پاڻي سڌڪا ڀرڻ لڳو.
 ڇا ٿيو پٽ؟ روئين ڇو ٿو؟ ايتري دير ڪٿي لڳائي ڇڏي؟ مان
 ڪيتري پريشان ٿي وئي هيس. پوءِ منيش ٻڌايو ته تون وڻ هينان پاڻي
 ڪرڻ وينو آهين؟ پيٽ خراب ٿي پيو اٿئي ڇا؟
 نه ممي، پيا کي ٻڌايو اٿو ڇا توهان؟ ڳوڙها اڳهندي هتيش
 پڇيو.

پيا کي نه ٻڌائڻجو مان دير سان آيس، پليز ممي.
 ٺيڪ آ پٽ، نه ٻڌائينديس.
 مان اڄ کان چڱيءَ طرح پڙهائي ڪري توهان کي سٺا نمبر آڻي
 ڏيکاريندس. چٽي هتيش سڌو پڙهائي ڪرڻ ويهي رهيو.

ننڍڙين اکڙين سان

سنجو اسڪول مان گهر موٽي رهيو هو. آڻو مان لهندي ٿي هن کي گهر جي ٻاهران پيڙ ڏسڻ ۾ آئي. آڙي! آسانجي گهٽيءَ ۾ ايترا ماڻهون ڇو بيٺا آهن؟ آلائي ڇا ٿيو آهي؟ سوچيندي - سوچيندي سنجو آڳيان وڌڻ لڳو. جيئن بلڊنگ جي گرائونڊ تي پهتو، هتان جو ماحول ڏسي ڊڄي ويو.

آڙي هي ڇا!! هي حजर ڇا ڇو جا وار هتي ويهي ڇو ٿو لاهي؟ ۽ ائين ڪيئن وار لاهي ٿو؟ هڪ پاسي مٿو ٿي سڄو ڪوڙي ڇڏيو آئيئي!!! ڇا ڇو به ڪنڌ هيٺ ڪري چپ چاپ ويٺا آهن. ڪجهه چوڻ ڪانه ٿا حजर کي!! آڳي دفعي جڏهن مون سان گڏ ڪئينگه ڪرائڻ هليا هئا، تڏهن ته حजर کي آلاهي گهڻيون تڪيدون پيا ڏين. هتان هيئن ڪئينگه ڪر. هتان هونئن نه ڪجانءِ... ۽ آڇ ته حजर آڏو مٿو ٿي ڪوڙي ڇڏيو آئيئي. پوءِ به ڪجهه ڪانه ٿا چوڻ؟ سوچي سنجو ڇاچي ڏانهن وڌيو.

ڇا ڇو هي ڇا ٿا ڪريو؟ آڃان ائين چيائين مس ته پاسي واري آنڪل آچي سنجوءَ کي ڪڇ ۾ کنيو. هت نه بيهه پت. تون هاڻ اسڪول مان آيو آهين. توکي بڪه لڳي هوندي نه؟ هل آسانجي گهر هلي روئي ٿا ڪاڻون.

پر آنڪل! مان توهانجي گهر روئي ڇو ڪانوان؟ ممي منهنجو انتظار ڪندي هوندي. مان گهر وڃي ڪاٺيندس. پت ممي انتظار نه ڪندي هوندي. آٺيءَ تنهنجي مميءَ کي پهريان ٿي چيو آهي سنجو آڇ آسانجي گهر روئي ڪاٺيندو.

سنجو چپ ٿي ويو. آنڪل جي ڪڇ مان ٿي پٺيان مڙي ڏسڻ لڳو. آڙي! هي هتي بلو ڪلر جي ڏاڪڻ ڇو پيئي آهي؟ بلڊنگ ۾ ڇا ڪلر جو ڪم ٿا ڪرائين؟ پر ايتري ننڍڙي ڏاڪڻ سان ڪيئن مٿي

تائين پهچي سگهندا؟ نه، ٻيو ڪنهن ڪم لاءِ هوندي. سنجو آنڪل کان پڇيو، ”آنڪل، هتي هيءَ ڏاڪڻ ڇو رکي آٿائون؟“ ڪجهه نه پت، هوڏي نه نهار، هيڏي ڏس. چوندي آنڪل سنجو جو منهن آڳيان پاسي ڦيريو.

سنجو وري پٺيان مڙي نهاريو. ڇڏا ٿي آنڪل هئا. ڪي بيٺا هئا. ڪي ڪرسين تي ويٺا هئا ۽ ڪي زمين تي ويٺا هئا. هنن مان هڪ ٻن کي ته مان سڃاڻان. پر ٻيا سڀ ڪير آهن؟ هتي ڇو بيٺا آهن؟ ۽ هي ڳالهه!! هيءَ ڳالهه هتي ڇو رکيو آٿائون؟ هتي ڪهڙيون ڳالهيون آهن، جو آچي ڪاٺينديون؟ هيٺ هي ڪپهه جا بندل به ڪيرائي ڇڏيا آٿائون. آڙي! هيءَ نوڙي ڪنهن پاڻيءَ جي بالٽيءَ ۾ وجهي ڇڏي آهي؟ ڪنهن ٻار جو ٿي ڪم هوندو. ها سڀني جي سامهون هو پڪ ڌڙڪا ڪاٺيندو. سٺو ٿيو مان هاڻي آيس. نه ته مونکي به ڌڙڪا پون ها. ڪيترو نه گوڙ ۽ گند ڪري ڇڏيو آٿائون گرائونڊ ۾. واچمئن به آلائي ڪئي آهي. ڪجهه چوي ڪانه ٿو ڪنهن کي به. آسان ٿورو به ڪجهه ڪيون ته رڙيون ڪندو آهي. پر هاڻي ڪنهن کان پڇان؟ هيءَ سڀ ڇا آهي؟ آنڪل کان پڇندس ته وري چوندا، ”هوڏي نه ڏس، هيڏي نهار.“

پمي سنڀال سنجو کي. بڪه لڳي هوندس، روئي ڪارائيس. چئي آنڪل ٻاهر هليا ويا.

ويهه پت، مان ماني پاڻي آڃان ٿي. چئي پمي آٺي رنڌڻي ڏانهن هلي وئي. روئي پاڻي آچي سنجو کي هت سان ڪرائڻ لڳي. پر آٺي! آڇ منهنجي روئي هتي ڇو ڪئي آٿو؟ گهر ۾ ممي ڪانهي ڇا؟

نه پت، ممي ته گهر ۾ ئي آهي. پر توهانجي بلڊنگ ۾ ڄام ماڻهو بيٺا آهن نه، توکي گهر وڃڻ ۾ تڪليف ٿئي ها، انڪري آنڪل توکي هتي وٺي آيا.

روئي ڪارائيندي - ڪارائيندي آٺي چيو. سنجو پت، هن گهر

پر چيائون وٺي آچوس. جن جو ٻار هو ڄاڻين. هُنن جو چوڻ آهي ته آخري پيرو منهن ڏسي وٺي ڪاٿي من ۾ ڳالهه نه رهجي وڃيس. هي اُنڪل آنتي ڇا ٿا ڳالهائين. مان ڊجي ويندس؟ آهڙو ڇا ٿيو آهي؟ ڪاٿي سڀ ملي مونڪي ڊيچارڻ جي پلاننگ ته نٿا ڪن؟ پر نه! اُنڪل ڇو منهنجو اُلو ٺاهيندا؟ اُنڪل ته وڏا آهن. پر آخري پيرو ڪنهنجو منهن ڏسان؟ اُنڪل ڇو منع ٿا ڪن اُنهن کي؟ ڪوئي اُگر وڃي ٿو ته پوءِ ڇا ٿيو جو اُنهن سان ملي وٺندس ته؟ هي وڏا به نه آلائي ڇا ڳالهائيندا آهن. آسان ٻارن کي چڱيءَ طرح ڪاٿي ڳالهه ٻڌائيندا به ڪانهن. سوچيندي سنجو واش ٽيڙي ڪئي. هيءُ سڀ گراڻونڊ ۾ ائين گوڙ لڳائي ويٺا هوندا ته آسان راند ڪٿي ڪيڏاندا سين؟ سنجو آڃان ان اُڻ تڻ ۾ لڳو ٿي پيو هو ته ايتري ۾ اُنڪل آچي سنجو کي ڪڇ ۾ کنيائون.

هل پٽ، ڇا ڇو توکي سڏ ٿا ڪن. چئي اُنڪل سنجو کي ٻاهر وٺي آيا.

اڙي! هاڻي ته پهريان کان به وڌيڪ پيڙ آهي. پهرين ته رڳو اُنڪل هئا هاڻي ته آنتيون به جمع ٿي ويون آهن. هي سڀ هتي ايترو گوڙ ڇو ڪري بيٺا آهن اُنڪل. ڇا ڇو سڀ ٻڌائيندي پٽ. چوندي اُنڪل گراڻونڊ تائين پهچي ويا. ڇا ڇو سنجو کي اُنڪل جي ڪڇ مان پنهنجي ڪڇ ۾ کنيو.

سنجو واٽڙو ٿي سڀني کي نهارڻ لڳو. ايتري پيڙ ۽ لڳهه پڳهه سڀيئي آڃن ڪپڙن ۾. سڃاڻل چهره به هن کي اڻڄاڻ لڳڻ لڳا. سنجوءَ ڇا ڇو ڏانهن نهاريو، اُن کي پهريان ٿوري دير سڃاڻي نه سگهيو. سڄو مٿو ڪوڙيل، آڇو چوڳو. نه منهن تي مڇ نه مرڪ. اوچتو هن جي نظر ڪاٿيءَ تي سمهيل پيءُ تي وئي.

هي ڇا! پڇا هتي زمين تي ائين ڇو سمهي پيا آهن؟ سڀ هڪ-هڪ ڪري ڇو پڇا جي مٿا ٻاڙها، ساوا ڪپڙا وجهي پاڻيءَ جي بوتل

کي به پنهنجو گهر ٿي سمجهندو ڪر. مان به ته تنهنجي مميءَ وانگر ٿي آهيان نه ۽ اُنڪل به توکي ڪيترو پيار ڪندا آهن. ڪنهن به شيءِ جي گهرج هجيئي ته اُنڪل کي يا مونکي چوڻ ۾ شرم نه ڪجانءِ. ها آنتي هيءُ به منهنجو پنهنجو ٿي گهر آهي. مونکي خبر آهي توهان ۽ اُنڪل مونسان گهڻو پيار ڪندا آهيو. پر اڄ هيءُ سڀ ڇو ٿا چئو.

ڪجهه نه پٽ ائين ٿي ٿي چويئي. هاڻي تون وڏو ٿي ويو آهين نه.

پمي آنتيءَ جون ڳالهيون ٻڌي سنجو سوچ ۾ پئجي ويو، اڄ آنتي اهي سڀ ڳالهيون ڇو ٿي ڪري؟ هونئن ته راند ڪرڻ مهل اُگر آنتيءَ جي ڇت تي بال هلي ويندو آهي ته ڪيترا نه دڙڪا ڏيندي آهي. ”ڇت پڇي ڇڏيندو منهنجي. ڪير ٺهراڻي ڏيندو؟“ ”نند ڪانه ٿي آچيو؟ وڃو سمهو وڃي گهر. آسانجي به نند ڦٽايو ٿا. وڃو پنهنجن مائٽن جي نند ڦٽايو وڃي.“ اُهاڻي پمي آنتي اڄ ائين ٿي ڳالهائي! ۽ سڀ کان وڌيڪ عجب جي ڳالهه ڇا ڇو جو ائين وار لهرائڻ. پر هيءُ سڀ پڇان ڪنهن کان؟ آڃان سنجو هيءُ سڀ سوچي ٿي پيو ته ايتري ۾ اُنڪل واپس آيا.

سنجو روئي ڪاڏهه پٽ؟

ها اُنڪل پر آنتي چون ٿا حالي گهر نه وڃ.

آڃان اُنڪل سنجو جي ڳالهه جو ڪوئي جواب ڏين تيستائين پمي آنتيءَ پڇيو، ”تياري ٿي وئي سڄي؟“

ها پمي تياري ٿي وئي. هُنن چيو سنجوءَ کي وٺي آڇو. آخري دفعو منهن ڏسي وٺي.

پر سنجو آڃان ٻار آهي. هن کي ڏيکارڻ صحيح ٿيندو؟ ڊجي نه وڃي ڇوڪرو. آنتيءَ چيو.

صحيح يا غلط آسان نٿا چئي سگهون پمي، مان به منع ڪيومان،

ڪي واپس گهر وئي آئي. گهر پهچي سنجوءَ ماءُ ڏانهن نهاريو. نرڙ تائين اچي رڻي سان مٿو ڍڪيل، آچو وڳو، نه مٿي تي بندلي، نه هٿن ۾ چوڙيون. ڪنڌ جهڪائي، اکيون هيٺ ڪري پنهنجي گهر ۾ ئي مهمان وانگر ويٺي هئي. آسي پاسي ۾ به - ٽي مايون به ويٺيون هيون. سنجو ڪجهه سمجهي ڪانه پيو سگهي، هوڻ ڇا ڪري ۽ ڇا نه. هن ماءُ ڏانهن ڏک پاتي ۽ پاڪر پاڻي سڌا ڪا پري روٽل لڳو.

ماڻس به ڪجهه دير پهريائين بيٺل لڙڪ وري وهي آيا. بس ڪر من، ڀڳوان جي مرضي آڳيان ڪنهن جو وس هلندو آهي؟ هاڻي پاڻ سان گڏ توکي هن ٻار کي به سنڀالڻو آئيئي. تون ئي هيئن روئندين ته ٻار ته هيسائجي ويندو. چئي هڪ آنئي پر ڇاڻڻ لڳي. سنجوءَ کي پنهنجي ماءُ ئي پنهنجي ڪانه پئي لڳي. گهر ۾ ڪهڙي مرادلي ڄاڻائجي وئي آهي. هو سمجهي ڪانه پيو سگهي. هو ڪنهن - ڪنهن مهل ڇپچاپ ويهي بس ماءُ ڏانهن نهاريندو ئي رهندو هو.

هيءُ ممي کي ڇا ٿي ويو آهي؟ ڀڳا جي وڃڻ کان پوءِ ممي نه ته بندلي ٿي هئي، نه ئي سنڀري ٿي. روز هي آچو وڳو پاڻي ويٺي هوندي آهي. ڪيترا ڏينهن ته ٿي ويا آهن، هاڻي ته مهمان به ڪانه ٿا اچن. پوءِ ممي هاڻي پهريان وانگر ئي رنگين ڪپڙا پاڻي ٺهي، سنڀري ڇو نه ٿي ويهي؟ هيءُ آچو وڳو پاتل اداس ممي ته مونکي پنهنجي ممي ئي ڪانه ٿي لڳي. ڀڳا هجن ها ته پڪ مميءَ کي دڙڪا ڏين ها. چون ها ائين ڇو ويٺي آهين؟ چئي طرح لٿا پاڻي. اُن ڏينهن آنئي چوي پيئي ته هاڻي مونکي ئي مميءَ جو ڏيان رکڻو آهي. ته پوءِ مونکي ئي هاڻي مميءَ سان ان باري ۾ ڳالهائڻو پوندو. سوچيندي سنجو ماءُ جي ڀرسان وڃي ويٺو.

ممّي هاڻي ته سڀ مهمان هليا ويا آهن. پوءِ به توهان ائين ڇو ويٺا آهيو. بنا بندليءَ توهانجو چهرو مونکي پراڻو ٿو لڳي. هنن اچن

پيتري هٿ جوڙين ٿا؟ ڀڳا جي نڪ ۾ ڪپهه ڇو وجهي ڇڏي آئون. ڀڳا ساھ ڪيئن کڻندا؟ ساھ نه کڻندا ته ڀڳا مري ويندا. مري ويندا... ڪٿي ڀڳا سڄي ۾ مري ته نه ويا آهن؟ نه... نه ائين نٿو ٿي سگهي؟ ايتري ۾ مهراج ڇاڇو جي هٿ ۾ گل ڏيندي چيو، ”هيءُ پٽ ڪان وجهرائيس پيري پوائيس.“

ڇاڇو سنجو کي ڪڇ مان هيٺ لاٿو ۽ هٿ ۾ گل ڏنا، ”سنجو هي وجهي ڀڳا کي پيري پئو.“ چوندي ڇاڇو سنجوءَ جي هٿان گل وجهائي، ٻئي ٻانهون پڪڙي پيري پوائي اُن کي واپس ڪڇ ۾ کنيو. ڇاڇو... ڇاڇو... سنجو، ڇاڇو کي ڪاڏي پڪڙي پاڻ ڏانهن منهن ڪيو. ڇاڇو ڀڳا کي ڇا ٿيو آهي؟ ڀڳا ائين ڇو سمهي پيا آهن؟ چوندي سنجوءَ سڌو ڪو پريو.

ڇاڇو سنجوءَ کي جواب نه ڏيئي سگهيا ۽ پاڪر پاڻي روٽل لڳا. سنجوءَ جي اکين مان به ڳوڙها وهي آيا.

هڪ آنڪل ڇاڇوءَ جي ڪنڌ تي هٿ رکندي چيو، ”سنڀال پاڻ کي توکي ئي گهر کي سنڀالڻو آهي. ائين روئيندين ته ڪيئن ڪم هلندو؟“

ايتري ۾ مهراج جي سڌ تي ڇاڇو سنجو کي ڪڇ مان لاهي پاسي ۾ بيٺل آنئيءَ کي ڏنو. جيئن مهراج چيو، ’ڪٿو‘ تيئن ئي چئي پاسن کان بيٺل ماڻهن ڪاڻي ڪٽي.

ڪاڻي ڪٽندي ئي سنجوءَ جي ڪنن تي ماءُ جي رڙ پيئي، ’مونکي ڇڏي نه وڃو، مان ڪيئن جيئنديس‘. چئي زار زار روٽل لڳي.

ماءُ جي رڙ ٻڌي سنجوءَ جو چرڪنڪري ويو. هن جي آڪه پيڙ کي چيريندي سڌو ماءُ تي وڃي پئي.

ممّي... ممّي چوندي سنجو ماءُ ڏانهن هٿ سڌو ڪري روٽل لڳو. ته آنئي سنجوءَ کي پنهنجي گهر وٺي وئي.

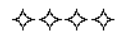
سنجو بلڪل بلٽڪ ٿي ويو. ڪجهه دير کان پوءِ آنئيءَ سنجوءَ

ڪپڙن ۾ توهان مونکي منهنجي ممي ڪانه ٿا لڳو. وڃو نه ممي، پنهنجا
 اُهي ئي ڪپڙا پائي آڇو. هن ڪپڙن کي ڦٽي ڪيو. سنجوءَ جي ڳالهه
 ٻڌي رينو جي اکين مان لڙڪ وهي آيا.
 ”نه پٽ، هاڻي سڄي عمر مان ائين ئي رهندس.“ رينو اُداس
 لهجي ۾ چيو.

پر ڇو ممي؟

پٽ تنهنجي پڀا سان گڏ اُهي سڀ شيون هلي ويون.
 ائين ڇو ممي؟ پڀا ڪانهن ته ڇا توهان بندلي، ڪاڄل ۽ چوڙيون
 پائي ڪونه سگهندو؟ ڇا پڀا پاڻ سان گڏ توهان جون اُهي سڀ شيون
 کڻي ويا آهن؟ سنجوءَ مصعوميت سان پڇيو.
 ها پٽ، هاڻي هيءُ سڀ ڪونه پائي سگهنديس. تنهنجا پڀا هيءُ
 سڀ پاڻ سان گڏ کڻي ويا.
 پر ائين ڇو ممي؟

پٽ عورت جي جيون ۾ گهٽ سمنڊ جي لهرن وانگر هوندو آهي.
 جيئن سمنڊ جي لهر ايندي آهي ته پاڻ سان گڏ گهڻيون ئي شيون کڻي
 ايندي آهي. ۽ جڏهن واپس ويندي آهي ته پيرن جي هيٺان جي مٽي
 به کڻي ويندي آهي. چئي رينو شونيه ڏانهن نهارڻ لڳي.

موڪل

مني جيئن اسڪول مان آئي سڌو، دادِي.... دادِي ڪندي ڏاڏيءَ جي ڪمري ۾ ويئي.

مني..... مني ڪندي ريڪا منيءَ جي پويان آئي.
هَل، پهرين ڪپڙا مٽ ۽ ڪجهه ڪاڻ، پوءِ اچي دادِي سان ويهه.
نه ممي، مان پهريان دادِيءَ سان آڪاڻي ٻڌندس پوءِ ڪجهه ڪاٺينديس. مني ڏاڏيءَ ڏانهن مڙي، ”دادِي توهان مونکي آڪاڻي ٻڌائيندو نه؟“

ها پٽ، ضرور ٻڌائيندس، پر پهرين تون ڪپڙا مٽي آڇ پوءِ.
دادِيءَ مني کي پيار ڪندي چيو.
ڪهڙي آڪاڻي ٻڌائيندو؟
جيڪا تون چئين.

ڪجهه سوچيندي منيءَ چيو، ”هو راجا ۽ هن جو ست ڏيئن واري ٻڌائجو.“
ڄڻو، اهاڻي ٻڌائيندس. پر پهريان تون ڪپڙا مٽي آڇ، دادِيءَ منيءَ کي پيار ڪندي چيو.

ها، مان بي منڻي ۾ آچان ٿي، چئي منيءَ ٻاهر ڊڪ پاتي.
ريڪا پٽ، منيءَ جو ناشتو هتي ئي کڻي آچيس. آڪاڻي ٻڌائيندي ٻڌائيندي هن کي ڪاراڻي ڇڏيندس.
جي ممي، چئي ريڪا هلي وئي.
مني ڪپڙا مٽي ڏاڏيءَ جي ڪمري ۾ آئي تيستائين ريڪا ناشتو به کڻي آئي.

ها دادِي، هاڻي ٻڌايو آڪاڻي. راجا ۽ هن جي ستن ڏيئن جي.
دادِي مني کي آڪاڻي ٻڌائڻ سان گڏ هن کي ناشتو ڪاراڻڻ شروع ٿي ڪري.

هڪڙو راجا هو، اُن کي ست ڏيئر هيون. هڪ ڄاڻي (ڏينهن) هو ستن ئي ڏيئن کي سڏ ڪري، اُنهن کان پڇي ٿو تون ڪنهنجو ڀاڳ

ڪاٺيندي آهين؟

جهڙ ڏيئر چون ٿيون توهانجو، پر جڏهن ستين ڏيءَ کان پڇي ٿو، ته هوءَ چئيس ٿي، مان ڀڳوان جو ڪاٺيندي آهيان. راجا کي غصو ٿو اچي وڃي.

دادِي، ٿاڻيهر پليز !!! پر هوءَ ته سچ چوي پئي ! توهان به ته ائين چوندا آهيو، سڀني کي ڪاراڻڻ وارو ڀڳوان آهي. پوءِ راجا کي ڇو غصو آيو؟

ڇاڪاڻ ته راجا کي غرور هو، هن کي پنهنجي ساراهه ٻڌڻي هئي.
پر پنهنجي ساراهه ٻڌڻ جي لاءِ هو ڪوڙ ٻالهارائيندو ڏيئن کان پوءِ هنن کي پاپ نه پوندو؟

ڏس، تون سوال پڇيندين ته مان آڪاڻي نه ٻڌائينديسان، جي ڇپچاپ ٻڌي ته ٻڌايان !!!
اچا ٺيڪ آ، مان ڇپچاپ ٻڌان ٿي.

راجا غصي ۾ ستين ڏيءَ کي محل مان ڪڍي ٿو ڇڏي، پر هن کي ته ڀڳوان تي وشواس هو، انڪري هنکي پيو راجا پنهنجي محل ۾ ٿو وٺي وڃي ۽ هوڏانهن ايمانِي راجا جي محل ۾ باهه ٿي لڳي وڃي ۽ سڀ سڙي رک ٿو ٿي وڃي. اُن باهه ۾ راجا جون ڇهه ٿي ڏيئر مري ٿيون وڃن.

دادِي، ٿاڻيهر پليز !!! منيءَ وري ڏاڏيءَ کي روڪيو. دادِي، ماڻهو مري ڪاڏي ويندا آهن؟
مٿي ڀڳوان وٽ ويندا آهن پٽ.

پوءِ هتان واپس ڪڏهن ايندا آهن؟
ڪڏهن به نه، جيڪو هڪ دفعو مري ڀڳوان وٽ ويندو آهي، اهو واپس نه ايندو آهي.

ڀڳوان مٿي ڇا بي ڌرتي ٺاهي آهي؟ جتي مرڻ وارا ماڻهو رهندا آهن !!!

نه پٽ، بي ڌرتي نه ٺاهي آهي؟ تون رات جو مٿي آسمان ۾ تارا ڏسندي آهين نه !!! انسان مري ڪري تارو ٿي ويندو آهي.

ٿي ممي، داديءَ جا دڙڪا ڪائي؟

مني سوچ ۾ پئجي ويئي، شڪل لاهيندي چيائين، ”اڃا مان ناشتو ڪانوان ٿي.“

رات ٿي ويئي، پر دادِي ڪانه آئي. مني روڻهارڪي ٿي ويئي. ايتري ۾ سامهون ٻيا ڪي ايندي ڏسي هن در ڏانهن ڏک پاتي، ’دادِي اچي وئي؟‘

پر ٻيا اڪيلا ئي اندر آيا. مني ٻيا جو هٿ پڪڙيو، ”ٻيا دادِي ڪٿي آهي؟ ٻڌايو نه دادِي ڪٿي آهي؟“

ٻيا منيءَ کي ڪڇ ۾ کڻي ڳلن تي مني ڏيندي چيو، ”پٽ، دادِيءَ جي طبيعت ٺيڪ ناهي. هوءَ اسپتال ۾ آهي.“

”اسپتال ۾؟“ منيءَ حيرت منجهان پڇيو، ”اسپتال مان دادِي ڪڏهن واپس ايندي؟“

اچي ويندي هڪ - ٻن ڏينهن ۾ پٽ.

پوءِ تيسٽائين مان روڻي ڪيئن ڪائينديس؟ مونکي آکاڻي ڪير ٻڌائيندو؟

پٽ دادِيءَ چيو اٿيئي، منيءَ کي چئو روڻي ڪائي وئي. مان واپس اچي منيءَ کي نيون - نيون آکاڻيون ٻڌائينديس.

سڄي ٻيا !! مني خوش ٿي ويئي.

ها، پر هاڻي وڃ، پڙهائي ڪر وڃي. ٻيا منيءَ کي ڪڇ مان لاهيندي چيو.

ڪيئن طبيعت آهي هاڻي مميءَ جي؟ ريڪا گهٽ ڪي پاڻي ڏيندي پڇيو.

ڪجهه چئي نٿو سگهجي. ڊاڪٽر چون ٿا اڏرنڱ جو اثر دماغ تي به ٿيو آهي. ممي شايد يادگيري وسري ويئي آهي. هوش ۾ ته اچي ويئي، پر ڪنهن کي سڃاڻي ڪانه ٿي.

چئن - پنجن ڏينهن تائين دادِيءَ کي نه ڏسي مني مايوس ٿي ويئي هئي، آخر هن کان رهيو نه ويو ته ماءُ سان ضد ڪرڻ لڳي.

ممّي، توهان چئو ٿا دادِي اسپتال ۾ آهي، مان به اسپتال هلنديس،

دادِي، پوءِ مان به هڪڙي ڏينهن تارو لهي وينديس؟

چپ ڪري ويهه!! دادِي منيءَ تي ڪاوڙجي، ڪيترا نه سوال ٿي پڇين، وڃ مان هاڻي توکي آکاڻي نه ٻڌائينديس.

اڃا دادِي مان سوال نه ٿي پڇان، هاڻي ٻڌايو.

نه، هاڻي دير ٿي ويئي آهي. هاڻي تون وڃي پڙهائي ڪر، رات جو ٻڌائينديسانء.

مني، ڏاڏيءَ سان تمار گهڻو هريل هئي. صبح هجي يا رات، جيستائين دادِي آکاڻي نه ٻڌائي مني روڻي ڪانه ڪائيندي هئي. آکاڻي ٻڌندي ٻڌندي ڏاڏي جي ڳچيءَ ۾ ٻڌايي جي ڪارڻ لڪيل چمڙيءَ کي سهلائيندي رهندي هئي. گهڻا دفعا ڏاڏي هن کي منع ڪندي هئي، پر ”دادِي، مونکي توهان جي هيءَ سافٽ - سافٽ سڪن وڻندي آهي.“ چئي وري اُن کي لوڏائيندي هئي. ڏاڏيءَ جو به پوئيءَ ۾ ساهه هيو. جيستائين مني اچي اسڪول مان ناشتو نه کائي تيسٽائين هوءَ به ويٺي هوندي هئي.

هڪڙي ڏينهن روز وانگر، اسڪول مان ايندي ئي مني سڌو ڏاڏيءَ جي ڪمري ۾ ويئي، پر اڄ دادِي ڪمري ۾ ڪانه هئي. منيءَ ماءُ کان پڇيو، ”ممّي، دادِي ڪاڏي ويئي؟“

پٽ، دادِيءَ جي طبيعت ٿوري خراب ٿي ويئي. ٻيا دادِيءَ کي وٺي ڊاڪٽر وٽ ويا آهن. تون هل ڪپڙا مٽي ناشتو ڪاڏ تيسٽائين.... نه، مان دادِيءَ سان گڏ ئي ناشتو ڪائينديس. دادِي مونکي آکاڻي ٻڌائيندي، پوءِ ڪائينديس.

مني پٽ ضد نه ڪر، دادِيءَ کي اچڻ ۾ تائيم لڳندو ۽ دادِيءَ جي طبيعت خراب آهي نه، تون اڃان آکاڻي ٻڌي هنن کي پريشان ڪندين؟

اڃا ئيڪ آ، مان آکاڻي نه ٻڌندس. پر ناشتو مان دادِيءَ سان گڏ ئي ڪائينديس.

پٽ چيو نه دادِيءَ کي اچڻ ۾ دير ٿيندي. ۽ تيسٽائين تون ناشتو نه ڪائيندين ته دادِي اچي مونکي دڙڪا ڏيندي نه؟ تون چاهين

داديءَ جي بيماريءَ جي خبر ٻڌي ملڻ، آچڻ - وڃڻ وارن جي لائين لڳي وئي. مٺي چپ چاپ داديءَ جي پاسي ۾ وڃي ويهي رهي ۽ آچڻ وارن جون ڳالهائون ڏيان سان ٻڌڻ لڳي.

بوٽا آئي ته دادِي سمهي پيئي هئي، دادِيءَ کي نند هئي، پر بوٽا اهو ڪانه ڏٺو ۽ آچڻ سان دادِيءَ جو هٿ پڪڙي چيائين، ”ممِي او ممِي.“

بوٽا، دادِي سمهي پيئي آهي، اُن کي نند آهي، نه اُٿاريو، مٺيءَ ڏيري سان چيو.

پر ممِيءَ اُڪر ڏيکاري ۽ چين تي آڱر رکي چپ رهڻ جو اشارو ڪيو.

هيءَ ڇا ڳالهه آهي؟ دادِيءَ کي نند مان بوٽا ٿي اُٿاري ۽ ممِي مونکي چپ رهڻ لاءِ ٿي چئي.

ايتري ۾ وري بوٽا چيو، ”ممِي او ممِي سڃاڻين ٿي؟ هري اومر چئو.“

مٺيءَ کي ڪل آچي ويئي، هن ٻئي هٿ چين تي رکيا. ”مان ايتري ننڍي ٿي بوٽا کي سڃاڻان ٿي، ته ڇا دادِي نه سڃاڻيندي، بوٽا به ڪهڙيون ڳالهائون ٿي ڪري.“

دادِيءَ اکيون کوليون، بوٽا کي ڏٺو، وري اکيون بند ڪري ڇڏيون. منع ڪيو مان، دادِيءَ کي نه اُٿاريو، پر بوٽا ٻڌي تڏهن نه. هاڻي دادِي به ناراض ٿي وين. مون کي به جڏهن ممِي سويل اُٿاريندي آهي ۽ نند پوري نه ٿيندي آهي، ته مونکي به غصو لڳندو آهي. پوءِ دادِيءَ کي ڪيئن نه لڳندو؟ پر هيءَ بوٽا آهي جو ٻڌي ٿي نٿي. بس هڪ ئي رت لڳائي ويٺي آهي هري اومر چئو.. هري اومر چئو.. هون!!!

ٿوري دير ۾ ماما ۽ مامي آيا، ماما کي ڏسي مٺي خوش ٿي ويئي، ڊڪندي ماما سان پاڪر پاتائين. پر هي ڇا؟ اڄ ماما به مٺيءَ سان ڪجهه نه ڳالهائو. ماما ۽ مامي ٻئي دادِيءَ جي پاسي وڃي بيٺا، ماما جي هٿ ۾ پني آهي. پڪ منهنجي لاءِ شيءَ وٺي آيا هوندا. ڇاڪاڻ ته هوندا پڪ، مٺيءَ من ۾ سوچڻ لڳي. ماما هميشه منهنجي لاءِ ڇاڪاڻ

مونکي دادِيءَ سان ملڻو آهي، مونکي به اسپتال وٺي هلو.

ها - ها شام جو پڇا ايندا، پوءِ توکي دادِي وٺ وٺي هلندا.

دادِيءَ وٽ وڃڻ جي ڳالهه ٻڌي مٺيءَ جي ساھ ۾ ساھ آيو. شام جو جيئن پڇا آيا مٺي پي ۽ سان چنڊڙي پيئي، ”پڇا مان به دادِيءَ وٽ هلندس، مونکي دادِيءَ سان ملڻو آهي.“

ڀٽ، ٻارن جو اسپتال ۾ آچڻ منع آهي. پڇا مٺيءَ کي سمجهايو. ڇو منع آهي؟ مونکي جڏهن بخار ٿيو هو، توهان مونکي اسپتال وٺي نه هليا هئا؟ پوءِ هاڻي ڇو منع آهي؟

مٺيءَ جي سوال جو پڇا جواب نه ڏيئي سگهيا.

ڀٽ، سپاڻي دادِيءَ کي ڇڻي (موڪل) ملي ويندي، تون دادِيءَ سان گهر ۾ ملجانءِ.

سپاڻي دادِي گهر اچي ويندي، پوءِ ته مزو آچي ويندو. دادِيءَ جي گهر آچڻ جي ڳالهه ٻڌي مٺي تمام گهڻي خوش ٿي ويئي.

ريڪا گهٽ کان پڇيو، ”ڇا ٿا چون ڊاڪٽر؟“

ڊاڪٽر گهر وٺي وڃڻ لاءِ چيو آهي. چون ٿا جيترا ڏينهن هلي، هاڻي گهر ۾ ئي ڊيڪيال ڪيو. پر اُميد گهٽ ٿي ٿا ڏيکارين. عمر جي ڪري باڊي ريكور (body recover) نه ٿي ڪري.

ٻئي ڏينهن شام جو جيئن مٺي اسڪول مان گهر آئي، ڏٺائين دادِي گهر اچي ويئي آهي. هوءَ ڊڪندي دادِيءَ جي ڪمري ۾ ويئي، پر هيءُ ڇا!!! دادِي نه پلنگه تي چپ چاپ ليٽي پيئي آهي ۽ ممِي چمچ سان دادِيءَ کي سوپ ٿي پيئاري. هيءُ سڀ ڏسي مٺي واٽڙي ٿي ويئي.

ممِي دادِيءَ کي ڇا ٿيو؟ دادِي اُٿي ڇو نه ٿي؟ مون سان ڳالهائي ڇو نه ٿي؟

ڀٽ، دادِيءَ جي طبيعت خراب آهي، تون دادِيءَ کي تنگ نه ڪر. وڃ ڪپڙا مٽي آڇ. مان ناشتو ڏيانءَ ٿي.

دادِيءَ کي ائين ڏسي مٺي ڊجي ويئي. بنا ڪو سوال ڪئي ڪپڙا مٽڻ هلي ويئي.

نہ - نہ ڪندي ممي ولي رڪندي.

پر ماما اُهي پئسا ممي کي نه ڏئي دادِيءَ جي هٿ ۾ ڏنا.
ماما کي به عقل ڪانه آئس. دادِي ڇا ٻار آهي؟ يا ماما ڪان ننڍي
آهي؟ جو ماما ڪان خرچي وٺندي. هاڻي ته پڪ دادِي ماما تي ناراض
ٿيندي.

پر ماما به انهن پئسن تي هٿ لڳرائي مميءَ کي ڏنا ۽ مميءَ به
ڪجهه ڪانه چيائين. ڇپ ڇاپ ماما ڪان پئسا ولي رکيائين.
دادِي بيمار آهي نه. انڪري ممي ڇپ ڇاپ پئسا ولي ٿي ماما
ڪان. دادِي ٺيڪ هجي ها ته ڊڙڪا ڏي هاڻ ممي کي. جيئن ممي
مونکي ڏيندي آهي، ڪنهن ڪان به خرچي وٺڻ تي.

اڄ سڀني کي ڇا ٿيو آهي؟ ممي سمجهي ڪانه پئي سگهي.
جيڪو اڇي دادِي کي چوي سڃاڻي ٿي؟ هري اوم چئو... پر دادِي
ڪجهه جواب ڪانه پئي ڏي. ڏسي ڇپ ڇاپ اڪيون بند پء ڪريچڙي.
پر مميءَ کي ڇا ٿيو آهي؟ دادِي بيمار آهي نه. ته هن کي آرام ڪرڻ
ڇو نه ٿي ڏي؟

اچڻ وڃڻ وارن کي منع ڪري نه !! هر - هر دادِيءَ جي ننڊ
ڦٽائين ٿا. دادِي آرام نه ڪندي ته جلدي ٺيڪ ڪيئن ٿيندي؟

ٻئي جاڻي پهرئين ڏينهن ڪان وڌيڪ اڄ وڃ حالو هئي. پر اڄ
دادِي گهڻي ٽڪيل هئي. انڪري اکر کولي ٿي نه پيئي. اڄ اچڻ وڃڻ
وارا به دادِيءَ کي رڳو هري اوم چئو چوڻ لڳا. ڪو به دادِيءَ کي نه پيو
چئي، مونکي سڃاتو؟ مميءَ دادِيءَ جي پاسي ۾ ويهي پاڻ ڪرڻ لڳي
۽ ٿوري ٿوري دير ۾ پاسي ۾ رکيل ڪٽوريءَ مان چمچي سان پاڻي کڻي
دادِيءَ جي منهن ۾ وجهي پيئي. ڪجهه پاڻي دادِي پيئي پئي ۽
ڪجهه پاڻي ٻاهر نڪري پيو اچي. اُن پاڻيءَ کي ممي نٽڪن سان اُڱ
هي پئي ڇڏي.

هڪ ٻڍي امان آئي. دادِيءَ کي ڏسي ڇپ ڇپ هيٺ ڪندي.. نه ۾
ڪنڌ لوڏڻ لڳي. پيا کي چيائين، ”موڪلائي ڇڏيوس، الائي ڪنهن ۾
موه اٽڪيو آئس؟ تون چئيس ڪن ۾ موڪل ٿو ڏيانو.“

يا مٺائي ولي ايندا آهن.

ماما ماميءَ جي هٿ ۾ پني ڏني. مامي به بوٽا وانگر ٿي ڳالهائڻ
لڳي.

ماسي او ماسي، سڃاڻو ٿا؟ پيري ٿي پوانو... هري اوم چئو. پر
دادِيءَ اُن کي به ڪجهه جواب نه ڏنو.

مامي پيري پوندي ته دادِيءَ کي خبر پئجي ويندي نه؟ پوءِ
ٻڌائڻ جي ڇا ضرورت آهي؟

ماميءَ پني کولي، اُن ۾ جليبيون هيون. جليبيون ڏسي مميءَ
جي منهن ۾ پاڻي اچي ويو. ”اڙي واه !! مامي جليبيون ولي آئي
آهي!“

پر ماميءَ اُهي جليبيون مميءَ کي نه ڏيئي، دادِيءَ جو هٿ اُن
جليبين جي مٿان رکيو.

اڙي ! مامي هي ڇا ڪري ٿي؟ دادِيءَ جو هٿ جليبين جي
مٿان چوڻي رکي؟ مميءَ کي ڏي ها، ممي پاڻ ٿي پليٽ ۾ وجهي
ڪارائي ها نه !

ماميءَ کي خبر ڪانهي ڇا دادِي بيمار آهي؟ پاڻ روئي نه ٿي
ڪاڻي سگهي. مميءَ کي ماميءَ جي مٿان غصو اچڻ لڳو.

ڏٺو ماميءَ، دادِيءَ نه ڪنڀائين نه جليبي. هاڻي ساڳوئي مميءَ
کي هٿ ۾ پني ٿي ڏي.

پهريان ٿي ڏي ها نه ! هون. هه

ديدي هي ٻاهر نياڻين کي ورهائي ڇڏجو، ماميءَ چيو.

نياڻين کي ڇو ورهائين؟ مطلب هي جليبيون آسان جي لاءِ نه ولي
آيا آهن. پوءِ دادِيءَ جو هٿ ڇو لڳارايائون؟

ايتري ۾ ماما جيب (ڪيسي) مان پئسا ڪڍيا؟

هون.. هه هاڻي وري ممي ۽ ماما جي نقلي لڙائي شروع ٿي ويندي
. سوچي ممي مشڪل لڳي.

ماما، مميءَ کي پئسا ڏيندا ۽ ممي نه - نه ڪندي. چوندي هن
جي ڇا ضرورت آهي؟ ماما چوندا وڌيڪ ڪانه آڻيئي، رڪر ڇپ ڪري.

مٺيءَ پيءُ کي چيو. 'پر ڀڳا، داديءَ کي پاڻي شايد نٿو وٺي. ڏسو نه هو ٻاهر ٿي ڪڍي ڇڏي.'

مٺيءَ پٽ توکي جيئن چيو سو ڪر. ڀڳا اکر ڏيکاري ته مٺيءَ ڇپ چاپ اهو ٿي ڪيو جيڪو چيو ويو.

مٺيءَ جيئن رنڌڻي ۾ وئي، مٺيءَ به ماءُ جي پٺيان وئي.

''مٺيءَ توهان مونکي داديءَ کي ائين چو چواريو؟''

مٺيءَ حالي مٿو نه ڪاڙي، پوءِ ٻڌائينديسان

نه مونکي هاڻي ٻڌايو. نه ته مان ڪجهه نه ڪاٽينديس.

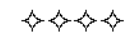
پٽ، داديءَ ڄام بيمار آهي. آسان سڀ داديءَ کي موڪل ٿا ڏيون. مٺيءَ داديءَ پڳوان وٽ وڃي، ٺيڪ ٿي واپس اچي.

مٺيءَ جي واتان اهي اکر ٻڌي مٺيءَ حيرت (سڪتي) ۾ اچي وئي. داديءَ ٻڌايو هو، جيڪو مٺيءَ پڳوان وٽ ويندو آهي اهو تارو ٺهي ويندو آهي ۽ ڪڏهن واپس ڪانه ايندو آهي. مطلب داديءَ به مرڻ واري آهي ۽ هي سڀ زوريءَ هن کي چون ٿا وڃ- وڃ.. آسانجي موڪل آڻيئي. مطلب، داديءَ مٺيءَ وڃي تارو ٺهي ويندي ۽ ڪڏهن واپس نه ايندي؟ سوچي مٺيءَ روڻهارڪي ٿي ويئي.

ايتري ۾ داديءَ جي ڪمري مان ٻوٽا جي روڻڻ جو آواز آيو. مٺيءَ ڪمري ڏانهن ڊڪ پاتي. مٺيءَ به ماءُ جي پٺيان ڪمري ۾ وئي.

ٻوٽا ۽ ڀڳا روڻ پيا. هنن کي ڏسي مٺيءَ به روڻڻ لڳي. هڪ پاڙياريءَ مٺيءَ کي ڪڇ ۾ کڻي پنهنجي گهر وٺي وئي.

مٺيءَ روڻهارڪي ٿي سوچڻ لڳي. جڏهن ڀڳا، ٻوٽا، مٺيءَ سڀني پاڻ داديءَ کي چيو وڃي آسانجي موڪل آڻيئي. پوءِ هاڻي سڀ روڻڻ جو ٿا؟؟!!

پر داديءَ ته ڀڳا جي مٺيءَ آهي، پوءِ ڀڳا داديءَ کي ڪيئن موڪل ڏيندا؟ مونکي ٻاهر ڪيڏڻ وڃڻو هوندو آهي، يا اسڪول سان پڪنڪ تي وڃڻو هوندو آهي، ته مان مٺيءَ ڀڳا کان موڪل وٺندي آهيان. وڏا ٿوري ٿي وٺندا آهن موڪل.

پر ڀڳا به ها چئي، داديءَ جي پاسي ۾ وڃي، داديءَ جي ڪن تي جهڪي چيائون، ''مٺيءَ، منهنجي موڪل آڻيئي، وڃ پلي.''

وري مٺيءَ به ائين ٿي ڪيو.

هن ٻڌيءَ آمان ٻوٽا کي چيو، ''تون به چئيس موڪل آڻيئي ۽ معاف ڪيو مان..''

معاف ڪيو مان؟ ٻوٽا چو داديءَ کي معاف ڪندي؟ داديءَ ڪهڙي غلطي ڪئي آهي؟ ۽ معافي ته ننڍا وٺندا آهن. پوءِ آمان ٻوٽا کي ائين چو ٿي چئي؟ ايتري ٻڌي ٿي ويئي آهي، پر لڳي ٿو عقل ڪانه آڻس. هڪ ته سڀ ملي داديءَ کي پریشان ٿا ڪن ۽ وري معافي گهرن ڪانه ٿا، چون ٿا معاف ڪيو مان!!.. هون...

مٺيءَ جو مٺيءَ ۾ ڏاڍو ساهه هوندو هو.. ڪاٺي مٺيءَ ۾ ته ساهه نه آڻڪيو آڻن؟ ڀڳا ٻڌيءَ آمان کان پڇيائون.

ها پٽ ها... ٿي سگهي ٿو پوئتي ۾ ساهه آڻڪيو هجي. اُن کان به موڪل ڏياريس.

پر مٺيءَ ٻار آهي، ڊڄي نه وڃي، مٺيءَ چيو.

نه ائين ڪجهه ڪونه ٿيندو. مان چواريانسان ٿو. ڀڳا چئي مٺيءَ کي ڪڇ ۾ کڻي چيو، ''پٽ هن ڪٿوريءَ مان چمچي سان جل ڪڍي داديءَ جي منهن ۾ وجهه ۽ ڪن ۾ چئيس داديءَ منهنجي موڪل آڻو.''

نه..... نه داديءَ نه چورائيس رستن جي موهر ۾ نه آڻڪائيس، پٽ چئيس رام جي پياري منهنجي موڪل آڻيئي. ٻڌيءَ آمان وڃ ۾ ڳالهايو.

رام جي پياري؟ هيءَ ٻڌي آمان لڳي ٿو واقعي چري آهي. ڪجهه به ٿي چوي.

نڀاڻي

آنڄو پٽ آنڄو... اُٺ جلدي... آڃان گهڻي دير سمهندين؟ آکا ڏيءَ کي اُٺارڻ لڳي.

اون... هون... ممي، آڄ چئي (موڪل) آهي، سمهڻ ڏيو ٿوري دير. چئي آهي ته ڇا ٿي پيو پٽ!! آڄ آهڻي به ته آهي نه... آڄ ته پاڻ وڌيڪ ڪم آهي.... اُٺ پٽ.

آهڻي پڙندي ٿي آنڄو جون اکيون کلي ويون. اڙي ها! آڄ ته آهڻي آهي، مان وسري ڪيئن ويس؟ آڄ ته سڀئي نياڻيون ڪارائيندا آهن پوءِ پيري پئي خرچي ۽ گفٽ ڏيندا آهن. گفٽ ۾ ڪي سينگار جو سامان، ڪي اسڪول جو سامان ۽ گهڻا ٿي چٽا اسٽيل جا باسٽ به ڏيندا آهن. آڄ ته آسان سڀني ساهيڙين ملي ڪري سوچيو آهي، جتي وڏا پئسي وارا ماڻهو رهندا آهن، اُن پاڙي ۾ چڪر لڳائينداسين. آسانجي پاڙي ۾ ته گهٽ خرچي ڏيندا آهن. هتي هو وڏي گهرن وارا ته وڌيڪ خرچي ڏيندا. هن دفعي جيڪا خرچي ملندي اُها مان سڄي پنداري ۾ وجهي ڇڏيندس. اڳي دفعي ٿي جڏهن مميءَ کي پئسن جي گهرج هئي ته هُنن منهنجي پنداري مان پئسا کنيا هئا، چيائين پوءِ ڏينديسانء. پر آڄ ڏينهن تائين ڏنا ڪانه اُتائين سوچيندي - سوچيندي آنڄو واش ٿيڙي ڪئي.

اڙي! آڃان ليتي پيئي آهين؟ ڇا سوچي واش ٿيڙي ٿي ڪرين؟ اُٺ پٽ، ٿورو جلدي ڪر.

”ها ممي،“ چوندين آنڄو اُٿي ويئي.

نه، پئسا پنداري ۾ جمع نه ڪندس. هڪ ڪم ڪندس، جيڪا خرچي ملندي مميءَ کي نه ٻڌائيندس. نه ته ممي چوندي جمع ڪر. مميءَ جي ڏسڻ کان پهريان ٿي وڃي ڪري دڪان تان وڏو ڊيٽري ملڪ ڇاڪليٽ وٺي ايندس. ڪيترا دفعا ڏٺو آهي دوڪاندار جي شوڪيس ۾ ڪيترا ٿي ننڍي کان وٺي وڏا ڊيٽري ملڪ ڇاڪليٽ پيا هوندا آهن. پر ڪڏهن مونکي ايتري خرچي ٿي ڪانه ملي آهي جو هو وڏو ڇاڪليٽ

وٺي کائي سگهان. سوچيندي - سوچيندي آنڄو اُداس ٿي ويئي، پر ايتري ۾ پئي آڪيون وڌيون ڪري مشڪل لڳي. پر هن دفعي مان اهو وڏو ڊيٽري ملڪ ڇاڪليٽ وٺي کائيندس ۽ آگر آڃان پئسا بچيا ته جيمس گولين جو وڏو پئڪيٽ به وٺندس. ننڍو پئڪيٽ ته وري به به - ٿي دفعا ورتو آهي. پر اُن ۾ بلٽڪ ڪلر جي جيمس هوندي ٿي ڪانهي. دڪاندار چوي پيو ته اُها رڳو وڏي پئڪيٽ ۾ ايندي آهي. بلٽڪ ڪلر جي گوليءَ ۾ ته سڄو ٿي ڇاڪليٽ ڀريل هوندو. آنڄو جي منهن ۾ سوچڻ سان ٿي مناسب گهٽجي (اڇي) ويئي. ها هڪ ڊيٽري ملڪ ۽ هڪ وڏو جيمس جو پئڪيٽ. پر ان لاءِ ته مونکي جلدي تيار ٿي نڪرڻو پوندو، ڪاٿي ٻيون چوڪريون پهچي ويون ته اها خرچي به رهجي ويندي. آنڄو جهٽڪي سان پلنگه تان هيٺ لهي باٿروم ڏانهن هلي ويئي.

آنڄو جيئن تيار ٿي وڃڻ لڳي، آکا روڪيو، آنڄو هڪ ٻالھ ٻُڌ پٽ.

جي ممي، جلدي چئو مونکي دير ٿي ٿئي.

پٽ تون منهنجي ٿوري مدد ڪر نه آڄ.

نه.... نه ممي، مونکي نياڻي کائڻ وڃڻو آهي. دير ٿي ويندي ته منهنجيون ساهيڙيون هلي وينديون. پوءِ مونکي اُنهن کان گهٽ خرچي ملندي. شڪل لاهيندي آنڄو ورائيو.

هاڻي ته وڃ نه تون پٽ، پر ٿوري دير ۾ واپس آڇي وڃ. آڄ مونسان ڪم ٿي هل.

نه ممي، آڄ مونکي نه وٺي هل ڪم تي، آڄ ته مان گهمندس، آنڄو روڻهارڪي ٿيندي چيو.

پٽ آڄ سينيائي به نياڻيون ڪارائيندي. اُن جي گهر به ڪم وڌيڪ هوندو، جي آگر مان آڪيلي هوندس ته دير ٿي ويندي ۽ تون گڏ هوندين ته پئي ملي جلدي ڪري واپس اينداسين. پر وري مندر به ته هلڻو آهي نه پٽ، سدوري آهين نه!!

سينيائي نياڻيون ڪارائيندي.. مطلب هنکي به نياڻين جي گهرج

ڪارائيندي؟ سوچيندي هن ماءُ ڏانهن نهاريو پر الڪا پنهنجي ڪمر ۾ رڌل لڳي پيئي هئي. آنجو رنڌڻي مان ٻاهر جهانڪي (ليٽو پاڻي) ڏسڻ جي ڪئي. هال ۾ چوڪريون بينيون هيون ۽ هڪ ننڍڙو چوڪرو به گڏ هيٺ.

اُڃايو مان مميءَ جي ڳالهه مڃي هتي آيس. لڳي ٿو سينيائي مونڪي نياڻي نه ڪارائيندي. سوچيندي آنجو مايوس ٿي ايتري ۾ ٻاهران آواز آيو توهان ته ڇهه جڳيون آهيو. مونڪي ته ست نياڻيون ڪپن. هڪ چڻي ڪاڏي ويئي.

هن جي مميءَ سڏ ڪيو ته هوءَ گهر هلي ويئي، انهن مان هڪڙي چوڪريءَ جواب ڏنو.

پر مونڪي ته ست ڪپن... هاڻي ڇا ڪيون؟

مائيءَ جي ڏيءَ آئي اٿس نه ساڻ، هوءَ به ته ننڍي آهي، اُنڪي سڏ ڪريس. سيٺ سينيائي ڪي چيو.

اڙهي ها. اُن ڪي ته مان وسري ويس. چڻي سينيائي آنجو ڪي سڏ ڪيو. ”اڄ تون به هنن سان ويهر.“

گهر ٿيل مرڪ آنجو جي چهر تي واپس اچي ويئي. هوءَ به ٻين سان گڏ اُتي نياڻي ڪاٺڻ ويني. سينيائي پير ڏوڻي تلڪ لڳايو ۽ روئي ڪارائي. پر نياڻين ڪي روئيءَ ۾ ڇا آهي، ڇا نه، اُن جي پرواهه ڪئي هوندي آهي. هنن ڪي ته پوءِ ملڻ واري خرچي ۽ گفٽ سان مطلب هوندو آهي.

روئي ڪاٺڻ کان پوءِ سينيائي سڀني نياڻين ڪي پيري پئي هڪ پارلي بسڪوٽ جو پٽڪيٽ، هڪ ويفر جو پٽڪيٽ ۽ ويهر روپيا ڏيندي چيو، ”توهان ٻارن ڪي ويفر وٺندي آهي نه، هاڻي ته پيٽ ڀريل هوندو، شام جو کائڻو.“ سڀئي چوڪريون هلي ويئون، آنجو به ماءُ وٽ رنڌڻي ۾ وڃي ويئي.

مان ته سوچيو هو سينيائي سٺي گفٽ ڏيندي، پر هن ته ڪجهه ڪانه ڏنو ۽ رڳو ويهر روپيا ڏنا اٿائين. هيڏي پئسي واري آهي. گهٽ ۾ گهٽ پنجاهه روپيا ته ڏئي هاڻ!! هون.... ڪنجوس ڪٿان جي!

ٿيندي. اگر مان مميءَ سان هلي وڃان ته ٿي سگهي ٿو هوءَ مونڪي به ٻين سان گڏ ويهاري ڪارائي ۽ سينيائي آهي ته خرچي به وڌيڪ ڏيندي. پوءِ ته مونڪي ساهيڙين کان وڌيڪ پئسا جمع ٿي ويندا. آنجو جي چهر تي مرڪ اچي وئي.

نيڪ آمي، مان توهان سان گڏ هلاڻ ٿي، پر پهرئين هتي مان ٻن - ٽن گهرن مان کائي جلدي اچان ٿي.

الڪا آنجو ڪي وئي سينيائيءَ جي گهر پهتي، در سينيائيءَ پاڻ کوليو، الڪا سان گڏ آنجو ڪي ڏسي هن سڌو سوال ڪيو، ”ڇو اڄ هن ڪي وئي آئي آهين؟“

ها پاپي، سوچيو ڪم ۾ ٿوري مدد ڪري وٺندي ته جلدي ٿي ويندو.

نه.. نه مونڪي نه ڪپي هن جو ڪم. ٻين گهرن ۾ پلي ڪرائيس، پر هتي مونڪي صفائيءَ سان ڪم ڪپي. انڪري تون پاڻ ڪر، هن ڪي چئيس بالڪنيءَ ۾ وڃي ويهندي.

الڪا سينيائيءَ ڪي ڪجهه جواب نه ڏنو ۽ مشڪندي رنڌڻي ۾ هلي ويئي. آنجو به ماءُ جي پٺيان رنڌڻي ۾ ويئي.

آنجو پٽ مان باسڻ ملي ڏيندي ٿي وڃان، تون جلدي ڏوئيندي وڃ.

”جي ممي،“ چڻي آنجو باسڻ ڏوڻڻ ويني. پر اچان ٿورا ئي باسڻ ڏوتا هئائين ته ايتري ۾ سينيائي رنڌڻي ۾ آئي، توکي منع ڪيو هو نه، هن جو ڪم نه ڪپي مونڪي، ڏس گهڻو پاڻي ٿي وڃائي. ڇڏ تون باسڻ. هل مونڪي هتان ٿالهيون پاڻي ڏيڻ ۾ مدد ڪر. ٻاهر نياڻيون اچي ويون آهن.

”نياڻيون اچي ويون آهن،“ ٻڌي آنجو جي چهر تي مرڪ اچي ويئي. باسڻ مان هٿ ڪڍي سينيائيءَ ڪي مدد ڪرائڻ لڳي.

مان آواز ڏيان پوءِ ٿالهيون کڻي ٻاهر اچجانءِ، چڻي سينيائي هلي ويئي.

ٿالهيون کڻي پوءِ ٻاهر وڃان مطلب؟ ڇا مونڪي نياڻي نه

پنوتی نڪري ويئي پاڻ. ائين چئي آکا، سينيائيءَ جو غصو شانت ڪرڻ جي ناڪام ڪوشش ڪرڻ لڳي.

ڇا جو سُڀ ٿيندو آهي؟ ڏن ڏينهن منهنجي گهر جو نقصان ڪري چوڻ ٿي، سُڀ ٿيندو آهي؟ سينيائي رڙ ڪئي.

ٻار آهي پايي، معاف ڪيوس، آکا وينتي ڪئي.

هوءَ ٻار آهي پر تون ته وڏي آهين؟ ٻئي دفعي هن کي وٺي آئين ته ڪم تي اچڻ جي ضرورت ڪانهي. گهڻي دير کان ٿي چوانس ته بالڪنيءَ ۾ وڃي ويهي رهه. پر ٻڌي ڪانه ٿي.

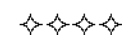
سينيائيءَ کي ڪاوڙجندو ڏسي آکا اشاري سان انجوه کي بالڪنيءَ ۾ وڃڻ لاءِ چيو.

انجو چپ چاپ بالڪنيءَ ۾ وڃي ويئي. ايتري ۾ آيل چوڪريون مان هڪ جو آواز آيو، ”ڇاچي، هن چوڪريءَ کي ڏسو ته سهين ڏڪ نه لڳو هجيس؟“

نه لڳو آٿس، نه ته ماڻس ناڻڪ نه ڪري هاڻ!!! سينيائي وراڻيو. پر ڪيتري ننڍڙي آهي پوءِ به ڪم ٿي ڪري! هن وري چيو. هن گهٽ گهر وارين کي ڪم جي عادت هوندي آهي. تون چپ ڪري ويهه. چئي سينيائيءَ هن کي چپ ڪرايو.

آجايو هتي مان مميءَ سان گڏ آيس. ان کان ته ساهيڙين سان گڏ گهمان ها. گهٽ ۾ گهٽ هتان کان وڌيڪ پئسا جمع ٿين ها. هٿ پئسا به گهٽ مليا ۽ دڙڪا به ڪاڏا. هندن ته آلائي گهڻو جمع ڪري ورتو هوندو.

جيستائين ممي هتان هلندي تيستائين سڀ ڄڻا نياڻيون ڪارائي به چڪا هوندا. هاڻي وڏو ڊيگري ملڪ ۽ وڏو جيمس جو پئڪيٽ ڪيئن وٺندس؟ گهر ويندس ته سڀ ساهيڙيون پنهنجيون- پنهنجيون گفتون ڏيکارينديون ۽ پئسا ٻڌائينديون. مان ڇا ٻڌائينديس؟ هي بسڪوٽ جو پئڪيٽ يا ويفر جو پئڪيٽ يا مٺي تي نڪتل ٻوڙهوا!!!

سوچيندي انجو واش ٿيڙي ڪئي. اُن کان ته مان ايتري دير ۾ پاڙي ۾ ئي ٻن - ٽن گهرن ۾ نياڻي ڪائي اُن کان وڌيڪ ڪمائي وٺان هاڻ. آجايو مان مميءَ جي ڳالهه مڃي هتي آيس. سوچيندي انجو هڪ پاسي ڪنڌ ڪيو.

ايتري ۾ ٻاهران ڪنهنجو آواز اچڻ لڳو. انجو ٻاهر ڏٺو ته ٻه - ٽي وڏيون چوڪريون آيون هيون. ڏسڻ ۾ ته سينيائي جون مائٽاڻيون ٿيون لڳن. ايتري ۾ آکا انجو کي سڏ ڪيو.

انجو جيستائين مان رنڌو صاف ڪري وٺان، تيستائين تون ٻهاري فرش ڪري وٺ.

انجو ها ۾ ڪنڌ لوڏي هلي وئي.

انجو هال جو فرش اُگهڻ لڳي. سينيائي ۽ اُن وٽ آيل چوڪريون ويهي ڳالهائين پيون. انجو پاڙي ۾ گهٽ گهرن ۾ ڪاٺ جي آفسوس ۾ چپ چاپ فرش پئي اُگهي. فرش جو لٽو بالٽيءَ ۾ ٻوڙڻ لاءِ بي ڏيانو (بي خيالي) جيئن اُتي هن جو مٿو بت ۾ لڳل ننڍڙي مندر سان ٽڪرايو. ڏيئي جي مٿان رکيل ڪانچ آجي انجو جي مٿي تي ٽڪرائيندو زمين تي ڪري ٽڪر - ٽڪر ٿي ويو. مٿي تي ڏک لڳڻ ۽ ڪانچ ٽٽڻ ڪري انجو ڊجي ويئي ۽ مٿي تي هٿ رکي ماءُ ڏانهن ڊڪ پاتي. پٺيان اُنهن مان هڪ چوڪريءَ آواز ڏنو، ”ڏک ته نه لڳو؟“

پر انجو پوءِ (ڊپ) ۾ نه ٻڌايو ۽ اندر هلي ويئي.

ڪانچ ٽٽڻ جو آواز آکا جي ڪنن تائين به ويو هو. ڏيءَ کي مٿي تي هٿ رکي ايندو ڏسي هوءَ گهٻرائجي ويئي. هٿ هڻائي ڏٺائين، انجو جي مٿي تي ٿورو ڏک لڳو هو پر رت ڪانه پيو نڪري.

ڪجهه ڪانه ٿيو آئيئي چئي، آکا ٻاهر آئي.

سينيائي ڪچو ڪائي وڃڻ واري نظر سان آکا کي نهارڻ لڳي. توکي چيو هو نه، هن کان ڪم نه ڪرائيس. پوءِ ڇو ڪرائيسي؟ توکان ڪم پڇي ڪانه ٿو اڄ ڪالهه.

ڪجهه ڪونه ٿيو آهي پايي. رڳو ڪانچ ئي ته ٽٽو آهي. توهان چنتا نه ڪيو. مان ميڙي ٿي وٺان ۽ ڪانچ ٽٽڻ ته سُڀ ٿيندو آهي.

مٽ - ست

آڇ پري جو جنم ڏينهن هو. پوري ٽن سالن جي ٿي. موهت ۽ ميتا اُن جي برٺ دي پارٽي گهر ۾ ٿي ملهائڻ جو فيصلو ورتو. شام جو ڪجهه دوستن ۽ ماڻهن کي گهر گهرايو ويو ۽ پري به پنهنجن پاڙي واري دوستن کي شام جو آڇڻ لاءِ چيو. ائين وڳي سڀ پهچي ويا. مهمانن سان گهر پرڃي ويو. ڪلر فول بلون ۽ رنگين گهر سان جهندين جي ڊيڪوريشن ڪئي ويئي هئي.

پري آڇ تمام خوش هئي. هوءُ پنهنجن دوستن سان گڏ وڃي ويئي.

آڇ منهنجو پيا خاص منهنجي چوڻ تي ڊول وارو ڪيڪ وٺي آيا آهن، پريءَ دوستن کي ٻڌايو. آڇا ڪالوءَ حيران ٿي چيو. تون ته لڪي آهين جو تنهنجو پيا تنهنجي سڀ ڳالهه ٻڌندا آهن.

ها، پيا منهنجيون سڀ ڳالهيون ٻڌندا آهن، پري چيو. ايتري ۾ ميتا رنڌڻي مان ڪيڪ کڻي آئي. جنهن مٿان ٽي لکيل ڪئنڊل پري پئي. پري اُٿي مميءَ جي پاسي ۾ وئي. ڪيڪ ڪٽڻ مهل ميتا ۽ موهت پئي پريءَ جي پاسي ۾ بيٺا هئا. موهت ميتا کي ڏيري سان ٺونڊ هڻندي چيو، ”هاڻي ته پري ٽن سالن جي ٿي وئي آهي. هن کي هڪ ڀاءُ گفٽ ڪيون؟“ توهان به نه !!! ڪٿي به شروع ٿي ويندا آهيو، ميتا شرمائيندي چيو.

اڙي واهه پيا!! توهان مون کي ڀاءُ گفٽ ڏيندو؟ پريءَ پيءُ کان زور سان پڇيو ته اُتي بيلل سڀ مهمان ڪٿي لڳا. ها - ها صحيح ته چئي ٿي پري، هاڻي هن کي هڪ ڀاءُ گفٽ ڏيو. چاچي مميءَ کي آکر هڻندي چيو.

ممي مشڪي اندر هلي وئي پوءِ ته سڀني اها ئي ڳالهه شروع

ڪئي، ڪوئي مميءَ کي ته، ڪوئي پيا کي چوي، ”هاڻي پريءَ کي ڀاءُ يا ڀيڻ ملڻ ڪپي.“

پيا جواب ڏنو، ”مان تيار آهيان، بس هيءَ مڃي.“
پر ممي رڳو شرمائي مشڪي پئي. پر هن ۾ شرمائڻ جي ڪهڙي ڳالهه آهي؟ منهنجن ڪيترن ئي دوستن کي ڀائر - ڀينر آهن. پر هنن جي ممي ته نه شرمائيندي آهي. پوءِ منهنجي ممي ڇو شرمائي ٿي ايترو؟ پري من ٿي من ۾ سوچڻ لڳي.

هڪڙي ڏينهن ميتا تيار ٿي پريءَ کي به تيار ڪرڻ لڳي.

ممي آسان ڪا ڏي ٿا هلون؟

ڊاڪٽر ڏي ٿا هلون پٽ.

ڊاڪٽر ڏي! پر ڇو؟ منهنجي طبيعت ته ٺيڪ آهي. توهانجي طبيعت ٺيڪ ناهي ڇا؟ چوندي پري ماءُ جي مٿي تي هٿ لڳايو. ميتا مشڪي ڪري پري ڏانهن نهاريو.

توهان کي ته بڪار ڪانهي. پوءِ ٻڌايو نه. آسان ڊاڪٽر وٽ ڇو ٿا

هلون؟

مون کي بڪار ناهي. پيٽ ۾ سور آهي، انڪري.

توهان کي پيٽ ۾ سور آهي ته پوءِ توهان ڪلو ڪيئن ٿا؟ مون کي

سور پوندو آهي ته مان روئندي آهيان؟

پٽ، مان وڏي آهيان. روئنديس ته ماڻهو ڪلندا نه؟

ماڻهو ڇو ڪلندا؟ سور پوندو ته روئڻ آڇي ٿي ويندو. پوءِ هن ۾

ڪلڻ جي ڪهڙي ڳالهه آهي؟

هاڻي سوال پڇڻ بند ڪر ۽ ڇپچاپ هل. چوندي ميتا پريءَ کي

ٻاهر وٺي آئي.

موهت آفيس مان سڌو اسپتال آيو. ٽيئي ڪرسيءَ تي ويهي

پنهنجي واري جو انتظار ڪرڻ لڳا.

ممي هو ڏسو، هن آئيءَ جو پيٽ ڪيترو وڏو آهي نه! هٿن سان

پنهنجن چپن کي ڍڪي پري ڪلڻ لڳي. ڪلبو ناهي پٽ، هن آئيءَ

ممي سڄيءَ ۾ منهنجو ننڍو ڀاءُ ايندو؟

ها پٽ، ميٽا پريءَ کي پيار ڪندي چيو.

ميٽا هاڻي کان ٿي پريءَ کي الڳ روم ۾ سمهڻ جي عادت وجهڻي پوندي. ننڊ ۾ ڪاٿي لت هڻي ڇڏيائين ته تڪليف ٿي ويندي. موٽ چيو.

الڳ روم ۾ !! مان ڇو اڪيلي سمهنديس؟ پري چيو.

پٽ تنهنجي سامهون ڊاڪٽر چيائين نه، مميءَ جو پورو ڌيان رکڻو پوندو. اگر ننڊ ۾ تنهنجو پير مميءَ کي لڳي ويو ته؟ پوءِ توهان به مون سان گڏ ٻي روم سمهنڊو؟ مان ٻي روم ۾ ڇو سمهنڊس؟

منهنجا پير ته وري به ننڍا آهن، پر توهان جا پير ته هيڏا وڏا آهن. اگر توهانجو پير ننڊ ۾ مميءَ کي لڳو ويو ته؟؟ پريءَ مصعوميت سان پڇيو.

پريءَ جو سوال ٻڌي ميٽا ۽ موٽ پئي زور سان کلڻ لڳا.

نه، مان مميءَ کي پير نه هڻندس، مان پاسيرو ٿي سمهنڊس، پوءِ ٺيڪ آ؟

پوءِ مان به پاسيري ٿي سمهنديس! مميءَ کي لت نه هڻنديس، پر سمهنديس مميءَ سان ٿي.

پٽ تون هاڻي وڏي ٿي وئي آهين. هاڻي کان ٿي تون مميءَ جو ڌيان رکيندين ۽ مميءَ کي تنگ نه ڪندين ۽ تڏهن ڀڳوان توکي ننڍو ڀاءُ جنم ڏيندو.

ننڍو ڀاءُ ملڻ جي خوشيءَ ۾ پري الڳ سمهڻ لاءِ مڃي وئي.

هر ٻئي ڏينهن پري پڇڻ لڳي، ”ممي منهنجو ننڍو ڀاءُ ڪڏهن ايندو؟“

اچي ويندو پٽ، ممي چيو.

پر ڪڏهن، ايترا ڏينهن ٿي ويا آهن. اڃان ڇو آيو ناهي؟

اچي ويندو پٽ، ڀڳوان چون پيا جيستائين پري پاڻ کير نه

جي پٽ ۾ بيبي آهي ۽ هاڻي جلدي مميءَ جو پٽ به ائين ٿي ٿيندو. موٽ چئي کليو ۽ ميٽا وري شرمائڻ لڳي.

اڄ ڪالهه مميءَ کي ڇا ٿي ويو آهي؟ هر ڳالهه تي بس شرمائڻ لڳي آهي. هاڻي ڀلا ايترو وڏو پٽ ٿيڻ به ڪا سٺي ڳالهه آهي؟ جو ممي شرمائي ٿي؟ پري سوچڻ لڳي.

ايتري ۾ سسٽر ميٽا جو نالو کنيو ۽ ٿيئي چڻا اٿي ڊاڪٽر جي روم ۾ ويا.

ڊاڪٽر ميٽا کان ڪجهه سوال پڇيا ۽ پني تي ڪجهه لکڻ لڳي. پوءِ ميٽا کي پردي جي پٺيان وٺي ويئي. پيا توهان مميءَ جي پاسي ۾ بيهو نه، پري پيءُ کي چيو.

ڇو پٽ؟ مميءَ جي پاسي ۾ وڃي ڇو بيهان؟

ڊاڪٽر مميءَ کي سٺي هڻندي ته مميءَ کي سور پوندو؟ ته مميءَ جو هٿ پڪڙڻو پوندو نه! شڪل لاهيندي پريءَ چيو.

موٽ کي ڪل اچي وئي، ”نه پٽ، ڊاڪٽر مميءَ کي سٺي نه هڻندي؟ هوءَ رڳو چيڪ - اپ ڪندي.“

سٺي نه هڻڻ واري ڳالهه ٻڌي پريءَ کي آتڻ آيو. ڪجهه دير کان پوءِ ڊاڪٽر پردو هڻائي مشڪندي ٻاهر نڪتي ۽ پنهنجا هٿ ڌوڻ لڳي. ميٽا به مشڪندي پردي کان ٻاهر آئي.

ڊاڪٽر پنهنجيءَ ڪرسيءَ تي ويهندي چيو، ”Congratulations Mr. Paryani. Your wife is expecting.“

ڊاڪٽر جي ڳالهه ٻڌي موٽ جي چهري تي مشڪ اچي ويئي، ”Thank you doctor.“

ڇا ڪپي توکي پٽ؟ ڀاءُ يا پيڻ؟ ڊاڪٽر پريءَ کان پڇيو.

پري مميءَ ڏانهن نهارڻ لڳي. ڊاڪٽر به پريءَ جي جواب جو انتظار ڪئي بنان چوڻ لڳي، ”هي ڪجهه دوائون لکان ٿي، ٽائيم سان وٺجو. ڳورو سامان نه ڪڍڻو آهي. پاڻ تي پورو ڌيان ڏيڻو آهي. ڊاڪٽر کان پڇي وٺي ٿيئي ٻاهر نڪري آيا.“

پر پريءَ جي من ۾ اُٿل ٿيل لڳي. سوين سوال هن جي من ۾ اُٿل لڳا. ”ڇوٽو مميءَ جي پيٽ مان ٻاهر نڪرندو ڪيئن؟“ پر هوءَ پڇي ڪنهن کان؟ نه ممي ٿي ٻڌائي ۽ نه ٻيا. پوءِ ڪير ٻڌائي سگهندو؟ سوچيندي - سوچيندي هن کي پنهنجي پاڙي ۾ رهندڙ ساهيڙي پوڄا ياد آڇي ويئي.

هڪ ڪم ٿي ڪريان، پوڄا کان ٿي پڇان؟ متان اُن کي خبر هجي؟ سوچي پري پوڄا جي گهر وڃي. در پوڄا جي مميءَ کوليو. آڙي پري!! آڇ... آڇ... پوڄا سان ملڻ آئي آهين؟ پر پهريان ٻڌاءِ ممي ڪيئن آهي؟ ۽ ڇوٽو ڪڏهن ايندو؟ ڇوٽو مميءَ جي پيٽ ۾ ته آچي ويو آهي، پر آڃان ٻاهر ڪانه آيو آهي. آلائي ڪڏهن ايندو. پريءَ شڪل لاهيندي چيو. پوڄا جي مميءَ کي ڪل آچي ويئي، ”وڃ، پوڄا آندر ويٺي آئيئي.“

پوڄا.. پريءَ در تان آواز ڏنو. پري.. آڇ... آڇ... هي ڏس پيا منهنجي لاءِ نئين ڊال وٺي آيا آهن. ڏس سٺي آهي؟

ها، ڄام سٺي آئيئي، پريءَ چيو. پوڄا توکان هڪ ڳالهه پڇڻي هئي. ها، چئو نه. پوڄا وراڻيو.

پوڄا، ممي ٻڌائي پيئي، ڀڳوان ڇوٽوءَ کي مميءَ جي پيٽ ۾ وجهي ويا آهن. پر هاڻي ڇوٽو مميءَ جي پيٽ مان ٻاهر ڪيئن نڪرندو؟ ممي ته ٻڌائي نه ٿي؟ توکي خبر آئيئي ڇا ڪيئن نڪرندو؟ پر ڇوٽو تنهنجي مميءَ جي پيٽ ۾ ڇو وجهي ويا ڀڳون. آلائي!!! مونکي به سمجهه ۾ ڪونه ٿو آچي. پري چيو.

مان، مميءَ کان هڪ دفعو پڇيو هيو، مان توهان کي ڪيئن مليس، ته ممي چيو، مان روز مندر ويندي هيس، هڪڙي ڏينهن ڀڳوان خوش ٿي مونکي مندر جي ڏاکڻين تي مميءَ کي ڏنو. پوڄا

پيئندي ۽ پنهنجا ڪم پاڻ نه ڪندي تيستائين ڪيئن موڪليان!! مان پاڻ ٿي کير پيئندڙ پوءِ موڪليندا؟ ها، تون پنهنجا ڪم پڻ ڪندين. پاڻ ٿي کير پيئندڙ، ته پوءِ ممي ڇوٽوءَ کي سنڀالي سگهندي، پوءِ جلدي موڪليندا.

ٺيڪ آ، توهان چڱو ڀڳوان کي هاڻي پري پنهنجا ڪم پاڻ ڪندي آهي. توهان موڪليو جلدي ڇوٽو کي.

ڏيري - ڏيري ميتا جو پيٽ ٻاهر نڪرڻ لڳو. هڪڙي ڄاڻي (ڏينهن) پريءَ پيٽ کي ٻنهي هٿن سان ٽپڪندي چيو، ”ممّي، توهان جو پيٽ ته ٻاهر آچي ويو آهي. گول گول مٽڪي وانگر.“ چئي ڪلڻ لڳي.

پٽ ان ۾ ٿي ته ڇوٽو آهي، ان ڪري ٻاهر نڪري آيو آهي. پيٽ ۾ ڇوٽو!! ڇوٽو پيٽ ۾ ڪيئن ويو؟ ۽ ڇو ويو؟ اُن کي ته هتي گهر ۾ آچڻو هو نه؟ پوءِ پيٽ ۾ ڇو ويو؟

پري جي سوالن تي ميتا مشڪندي چيو، ”پٽ، ٿورا ڏينهن هتي پيٽ ۾ ٿي رهندو، پوءِ ٻاهر ايندو.

پر ممي ڇوٽو پيٽ ۾ ويو ڪيئن؟ توهان هن کي اُگري ويو ڇا؟ ميتا کي پريءَ جي سوالن تي ڪل آچي وئي، ”نه پٽ، مان سمهي پئي هيس ته ڀڳوان جادو سان اُن کي منهنجي پيٽ ۾ وجهي ويا.“

آڃا! پر ممي، پوءِ ڇوٽو آندر پيٽ ۾ روئي ڪيئن کائيندو؟ کير ڪيئن پيئندو؟

مان کائينديس نه، اُها ٿي ڇوٽو پاڻ ٿي آندر کائيندو. نڪ مٿي ڪندي پريءَ چيو، ”ڇي، ڇوٽو جولي روئي کائيندو؟“ ميتا کي ڪل آچي وئي، ”پوءِ ڇا ٿيو، مميءَ جو جوڻو ته هلندو آهي نه؟“

آڃا ممي!! پوءِ ڇوٽو ٿي ٻاهر نڪرڻو هجي ته پوءِ ڪيئن نڪرندو؟ ڪيترا سوال ٿي پڇين پري؟ جڏهن ڇوٽو آچي ويندو اُن کان ٿي پڇجائنس.

نه ته پٽ! پر ڇو؟

لائيٽ بند ڇالو ٿيندي، تڏهن ته ڀڳوان چوٽو ڏئي ويندو.
پريءَ جون ڳالهائون ٻڌي آئي ڪلڻ لڳي. تون منهن ڏو، مان کير
ڪٽي آڃان ٿي. ڇٽي آئي رنڌڻي ۾ هلي ويئي.
لڳي ٿو هتي لائيٽ بند ڇالو نه ٿي آهي. اسپتال ۾ ٿي هوندي.
تڏهن ممي هتي وئي آهي.

شام جو موهه پريءَ کي اسپتال وٺي ويو. اسپتال ۾ ممي پلنگه
تي سمهي پيئي هئي. اُتي ناني ۽ بوٽا به هيون.
بوٽا چيو، پري تون ته هاڻي وڏي ٿي وئين. هاڻي ته هيءَ گدبا
توڪي ڏيڍي چوندي.

ڪهڙي گدبا؟ پريءَ حيران ٿيندي چيو.
هي ڏس تنهنجي ننڍي پيٽ، ننڍي ٻار کي ڪڇ مان ٿي پريءَ
کي ڏيکاريندي، بوٽا چيو.

هيءَ ننڍي پيٽ ناهي بوٽا! چوٽو آهي. منهنجو ننڍو ڀاءُ! توهان
کي خبر ٿي ڪانهي. ڇٽي پري ڪلڻ لڳي.

نه پٽ، ڀڳوان چيو چوٽوءَ کي ٻي دفعي موڪلينداسين. هن
دفعي پريءَ کي پيٽ ٿا ڏيون. بلڪل پريءَ وانگر ٿي، پياري - پياري.
نانيءَ چيو.

پري ماءُ ڏانهن سوالي نظرن سان نهارڻ لڳي.

ميٽا پريءَ کي پاسي ۾ سڏ ڪري، مٿو چمندي چيو، ها پٽ،
ناني سچ ٿي چوي. ڀڳوان چيو تيسٽائين پري به چوٽو کي سنڀالڻ لائق
ٿي ويندي.

ايتري ۾ بيبي روئڻ لڳي. نانيءَ بيبيءَ کي مميءَ جي ڪڇ ۾
ڏيندي چيو، 'بک لڳي اٿس، کاڌو ڏئي وٺيس.'
ممي به اُتي ويئي، بيبيءَ کي ڪڇ ۾ کڻي پٽ ڏانهن منهن
ڪيائين.

هي سڀ ڇا ٿو ٿئي، پري سمجهي ڪانه پيئي سگهي. مميءَ جي

چيو. ”پر چوٽوءَ کي پيٽ مان ڪيئن ڪيندا؟“ ٻئي سوچڻ لڳيون.
آڙي ها!! ياد آجي ويو پوڄا زور سان رڙ ڪئي.
ڇا!! ڇا!! ياد آجي ويئي؟

هڪ ڏينهن مان داديءَ سان ويني ڪرشنا سيريل پئي ڏسان.
داديءَ ٻڌايو اُڄ ڪرشن جو جنم ڏيکاريندا. اُن ۾ ڏيکاريا ٿون هڪ مائي
جیل ۾ هئي. لائيٽ بند ڇالو ٿيڻ لڳي ۽ ٿوري دير ۾ هڪ ننڍو بابو اُن
جي پاسي ۾ آجي ويو. ٿوري دير ۾ دروازا پنهنجو پاڻ ٿي کلي ٿا وڃن.
۽ پوليس وارا سمهي ٿا پون. پوءِ اُن جو پٽا اُن ٻار کي ٽوڪريءَ ۾ کڻي
ٻاهر نڪري ٿو. ٻئي گهر ۾ ڪٺ تي ٻي مائي سمهي پيئي هئي. اُن جو
پيٽ به وڏو هو. ايتري ۾ هڪ پري آسمان مان آجي ٿي. پري هُن
مائيءَ کي آشيرواد ٿي ڏي، ۽ ننڊ ۾ ٿي هن جي پاسي ۾ ٻار ٿو آجي
وڃي. هو پاڻي جيڪو جیل مان ٻار کڻي آيو، هو هنن جي گهر جو در
ٽوڪڙ ڪاٽي. ۽ ٻئي ڄڻا ٻارن جي آڌا - بدلي ڪن ٿا. پوڄا چيو.

مطلب ڪڏهن به رات جو ڀڳوان يا پري آجي چوٽوءَ کي مميءَ
جي پيٽ مان ٻاهر ڪڍي ويندا؟

ها، ڏٺو ته ائين هو مان ٿي. وي. (T.V) ۾.
سنو ٿيو پوڄا تون ٻڌايئي، نه ته مان سوچ ۾ پئجي ويئي هيس.
چوٽو ٻاهر ڪيئن ايندو؟

جنهن رات جو لائيٽ بند ڇالو ٿئي، سمجهي وڃجانءِ چوٽو
آچڻو آهي.

هڪڙي ڏينهن پري صبح جو اُٿي ته پاڙي واريءَ جي گهر ۾
هئي. روئڻهار کي ٿي هن آئيءَ کان پڇيو، ”مان هتي ڪيئن آيس؟
منهنجي ممي ڪٿي آهي؟“

رو نه پٽ، تنهنجي ممي چوٽو کي وٺڻ اسپتال وئي آهي. تون
هيئن روئيندين ته ڪيئن هلندو؟ آئيءَ چيو.

آئي رات جو ڇا لائيٽ بند ڇالو ٿي هئي؟

ٻڌائڻي آهي؟

ها ٻڌائڻي، پر پهرين ٻڌائڻي بيبي ڪيئن آهي؟
اُن جي باري ۾ ئي ٻڌائڻو آهي. مونکي لڳي ٿو هي بيبي آسانجي
ناهي.

آسانجي ناهي !! ته پوءِ ڪنهنجي آهي؟

تون ٻڌايو هيءُ نه. ائين ئي ٻن مائين کي ٻار ٿا ٿين. پوءِ انهن
جا پٽ ٻنهي ٻارن جي آڌار - بدلي (مٽ - سٽ) ٿا ڪن.
ها ٻڌايو ته هو توکي! پوڄا سوچ ۾ پئجي ڪري چيو.
مونکي لڳي ٿو آسان سان به ائين ئي ٿيو آهي.
تو کي ائين ڇو ٿو لڳي ڀلا؟

مان اسپتال وٽي هيس. اُتي بيبي جهڙا ٿي به - ٽي ٻار هئا. ۽
ياد ڪر ته سڀ چوندا هئا ڇوڻو آچڻو آهي. منهنجو ننڍڙو ڀاءُ. پوءِ
هيءُ بيبي ڪيئن آئي؟ ۽ جڏهن کان بيبي آئي آهي سمهي پيئي
هوندي آهي. جنهن مهل اُتي ممي ڪڍي پيٽ سان لڳائيندي اُٿس پوءِ
چپ ٿي ويندي آهي. اُگر هوءَ آسانجي بيبي هجي هاڻ، ته ممي
پهريان ڇو چوي هاڻ ته ڇوڻو آهي؟ ڇوڻو کي ته خبر هجي ها ته پيٽ ۽
گهر آسانجو آهي. هن بيبيءَ کي نه خبر آهي. تڏهن ته هيءُ گهڙيءَ -
گهڙيءَ روئي ٿي.

”ها، پري ٿي سگهي ٿو ائين ئي هجي.“ پوڄا، پريءَ جي ها ۾
ها ملائيندي چيو.

ائين ڪرڻ سان بيبي چپ ڪيئن ٿي ويئي. پري ڪنڊ ۾ وڃي، (ليٽا
پاڻي ڪري) جهانگي ڪري ڏسڻ جي ڪوشش ڪرڻ لڳي. پر ناني منع
ڪيو، ”نه پٽ ائين نه ڏسبو آهي؟“

ٽين ڏينهن ممي گهر آئي. مميءَ جي دڪيڀال ڪرڻ لاءِ بوٽا به
آچي رهي. ممي هاڻي بس بيبيءَ کي ڪڍي روم ۾ ويٺي هوندي آهي.
هاڻي ته بيبي آچي وئي، مميءَ جو پيٽ به ننڍو ٿي ويو، پوءِ گهر جو
سڄو ڪم بوٽا ڇو ٿي ڪري؟ ۽ ممي ڪمري ۾ ويٺي هوندي آهي.
بيبي به ڏينهن ۾ آلائي گهڻا دفعا ته روئندي آهي ۽ جنهن مهل روئي
ممي اُن کي ڪڍي پٽ ڏانهن منهن ڪندي آهي. پٽ پاسي منهن
ڪري ممي ڇا ڪندي آهي، جو بيبي چپ ٿي ويندي آهي؟ اهڙا
آلائي گهڻا سوال پريءَ جي من ۾ اُڻ - تل مچائڻ لڳا.

اسپتال ۾ ته نانيءَ منع ڪيو ڏسڻ لاءِ، پر هتي ته منع ڪرڻ وارو
ڪوئي ڪونهي. هاڻي ته ڏسندڙ ٿي ممي ڇا ٿي ڪري. سوچي پري
مميءَ جي پاسي ۾ وڃي ويهي رهي. جيئن بيبي رني، مميءَ ڪڍي پٽ
ڏانهن منهن ڪيو. پري به اُن پاسي وئي، پر هي ڇا. ممي ته بيبيءَ
کي پيٽ سان چپڪائي ڇڏيو اُٿائين، ۽ پنهنجو ڪرتو اُن جي منهن
تي وڌو اُٿائين.

”هي ڇا ٿا ڪيو ممي؟“ پريءَ پڇيو. ”بيبيءَ جو ساهه منجهندو
نه!“

مميءَ مشڪي چيو، ”نه پٽ، بيبي هاڻي پيٽ مان ٻاهر نڪتي
آهي نه، اُن کي پيٽ جي ياد ايندي هوندي ۽ پيٽ سان چپڪائيندي
آهيانس ته چپ ٿي ويندي آهي.“

پر ممي بيبيءَ کي گهڙيءَ - گهڙيءَ پيٽ جي ياد ڇو ايندي
آهي؟ توهان اُن کي ٻڌايو نه، هن جو گهر هيءُ آهي، پيٽ نه.
پريءَ جي ڳالهه ٻڌي مميءَ کي ڪل آچي ويئي، ”ها جلد
ٻڌائيندئمانس، تون چنتا نه ڪر. وڃ ڪيڏ وڃي.“

پري ڪمري مان نڪري سڌو پوڄا جي گهر ويئي، ”پوڄا هڪ ڳالهه